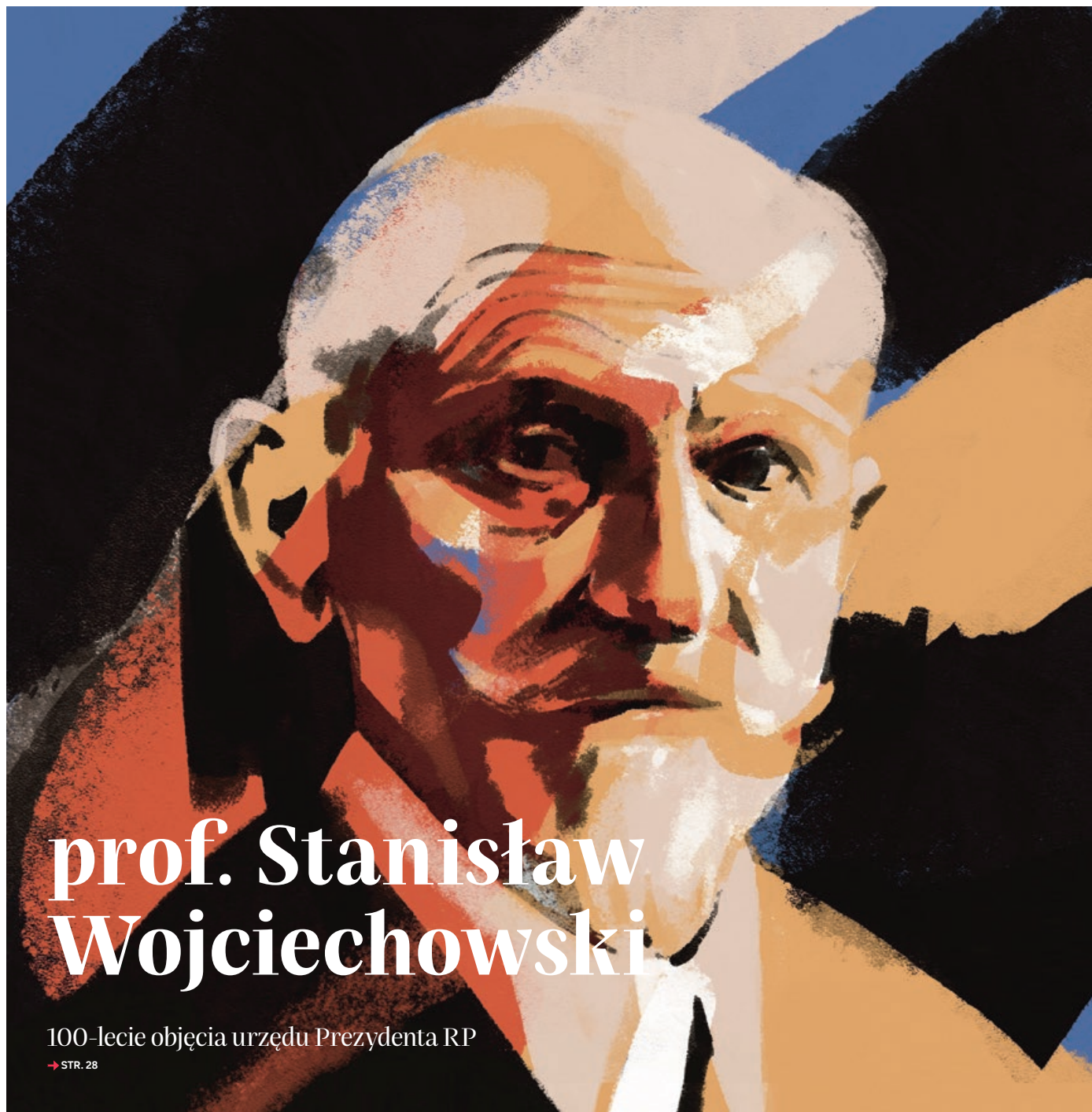

prof. Stanisław Wojciechowski

100-lecie objęcia urzędu Prezydenta RP

→ STR. 28

SGH

**DOKTOR HONORIS
CAUSA SGH**
Profesor Józef
Orczyk

→ STR. 8

**PROFESOR URSZULA
GRZEŁOŃSKA**
Uroczystość odnowienia
dyplomu doktorskiego

→ STR. 10

**CIVICA
DLA UKRAINY**
Nowy projekt NAWA
realizowany przez SGH

→ STR. 20

**BRUNON
BARTKIEWICZ**
Sukcesu nie buduje się
krótkoterminowo

→ STR. 38

Dołącz do <<silni w IT>>

Spotęguj swoją moc

Wejdź na **pzu.pl/silniwit**

zima 2023

str. **4**

Absolwenci SGH

str. **32**

Wojciechowski 2022

str. **76**

Gdy akwen zamarza...

FOT. MARIUSZ KLUK

LUDZIE I WYDARZENIA

- 3** Rok Profesora Edwarda Lipińskiego
→ WOJCIECH MORAWSKI
- 4** Ukończenie studiów – tradycja i współczesność → JUSTYNA KOZERA
- 8** W pierwszej lidze ekonomistów
→ LIDIA JASTRZĘBSKA
- 10** Badaczka i reformatorka → LIDIA JASTRZĘBSKA
- 14** Wiele osiągnęliśmy, ale jeszcze więcej przed nami → MARTA EKNER
- 16** KRd stawia na inkluzyność
→ PIOTR WĄSOWSKI
- 17** Nagroda Dziekana Studium Magisterskiego SGH 2022
- 18** Posiedzenie Międzynarodowej Rady Doradczej (IAB) SGH → KATARZYNA KACPERCZYK, KAROLINA CYGONEK
- 20** CIVICA for Ukraine → IRYNA DEGTYAROVA, KATARZYNA KACPERCZYK
- 22** Kalendarz: październik-grudzień 2022

TEMAT Z OKŁADKI

- 28** Prezydent z SGH → JERZY ŁAZOR
- 32** Wojciechowski 2022
- 34** Wystąpienie prezydenta RP Andrzeja Dudy w 100. rocznicę wyboru Stanisława Wojciechowskiego na urząd Prezydenta RP

SZKOŁA DOKTORSKA SGH

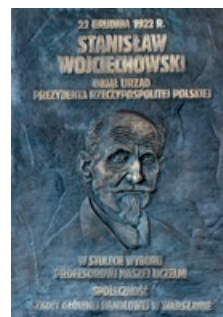
- 36** Doktorat wdrożeniowy 2023 w SGH
→ TERESA PAKULSKA

ROZMOWA

- 38** Sukcesu nie buduje się krótkoterminowo – rozmowa z Brunonem Bartkiewiczem, prezesem ING Bank Śląski S.A.
→ RENATA KRYSIAK-ROGOWSKA

PRZYSTANEK EKONOMIA

- 42** O Noblu w dziedzinie ekonomii 2022 raz jeszcze → ELŻBIETA MACZYŃSKA

str. **28**

Prezydent z SGH

W NUMERZE

W ostatnich miesiącach w SGH wiele się działo i to nie tylko w zakresie naszej statutowej działalności, jaką jest kształcenie młodego pokolenia i prowadzenie prac badawczo-naukowych czy obecność na arenie międzynarodowego szkolnictwa wyższego, w tym EHEA (str. 56).

W tym, oczywiście, na co dzień jesteśmy profesjonalistami. Jednakże za sprawą wielkich ludzi, którzy wyszli z naszej uczelni i przez wiele dziesięcioleci kształtowali obraz Polski, pełniąc zaszczytne funkcje w jej władzach czy przestrzeni naukowej, powoli stajemy się również niezachwianą ostoją patriotyzmu oraz poszanowania norm moralnych i prawnych, pamiętając o ważnych rocznicach i celebrując wydarzenia, które miały miejsce w tej dalekiej (100. rocznica wyboru prof. WSH Stanisława Wojciechowskiego na prezydenta Polski – str. 32), jak i bliższej przeszłości (wydarzenia grudniowe 1970 r. – str. 82). Najtrafniej ujęła to w swoim wystąpieniu prawniczka prezydenta Wojciechowskiego, Małgorzata Kidawa-Błońska, wicemarszałek Sejmu RP: „(...) wydaje mi się, że to, że szkoła chce właśnie tę prawość, uczciwość i poszanowanie dla prawa kultywować i traktować jako wzór dla młodych ludzi, jest rzeczą wspaniałą (...).”

Prezydent II RP prof. Stanisław Wojciechowski (str. 28), działacz polityczny okresu stanu wojennego prof. Edward Lipiński (str. 3), ceniony za granicą za swoje ponadczasowe rozwiązania prof. Michał Kalecki (str. 88) i niesłusznie niedoceniany przedstawiciel polskiego liberalizmu prof. Henryk Tennenbaum (str. 80) – to wybitne osobowości związane z naszą uczelnią, które swoim poświęceniem i ciężką pracą wniosły wielki wkład w polską myśl ekonomiczną i niepodległościową. O nich właśnie zawsze pamiętamy. To nasze dziedzictwo i zobowiązanie wobec kolejnych pokoleń.

Redakcja

KONFERENCJE, DEBATY, SPOTKANIA...

- 46 Odpowiedzialność szkolnictwa wyższego – co to znaczy? → JAKUB BRDULAK, IRYNA DEGTYAROVA, IZABELA GODLEWSKA
- 48 Ekonomiczne, społeczne i geopolityczne konsekwencje wojny w Ukrainie → MACIEJ GURBAŁA, PIOTR MASZCZYK
- 49 Granty NCN dla naukowców z SGH
- 50 Gospostrateg III → MARCIN WOJTYŚIAK-KOTLARSKI
- 52 Cyfrowy Coach → ROBERT STRELAU

OTWARTA NAUKA

- 54 European Open Science Cloud
→ AGNIESZKA KAMIŃSKA

JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA

- 56 Standardy jakości EHEA → JAKUB BRDULAK

ETYKA I RÓWNE TRAKTOWANIE

- 58 Badanie świadomości etycznej pracowników SGH – II edycja → EWA JASTRZĘBSKA

INKLUZYWNA SGH

- 61 W SGH coraz mniej barier w dostępie do edukacji → JUSTYNA KAPTURKIEWICZ

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

- 64 Kariera w instytucjach europejskich
→ MAŁGORZATA MOŁĘDA-ZDZIECH
- 65 Polacy w strukturach Unii Europejskiej
→ ANDRZEJ LISIECKI-ŻUROWSKI
- 68 I edycja IMPK w ramach Business Lead
→ MAŁGORZATA CHROMY
- 70 W cieniu piramidy Cheopsa → MIROSLAW JAROSIŃSKI, ANETA SZYDŁOWSKA
- 72 Targi pracy w SGH – Jobmesse 2022
→ GALINA WANDEL

WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM

- 74 Kalejdoskop wydarzeń z udziałem Klubu Partnerów SGH → PATRYCJA DUTKIEWICZ

SPORT

- 76 Gdy akwen zamarza... → CEZARY STERNICKI
- 78 Pierwszy postpandemiczny Dzień AZS SGH
→ MAGDALENA BRYK

HISTORIA

- 80 Czytając Tennenbauma... → GRZEGORZ SZULCZEWSKI
- 82 Nostalgicznie o Trójmieście → PAWEŁ TANIEWSKI

WSPOMNIENIE

- 86 Przyjaciele zawsze żyją w naszych sercach
→ ELŻBIETA ADAMOWICZ, IRENA ELŻBIETA KOTOWSKA

KSIĄŻKI

- 88 Lektura obowiązkowa → ELŻBIETA MACZYŃSKA
- 90 Nowości Oficyny Wydawniczej SGH
→ ELŻBIETA JEDNOROWSKA

gazetaSGH

PISMO SZKOŁY GŁÓWNEJ HANDLOWEJ W WARSZAWIE
Numer 1 (371), zima 2023, ISSN 1644-2237

WYDAWCA

Szkoła Główna Handlowa
w Warszawie

ADRES REDAKCJI

Szkoła Główna Handlowa
w Warszawie
Biuro Rektora, Zespół Promocji
al. Niepodległości 162
bud. G, pok. 147
02-554 Warszawa
gazeta.sgh.waw.pl
www.issuu.com/gazetaSGH

PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD
RZECZYOBRAZKOWE

KOREKTA

Violetta Kownacka

REDAKCJA

Redaktor naczelny: Jan Andrzej Nicał
(jnical@sgh.waw.pl)

ZESPÓŁ:

Izabela Godlewska („SGH Magazine”), Julita Panufnik (Klub Partnerów SGH), Lidia Jastrzębska, Agnieszka Pietrzak-Kirkiewicz, Anna Wdowińska, Małgorzata Chromy (programy międzynarodowe), Paweł Tanewski (historia i tradycje akademickie), Magdalena Bryk (sport), Elżbieta Jednorowska (książki)

FOTOGRAFIE

Marcin Flis, Maciej Górski,
Paweł Gołębiowski

Opinie wyrażane w piśmie są opiniami autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Redakcja nie odpowiada za treść reklam i materiałów promocyjnych, przygotowanych przez firmy. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania, adiustowania i redagowania tekstów, zmiany tytułów oraz odmowy publikacji tekstów niezamówionych. Czekamy na Państwa opinie i uwagi: gazeta@sgh.waw.pl

NAKLAD

1500 egz.

DRUK I OPRAWA

Agencja Reklamowa TOP

Rok Profesora Edwarda Lipińskiego

– wybitnego ekonomisty z SGH i działacza politycznego

FOT. ARCHIWUM SGH/MARCIN FELS

Na podstawie uchwały z dnia 18 stycznia Senat Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie ustanowił 2023 r.

Rokiem Profesora Edwarda Lipińskiego. Celem uroczystych obchodów będzie przybliżenie postaci tego znamienitego uczonego z SGH poprzez wgląd nie tylko w jego dorobek naukowy, ale przede wszystkim w działalność prowadzoną w czasie rządów komunistycznych w Polsce, kiedy wniósł on wielki wkład w walkę o prawa człowieka i obywatela, inspirowanie aktywności społecznej w różnych środowiskach, a także organizowanie pomocy dla osób represjonowanych przez władze PRL. Ten uczony, tak jak niektórzy wielcy polscy intelektualiści tamtego okresu, okazał się wielkim skarbem dla naszego kraju.

Przed przyjęciem przez Senat Uchwały o ustanowieniu 2023 Rokiem Profesora Edwarda Lipińskiego dr hab. Piotr Wachowiak, rektor SGH, jako wnioskodawca uchwały odczytał notę biograficzną Edwarda Lipińskiego przygotowaną przez kierownika Katedry Historii Gospodarczej i Społecznej SGH **prof. dr. hab. Wojciecha Morawskiego**. Oto jej treść:

„Edward Lipiński (1888–1986) był absolwentem Wyższej Szkoły Handlowej w Lipsku (1912 r.), a od 1907 r. członkiem Polskiej Partii Socjalistycznej (PPS). Podczas I wojny światowej działał w Towarzystwie Szerzenia Wiedzy Handlowej i Przemysłowej, które miało charakter uniwersytetu robotnicze-

go. Był pionierem problematyki ochrony pracy w Polsce. W roku 1923 został zatrudniony w Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie, w 1929 r. został profesorem, a w 1937 r. – prorektorem tej uczelni. W roku 1928 założył Instytut Badań Koniunktur i Cen, którym kierował do 1939 r. Od roku 1929 był redaktorem „Ekonomisty”, od 1934 r. – prezesem Towarzystwa Ekonomistów i Statystyków Polskich. Prowadził pierwsze w Polsce wykłady z teorii koniunktury i teorii wzrostu gospodarczego. W sferze polityki w okresie międzywojennym, poza przynależnością do PPS, działał w Lidze Obrony Praw Człowieka i Obywatela.

Podczas okupacji prof. Lipiński stanął na czele Miejskiej Szkoły Handlowej (formalnie była to szkoła średnia, będąca jednak jawną przykrywką dla tajnej działalności SGH). Po wojnie był profesorem i prorektorem SGH (1946–1949), a także dyrektorem Instytutu Gospodarki Narodowej przy Prezydium Rady Ministrów (1946–1948). W latach 1946–1965 pełnił funkcję prezesa, a potem honorowego prezesa PTE. W okresie stalinowskim prowadził badania nad historią polskiej myśli ekonomicznej i teorią ekonomii politycznej. Był marksistą (dalekim od dogmatyzmu), starającym się twórczo rozwijać ten światopogląd polityczno-społeczno-gospodarczy. Do roku 1948 należał do PPS, potem (w latach 1948–1976) – do PZPR. Od roku 1951 był członkiem PAN, od 1954 r. – dziekanem Wydziału Nauk Ekonomicznych UW, wykładając równocześnie na SGPiS. W latach

1956–1962 pracował na stanowisku wiceprzewodniczącego Rady Ekonomicznej (przy Radzie Ministrów), która przygotowała, ostatecznie niewdrożony, projekt reformy gospodarczej.

W roku 1958 profesor przeszedł na emeryturę, ale kontynuował działalność zarówno naukową, jak i społeczną. W roku 1964 został sygnatariuszem Listu 34, w którym znani twórcy protestowali przeciw nadmiernym ingerencjom cenzury. W latach 1971–1976 będąc konsultantem Edwarda Gierka, wykorzystywał te kontakty do interwencji na rzecz więźniów politycznych. W roku 1975 został jednym z sygnatariuszy Listu 59, zawierającego protest przeciw planowanym zmianom w konstytucji. W maju 1976 r. skierował indywidualny list otwarty do Edwarda Gierka, w którym krytykował ustrój PRL i politykę prowadzoną przez władzę. Był współzałożycielem Komitetu Obrony Robotników (KOR), powołanego we wrześniu 1976 r. Od roku 1978 zebrania KOR odbywały się w mieszkaniu prof. Lipińskiego (w tzw. Domu Profesorskim, wówczas na terenie kampusu SGPiS), który odegrał też dużą rolę w zjednywaniu dla opozycji poparcia zachodniej opinii publicznej. W roku 1978 został on członkiem Towarzystwa Kursów Naukowych (tzw. Uniwersytetu Łatającego). We wrześniu 1981 r., podczas I Zjazdu NSZZ „Solidarność”, odczytał oświadczenie członków KOR o rozwiązaniu tej organizacji.”

Profesor Edward Lipiński zmarł w wieku 98 lat w Warszawie. Został pochowany na Cmentarzu Powązkowskim.

Ukończenie studiów – tradycja i współczesność

 JUSTYNA KOZERA

ABSOLWENCI **STUDIÓW LICENCJACKICH
I MAGISTERSKICH 2022**

Dla jednych studia minęły w mgnieniu oka, innym ciągnęły się niemiłosiernie. I jedni, i drudzy dotarli jednak do dnia, w którym nadszedł koniec ich studiowania. Niezależnie od tego, jak wiele pracy i wysiłku kosztowało zdobycie dyplomu, warto docenić to osiągnięcie i symbolicznie domknąć kolejny etap edukacji. Koniec jest jednocześnie początkiem nowej drogi, więc podczas uroczysto-

FOT. ARCHIWUM SGH

ści ukończenia studiów spojrzenie w przeszłość naturalnie przechodzi w spojrzenie w przyszłość. Uroczystość ta to jedyne w swoim rodzaju przeżycie, gdy ubrani w togi i birety – w gronie kolegów i koleżanek ze studiów, przyjaciół, bliskich, we wspólnocie innych członków uczelniańskiej społeczności – świeżo upieczeni absolwenci i absolwentki świętują swój sukces. W SGH tradycyjnie przypada to na końcówkę roku. Zanim jednak wrócimy myślą do grudniowych uroczystości w naszej uczelni, sięgnijmy daleko w przeszłość.

OD HISTORII DO TERAŹNIEJSZOŚCI

Ceremonie związane z uroczystym pożegnaniem studentów kończących pewien stopień edukacji datuje się na XII wiek, kiedy w Europie zaczęły powstawać uniwersytety/uczelnie. Językiem nauki była wówczas łacina i to od łacińskiego *gradus* (oznaczającego „stopień”, „krok”) pochodzą angielskie wyrazy *degree* i *graduate*. Studenci zdobywali kolejne stopnie czy też czynili kolejne kroki na drodze do uzyskania tytułu pozwalającego na do-

łączenie do „gildii mistrzów” (*universitas*) uprawnionych do nauczania innych. W słowie *graduation*, stanowiącym angielską nazwę uroczystości ukończenia studiów, widzimy więc wyraźne nawiązanie do historycznych korzeni uniwersyte-
tów, które jest także widoczne w strojach zakładanych na uroczystość – togi i birety (specjalne czapki) nawiązują do ubioru kadry uniwersyteckiej w średniowieczu, wzorowanego na innych jeszcze szatach, ale nie o tym ta historia (*History of Graduation*, University of Canterbury, [HTTPS://WWW.CANTERBURY.AC.NZ/STUDY/GRADUATION/HISTORY-OF-GRADUATION/](https://www.canterbury.ac.nz/study/graduation/history-of-graduation/), data dostępu: 9 stycznia 2023 r.). Wręczanie podczas wydarzenia dyplomów potwierdzających uzyskane osiągnięcia to z kolei pomysł, który narodził się w XVII wieku na Harvardzie w USA, choć dopiero w XIX wieku absolwenci zaczęli otrzymywać egzemplarze, które mogli zatrzymać dla siebie (*Graduation Diploma History (Fun Facts)*, GraduationSource, [HTTPS://WWW.GRADUATIONSOURCE.COM/BLOG/GRADUATION-DIPLOMA-HISTORY/](https://www.graduationsource.com/blog/graduation-diploma-history/), data dostępu: 9 stycznia 2023

↑ W roku 2022 birety naszych absolwentów studiów licencjackich poleciały w górę 29 października

r.). W Polsce uczelniane uroczystości związane z ukończeniem studiów i uzyskaniem dyplomów w formule łączącej kilkusetletnie europejsko-amerykańskie tradycje zyskały na popularności w XXI wieku. W SGH odbywają się one corocznie od 2009 r.

ABSOLWENCI SGH 2022

W Szkole Głównej Handlowej w Warszawie 17 grudnia 2022 r. kolejna grupa magistrów w podniosłej atmosferze świętowała swój sukces i zmianę statusu ze studenckiego na absolwencki. Po raz pierwszy od dwóch lat wydarzenie odbywało się bez ograniczeń wynikających z pandemii. Cieszyło się ono dużym zainteresowaniem absolwentów – aby pomieścić wszystkich chętnych, trzeba było zorganizować dwie tury uroczystości (z uwagi na rosnącą z roku na rok liczbę zainteresowanych od 2021 r. uroczystość ukończenia studiów licencjackich jest osobnym wydarzeniem). Uczestniczyło w niej łącznie 520 absolwentów i absolwentek. Uroczystości przewodniczył rektor SGH prof. Piotr Wachowiak, któremu towarzyszyli: prorektor ds. dydaktyki i studentów dr hab. Krzysztof Kozłowski, prof. SGH; prorektor ds. rozwoju dr hab. Roman Sobiecki, prof. SGH;

† Było uroczystie, radośnie i – mimo wszystko – trochę nostalgicznie

✦ W uroczystości z roku na rok uczestniczy coraz więcej absolwentów pragnących zakończyć swoją przygodę z SGH piękną ceremonią i pamiątkowym zdjęciem z JM Rektorem

dzikan Studium Magisterskiego dr hab. Dorota Niedziółka, prof. SGH.

Podczas pierwszej tury uroczystości, która rozpoczęła się w samo południe, wręczono tegoroczną Nagrodę Dziekana Studium Magisterskiego. Zdobyła ją Weronika Wojewódzka, absolwentka kierunku E-Biznes. W drugiej turze, rozpoczętej o godz. 16 i odbywającej się w języku angielskim, w imieniu absolwentów przemawiał Tim Kothe – absolwent podwójnego dyplomu (kierunek Finanse i rachunkowość), który znalazł się w gronie wyróżnionych. Każda z tur została zakończona toastem w Auli Spadochronowej, wznoszonym miodem pitnym SGH.

Tegoroczne uroczystości ukończenia studiów, podobnie jak te z poprzednich lat, dowodzą, że jest to pamiętny dla uczestników i uczestniczek akcent, podkreślający zakończenie określonego etapu edukacji. Wspólne świętowanie w gronie absolwentów, bliskich oraz władz uczelni i władz dziekańskich SGH to niecodzienne doświadczenie i piękne wspomnienia. Symboliczny rytuał przejścia w nową fazę życia dokonany! Kibicujemy dalszym sukcesom absolwentów i absolventek, mając nadzieję, że pozostaną w kontakcie ze swoją Alma Mater. 📸

JUSTYNA KOZERA, dyrektorka Centrum Kariery i Relacji z Absolwentami SGH

FOT. ARCHIWUM SGH (3)

Galeria zdjęć z uroczystości jest dostępna na

✦ WWW.FICKR.COM/SGH_WARSAW

FOT. ARCHIWUM SGH

W pierwszej lidze ekonomistów

LIDIA JASTRZĘBSKA

PROFESOR JÓZEF ORCZYK

DOKTOREM HONORIS CAUSA SGH

Trzeba mieć we krwi i to chcieć – z wielkim uznaniem mówił o prof. Józefie Orczyku, na uroczystości nadania mu tytułu doktora honoris causa SGH (21 listopada 2022 r.), prof. dr hab. Piotr Błędowski, inicjator przyznania tej godności emerytowanemu profesorowi Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu i Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Odniósł się on do 60-letniego dorobku doktora honoris causa, liczonego od prawie równoczesnego skończenia trzech kierunków studiów (Historia, Pedagogika, Ekonomia) do 55. rocznicy uzyskania przez prof. Orczyka tytułu stopnia doktora nauk ekonomicznych. Profesor Błędowski podkreślił podczas swojego wystąpienia: „55 lat to klamra, która spina cały dotychczasowy (z akcentem na dotychczasowy) dorobek naukowy: od doktora do doktora honorowego – poprzez habilitację, profesurę, różne zaszczyty, funkcje, obowiązki. Jako nauczyciel akademicki [prof. Orczyk] wykorzystywał najlepszą i rzadko stosowaną pomoc dydak-

tyczną, jaką jest własny przykład. Dzięki swojej staranności, sumienności, poczuciu obowiązku, szacunku dla swoich współpracowników, także tych, z którymi nie zawsze się zgadzał, był wzorem dla innych. Osobisty przykład profesora był m.in. inspiracją i zobowiązaniem dla grona jego doktorantów. Profesor Józef Orczyk od lat należy do pierwszej ligi ekonomistów i polityków społecznych, jako badacz już po 1990 r. aktywnie uczestniczył w dyskusjach nad nowym kształtem gospodarki. Był i nadal jest osobą opiniotwórczą, a jego pracowitość, samodyscyplina, mistrzostwo w tworzeniu zespołów współpracowników tylko wzmacniały ten wizerunek”.

„Także w opinii trojga recenzentów wszechstronny dorobek prof. Józefa Orczyka zdecydowanie wykracza poza osiągnięcia naukowo-dydaktyczne” – mówił w laudacji na uroczystym posiedzeniu Senatu SGH promotor dr hab. Paweł Kubicki, prof. SGH. Natomiast prof. Gertruda Uścińska zauważyła, że „(...) nurtem działań, który należy podkreślić w dorobku prof. Orczyka,

Cały wykład doktora honoris causa SGH prof. Józefa Orczyka, pt. „Inwestycje społeczne jako warunek zrównoważonego rozwoju”, jest dostępny na stronie

→ GAZETA.SGH.WAW.PL

jest działalność na rzecz środowiska polityków społecznych”. Profesor Adam Kurzynowski zaznaczył, że nominat jest powszechnie znany także ze „współpracy z praktyką społeczno-gospodarczą” oraz z wpływu na „rozwój polityki społecznej jako dyscypliny akademickiej”. Natomiast trzeci z recenzentów – prof. Jerzy Hausner – wskazał, że o „Profesorze Orczyku, jako postaci wybitnej, świadczy też aktywność publiczna, w tym to, jakie powierzano mu stanowiska i funkcje oraz zaangażowanie (...) w różne formy działalności społeczno-gospodarczej, szczególnie w Poznaniu i regionie wielkopolskim”.

Wieloletnia współpraca z pracownikami i jednostkami organizacyjnymi SGH (wcześniej SGPiS) również stanowiła wkład do nadania tytułu doktora honoris causa. Od roku 1967 prof. Orczyk współpracował z Katedrą Historii Gospodarczej, co potwierdza wiele wspólnych publikacji i inicjatyw wydawniczych. Począwszy od lat osiemdziesiątych XX wieku, wraz z przesuwaniem się obszaru jego działalności akademickiej w kierunku problematyki pracy i polityki społecznej, partnerem współpracy była Katedra Ekonomiki Pracy, następnie Katedra Gospodarowania Zasobami Pracy, a jeszcze później zespół Instytutu Kapitału Ludzkiego. Ta współpraca zaowocowała wieloma konferencjami i publikacjami. Wielokrotnie profesor był recenzentem rozpraw doktorskich i habilitacyjnych, przeprowadzanych w SGH.

„Wszechstronność prof. Orczyka oraz jego umiejętność współpracy i łączenia wiedzy z praktyką społeczno-gospodarczą w pełni wpisują się w misję Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie i stąd zarówno wieloletnia współpraca, jak i wniosek o nadanie tytułu doktora honoris causa” – podkreślił prof. Kubicki, wskazując na dorobek naukowy prof. Orczyka, który obejmuje niemal 500 publikacji i tekstów dotyczących rynku pracy, kapitału ludzkiego oraz wcześniejsze prace z zakresu historii gospodarczej czy polityki rolnej. Wskazał on także na najnowsze teksty, w których profesor w oryginalny sposób przedstawia dylematy związane z dokonującą się właśnie transformacją pracy, przyspieszoną przez pandemię COVID-19. „To jeden z najważniejszych wątków jego rozważań naukowych, czyli przemian rynku pracy oraz związanych z tym wyzwań edukacyjnych i wzajemnych relacji między wykształceniem a zatrudnieniem” – podkreślił prof. Kubicki.

Ten wątek był także istotny w uroczystym wykładzie prof. Orczyka pt. „Inwestycje społeczne jako warunek zrównoważonego rozwoju”: „Część swojego wystąpienia chcę poświęcić zmianom w polityce społecznej i ich potencjalnemu znaczeniu dla przyszłości. Racjonalne prowadzenie inwestycji społecznych to szansa na stopniową modyfikację układu wartości społecznych, czyli przypisanie większego znaczenia tym, które

„SGH niewątpliwie należy od lat do grona najbardziej uznanych w świecie polskich uczelni. Przyznanie mi przez nią tytułu doktora honoris causa jest dla mnie wielkim wyróżnieniem i zaszczytem. Cenię go tym bardziej, że przez całe swoje zawodowe życie nie tylko wiele korzystałem z dorobku naukowego wybitnych uczonych, którzy w tej uczelni wykładali, ale też miałem szczęście przez 60 lat z niektórymi z nich współpracować. Do nich należy na pewno grono historyków gospodarczych, a szczególnie prof. Zbigniew Landau.

prof. **Józef Orczyk**, doktor honoris causa SGH

łączą się z pojęciem rozwoju zrównoważonego”. Profesor Orczyk podkreślił m.in., że w XXI wieku coraz częściej, zwłaszcza w społeczeństwach krajów wysoko rozwiniętych, dyskutuje się o problemach społecznych powstałych w następstwie wysokiej wydajności i dominacji rynkowego modelu rozwoju kapitalizmu, a także o związanych z nim indywidualizmie i konsumpcjonizmie. W niektórych kręgach poszukuje się optymalizacji wyboru rozwiązań korzystnych dla środowiska i integracji społecznej, choć w ostatnim elemencie szczególnych problemów nastrocza skala międzynarodowa, a tym bardziej globalna. Właśnie w takim zakresie można dostrzec obawy przed nieodwracalnym wzrostem entropii systemu, czego wyrazem jest materializacja ryzyka ESG. Profesor powiedział: „Wychodząc poza nakreślone ramy mojej wypowiedzi, sądzę, że potrzebna jest rewizja paradygmatu ekonomii głównego nurtu na rzecz adaptacji globalnego systemu społeczno-gospodarczego oraz uwzględniania w wyborach kierunku i zakresu preferencji dla środowiska naturalnego i integracji społecznej”.

W podsumowaniu swojego wykładu prof. Orczyk zacytował zmodyfikowane motto raportu Klubu Rzymskiego: „Po to, aby przetrwać, musimy uczyć się z przyszłości, a nie tylko z dnia wczorajszego. Mówię to jako historyk, który traktuje przeszłość nie jako zbiór wydarzeń, lecz jako nieliniowy proces rozwoju w różnych i zmiennych warunkach”.

★ Oficyna Wydawnicza SGH wydała okolicznościową publikację, zawierającą m.in. oficjalne wystąpienia, recenzje, okolicznościową laudację, wykład doktora honoris causa oraz wspomnienia doktorantów na temat współpracy z prof. Józefem Orczykiem

Profesor Józef Orczyk ukończył studia na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu, uzyskując trzy tytuły magistra na kierunkach: Historia, Pedagogika oraz Ekonomia. W roku 1967 otrzymał stopień doktora nauk ekonomicznych na podstawie dysertacji pt. „Kryzys sił wytwórczych i produkcja rolna w Polsce w latach 1929–1935”. Jego rozprawa, pt. „Rozmiary i ekonomiczne konsekwencje zmian w wykształceniu osób zatrudnionych w rolnictwie w Polsce Ludowej” (opublikowana w 1978 r.), stała się podstawą habilitacji. W roku 1982, w uznaniu dorobku naukowego i wkładu w kształcenie kadr naukowych, otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1991 r. – tytuł profesora zwyczajnego. Ma ogromne doświadczenie w zarządzaniu uczelnią. Był: prorektorem ds. dydaktyki Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, rektorem Wyższej Szkoły Zarządzania i Bankowości w Poznaniu, rektorem Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie, rektorem Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.

Badaczka i reformatorka

 LIDIA JASTRZĘBSKA

UROCZYSTOŚĆ ODNOWIENIA DYPLOMU DOKTORSKIEGO **PROFESOR URSZULI GRZELOŃSKIEJ**

Rada Naukowa dyscypliny Ekonomia i finanse 19 października 2022 r. odnowiła dyplom doktorski prof. dr hab. Urszuli Grzełońskiej, wydany w związku z nadaniem jej – przez Radę Wydziału Handlu Szkoły Głównej Planowania i Statystyki 16 czerwca 1966 r. – stopnia doktora nauk ekonomicznych. Odnowienie dyplomu doktorskiego odbyło się 18 stycznia 2023 r. podczas uroczystego posiedzenia Senatu Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

„Odnowienie doktoratu to piękna tradycja akademicka, jedna z najważniejszych form uznania dorobku naukowego badacza – cenionego, znamenitego i wysoko poważanego w środowisku uczonych. Jest szczególnie dobitnym podkreśleniem znaczenia wkładu tej osoby w pracę na rzecz macierzystej uczelni. Niewątpliwie tak właśnie jest w przypadku odnowienia doktoratu Pani Profesor. Zasłużyła Pani na to ogromną, wieloletnią pracą, będąc równocześnie niezwykle osobowością. Swoją zgodą na odnowienie doktoratu czyni nam

Profesor Urszula Grzełońska

ukończyła studia magisterskie na Wydziale Handlu Wewnętrznego SGPiS w 1962 r. Jej kariera zawodowa była związana z macierzystą uczelnią (SGPiS/SGH) w latach 1962–2010 i Instytutem Nauk Ekonomicznych PAN (w latach 1997–1999 pracowała jako jego dyrektor). Stopień doktora uzyskała w 1966 r., stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych – w 1977 r., a tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych – w 1992 r. Pełniła funkcję kierownika Katedry Zarządzania Gospodarką SGPiS i kierownika Katedry Ekonomii w SGH. Jest współzałożycielką Towarzystwa Ekonomistów Polskich. Odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi (1979 r.) i Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1991 r.).

FOT. ARCHIWUM SGH

FOT. ARCHIWUM SGH

Podczas uroczystości uchwałę Rady Naukowej dyscypliny Ekonomia i finanse o odnowieniu dyplomu doktorskiego prof. Urszuli Grzełońskiej odczytał prof. dr hab. **Stanisław Kowalczyk**, wiceprzewodniczący rady, a treść dyplomu – dziekan Kolegium Ekonomiczno-Społecznego SGH dr hab. **Beata Czarnacka-Chrobot**, prof. SGH. Dyplom Jubilatce wręczył rektor SGH prof. **Piotr Wachowiak**.

Pani Profesor wielki zaszczyt. Dziś z szacunkiem obejmuję życzliwą myślą dokonania Pani Profesor dla: polskiej ekonomii, nauk ekonomicznych, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, kadry naukowej, studentów, doktorantów i przedsiębiorców, całego społecznego otoczenia naszej uczelni” – tymi słowami zwrócił się do prof. Grzełońskiej rektor SGH prof. Piotr Wachowiak.

„Nie zamierzam nikogo przekonywać, że decyzja Senatu uczelni o odnowieniu mojego doktoratu jest dla mnie wielkim zaszczytem i równie wielką przyjemnością. Kiedy dowiedziałam się, że z tej okazji będę miała możliwość publicznego wypowiedzenia się, przebiegłam w myślach ponad 50 lat mojego współzycia z SGH. Skonstatowałam, że w tej relacji dwie sprawy były dla mnie najważniejsze: uprawianie ekonomii oraz troska o jakość i skuteczność edukacji oferowanej studentom przez szkołę. Dzisiaj nie będę mówić o ekonomii, wydaje mi się, że nie jest to dobry okres na rozmawianie o takich tematach, chcę natomiast powiedzieć słowo w sprawie doskonalenia edukacji” – tak rozpoczęła krótkie wystąpienie prof. Grzełońska, po czym zacytowała obszerny fragment swojego sprawozdania (zamieszczonego 30 lat temu, wiosną 1993 r., w „Gazecie SGH”), dotyczącego nowo powstałej jednostki uczelnianej – Polsko-Amerykańskiego Centrum Zarządzania i Nauk Ekonomicznych, powołanego do obsługi programów współpracy SGH z amerykańskim Uniwersytetem Minnesoty.

Program ten dotyczył dostosowania edukacji w uczelni do zasad gospodarki rynkowej, a jego powstanie wiąże się z oświadczeniem amerykańskiej USAD (agencji ds. promowania współpracy poza Stanami Zjednoczonymi), że zamierza

finansować budowę takiej gospodarki w byłych krajach socjalistycznych. W odpowiedzi na to oświadczenie w USA powstało konsorcjum, do którego przyłączył się Uniwersytet Minnesoty z zamiarem wspomożenia edukacji na poziomie uniwersyteckim w Polsce i dostosowania do warunków gospodarki rynkowej. Doszło do porozumienia, opracowano trzyletni plan pracy SGH z trzema jednostkami amerykańskiej uczelni.

„Przypomniałam ten tekst z dwóch powodów. Po pierwsze, żeby podzielić się małym fragmentem historii SGH, a drugi powód jest taki, że chciałam zwrócić uwagę na jedną lekcję wynikającą z tej opowieści – w szkole wyższej nigdy nie powinno być miejsca dla samozadowolenia z treści przekazywanej wiedzy i stosowanych metod dydaktycznych” – powiedziała prof. Grzełońska.

Jej wystąpienie poprzedziło odczytanie opinii prof. dr. hab. Jerzego Wilkina (który, niestety, zmarł kilka dni przed uroczystością) – recenzenta w postępowaniu odnowienia dyplomu doktorskiego, a także laudacja prof. dr hab. Elżbiety Adamowicz (promotorki odnowienia doktoratu), która podkreśliła osiągnięcia naukowe profesor oraz jej postawę obywatelską i zaangażowanie w reformowaniu systemu badań i dydaktyki w szkolnictwie wyższym. Profesor Wilkin przypomniał w swoim orzeczeniu, że duże znaczenie w kształtowaniu kierunku zainteresowań i warsztatu badawczego prof. Grzełońskiej miała współpraca z wybitnym polskim ekonomistą – prof. Aleksym Wakarem, która zaowocowała wspólnymi publikacjami i, co ważniejsze, ukształtowała wysoką jakość warsztatu naukowego i determinacji w sprawie konieczności utrzymania niezależności intelektualnej i ba-

„ (...) jestem po stronie tych ekonomistów, którzy wierzą, że rynek jest zdolny do regulowania stosunków gospodarczych w państwie nie w całości, ale w jakichś dwóch trzecich i pod dwoma warunkami. Jeśli będzie się wymagać od ludzi, żeby brali odpowiedzialność za swoje decyzje, i jeśli regulacje będą spójne i przemyślane, tzn. będą uwzględniać zmieniające się techniczne warunki gospodarowania zasobami i zmieniające się motywacje ludzkie.

Fragment wywiadu z prof. **Urszulą Grzełońską**, opublikowany w książce *Paradoksy ekonomii. Rozmowy z polskimi ekonomistami*

dawczej. W swojej opinii prof. Wilkin podkreślił, że Urszula Grzełońska rozwijała swoją karierę naukową w trudnych czasach tzw. socjalizmu państwowego, warunki systemowe nie sprzyjały wolności badań naukowych i publikowaniu ich wyników, a w znacznym stopniu je ograniczały. Jednak profesor „(...) mając wsparcie w swoim zespole badawczym, potrafiła stworzyć relatywnie dużą enklawę wolności badań i publikowania, a także sposobów reformowania socjalistycznej gospodarki (...)” Podejmowała tematy bardzo ważne z punktu widzenia teorii ekonomii, ale kontrowersyjne w świetle marksistowskiej ideologii i niechętnie widziane przez komunistyczne władze. Do takich tematów należały: równowaga i nierównowaga w gospodarce socjalistycznej, zjawisko inflacji, znaczenie konsumpcji dla wykorzystania możliwości produkcyjnych oraz konieczność głębokich reform tej gospodarki, w tym decentralizacji i powszechnego zastosowania rachunku ekonomicznego”.

„W indywidualnym dorobku prof. Urszuli Grzełońskiej do najważniejszych osiągnięć jest zaliczana jej praca habilitacyjna. Stopień doktora habilitowanego uzyskała w 1977 r., na podstawie oceny dorobku naukowego i pracy habilitacyjnej pt. «Zależności między konsumpcją i wykorzystaniem możliwości produkcyjnych w gospodarce socjalistycznej»” – przypomniała prof. dr hab. Elżbieta Adamowicz, zwracając uwagę, że wydanie książki długo blokowała cenzura, gdyż autorka była zbyt krytyczna wobec obowiązującego systemu gospodarki centralnie kierowanej. Ostatecznie praca ta, pt. *Konsumpcja a wykorzystanie możliwości produkcyjnych w gospodarce socjalistycznej*, ukazała się w 1979 r. w PWN. Blokowany był także awans na docenta – nominację na to stanowisko w macierzystej uczelni Urszula Grzełońska otrzymała dopiero w 1980 r.

„Profesor pokazała, że jest wnikliwą badaczką procesów gospodarczych. I pozostała nią do dziś (...) Jest niekwestionowanym autorytetem naukowym, wyrażane przez nią opinie są cennie przez środowisko, cechuje ją niezwykła rzetelność, ale także odwaga i niezależność w wyrażaniu swoich poglądów” – powiedziała podczas uroczystości prof. Adamowicz. Przypomniała

także wielki wkład profesor w reformę nauczania ekonomii w Polsce i na uczelni. Profesor Grzełońska, wspólnie z Januszem Beksiakiem i Ewą Chmielecką, przygotowała słynny raport „Wyższe szkolnictwo ekonomiczne w Polsce”, który był podstawą reformy szkolnictwa ekonomicznego w naszym kraju. Aktywnie uczestniczyła w pracach Komitetu Koordynacyjnego ds. Reformy Szkolnictwa Ekonomicznego. Była jednym z filarów Społecznej Komisji ds. Reformy SGPiS, działającej na uczelni na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych. Członkowie tej komisji opracowali projekt reformy uczelni, wdrożony na początku lat dziewięćdziesiątych. Profesor odegrała znaczącą rolę w przygotowywaniu zmiennej oferty dydaktycznej zreformowanej SGH. Jako przewodnicząca Komisji Programowej w latach 1993–1996 uczestniczyła w opracowywaniu struktury kierunkowej zreformowanej SGH, minimów programowych poszczególnych kierunków oraz programów nauczania i sylabusów przedmiotów. W tej pracy wykorzystywała doświadczenia zdobyte podczas pobytów za granicą, pilnując, by poziom nauczania w zreformowanej SGH odpowiadał standardom światowym.

„Nie jest łatwo scharakteryzować i podsumować tak wielkie osiągnięcia badawcze, dydaktyczne, organizacyjne i popularyzatorskie prof. Urszuli Grzełońskiej. Jest to imponujący dorobek, w większości osiągnięty w niełatwych czasach” – pisał prof. Wilkin, oceniając jej działalność na rzecz rozwoju szkolnictwa wyższego, w tym naszej uczelni.

Wyrazicielem opinii społeczności akademickiej, całkowicie podzielającej zdanie recenzenta w postępowaniu odnowienia doktoratu, jest rektor SGH prof. Piotr Wachowiak, który podczas uroczystości, korzystając z niepowtarzalnej okazji, podkreślił zalety prof. Grzełońskiej: „Po pierwsze skromność, a co za tym idzie – umiejętność krytycyzmu wobec samej siebie, odwaga przyznania się (z rzadko spotykaną szczerością) do porażki, nawet wówczas, gdy nie jest ona wcale oczywista. Po drugie, stawianie wysokich wymagań sobie samej, a dopiero później innym. Po trzecie, umiejętność słuchania, analizowania i konsekwentnego kojarzenia tego wszystkiego, co prezentują rozmówcy lub współpracownicy. Głęboki szacunek budzi żarliwa obrona własnego zdania argumentacją nie do odparcia, gdy Pani przekonania są rezultatem głębokich doświadczeń i przemyśleń. Nie umniejszają one jednak widocznego szacunku Pani Profesor dla odmiennych poglądów u każdego z rozmówców, niezależnie od tego, czy ów rozmówca jest uznaną osobistością o ugruntowanych osiągnięciach, czy też studentem, młodym adeptem w obszarze zagadnień ekonomicznych. Chylę dziś czoła przed Panią Profesor, w podziękowaniu za przekazanie nam swojej wiedzy, umiejętności i doświadczeń”.

Całość laudacji wygłoszonej przez prof. dr hab. **Elżbietę Adamowicz**, promotorkę odnowienia doktoratu, jest dostępna na stronie internetowej „Gazety SGH”.

Inwestuj globalnie na GPW

GlobalConnect to:

- Poszerzenie oferty GPW z myślą o inwestorach **zainteresowanych akcjami zagranicznymi**
- **Dywersyfikacja portfela** o akcje dużych, znanych zagranicznych firm
- Możliwość handlu akcjami spółek z zagranicy **podczas sesji giełdowej w Warszawie**
- Notowania w **PLN**
- Dostęp do **danych rynkowych** na analogicznych zasadach, jak na pozostałych rynkach akcji GPW
- **Płynność** zapewniana przez Wprowadzających Animatorów Rynku
- **Pożytki** z posiadanych papierów wartościowych (np. dywidendy)

Zastrzeżenia prawne

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. działając jako organizator wyodrębnionego w ramach alternatywnego systemu obrotu rynku GlobalConnect („rynek GlobalConnect”), nie dokonuje oceny sytuacji prawnej, majątkowej, finansowej i gospodarczej emitenta, którego instrumenty finansowe mają zostać wprowadzone do obrotu na rynku GlobalConnect lub są przedmiotem obrotu na tym rynku, jak również oceny tych instrumentów. Oceny w powyższym zakresie nie dokonuje również podmiot wykonujący na rynku GlobalConnect dla danych instrumentów finansowych zadania Wprowadzającego Animatora Rynku, z wyjątkiem analizy, czy zgodnie z informacjami opublikowanymi przez emitenta w ostatnim raporcie rocznym lub raportach opublikowanych po dacie ostatniego raportu rocznego, na dzień wprowadzenia danych instrumentów finansowych do obrotu na rynku GlobalConnect, w stosunku do ich emitenta nie toczy się postępowanie likwidacyjne lub upadłościowe. Inwestorzy powinni samodzielnie zapoznać się z sytuacją prawną, majątkową, finansową i gospodarczą emitenta oraz informacjami dotyczącymi jego i jego instrumentów finansowych, udostępnionymi przez emitenta do publicznej wiadomości zgodnie z właściwymi obowiązującymi go przepisami.

Wprowadzenie instrumentów finansowych do obrotu na rynku GlobalConnect nie stanowi zatwierdzenia przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., ani też przez Wprowadzającego Animatora Rynku, emitenta lub instrumentów finansowych wprowadzonych do tego obrotu.

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. wprowadzając instrumenty finansowe do obrotu na rynku GlobalConnect nie weryfikuje ani nie zatwierdza modelu biznesowego emitenta, metod prowadzenia działalności gospodarczej oraz sposobu jej finansowania, jak też nie ocenia poziomu ryzyka związanego z prowadzoną przez emitenta działalnością ani też ryzyka inwestycyjnego związanego z nabyciem jego instrumentów finansowych. Czynności tych nie dokonuje również Wprowadzający Animator Rynku.

W przypadku ewentualnego wykluczenia danych instrumentów finansowych z obrotu na rynku GlobalConnect Inwestorzy, któ-

rzy nie zdecydowali się na wyjście z inwestycji przed tym dniem na rynku GlobalConnect, powinni mieć na uwadze, że zbycie posiadanych instrumentów finansowych na zagranicznym rynku zorganizowanym może wiązać się z poniesieniem dodatkowych kosztów związanych z koniecznością skorzystania z usług firm inwestycyjnych mających dostęp do tych zagranicznych rynków zorganizowanych.

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. zwraca uwagę inwestorów dokonujących na rynku GlobalConnect inwestycji w instrumenty finansowe emitowane przez podmioty z siedzibą poza terytorium Polski („emitenci zagraniczni”), że w przypadku emitentów zagranicznych czynniki ryzyka, związane z samą inwestycją jak i działalnością emitenta, nie powinny być utożsamiane jedynie z ryzykami charakterystycznymi dla podmiotów podlegających przepisom prawa polskiego.

Emitenci zagraniczni, których instrumenty finansowe notowane są na rynku GlobalConnect, pochodzą z różnych regionów świata - zarówno z państw należących do Unii Europejskiej, jak i spoza Unii. Inwestorzy powinni mieć na uwadze, że prawa wynikające z instrumentów finansowych emitowanych przez emitentów zagranicznych oraz sposób ich realizacji mogą istotnie różnić się od praw akcjonariuszy polskich spółek, działających na podstawie przepisów Kodeksu spółek handlowych. Emitenci zagraniczni mogą ponadto wypełniać obowiązki informacyjne w zakresie, który nie musi być tożsamy z zakresem określonym przez przepisy prawa polskiego lub przepis prawa Unii Europejskiej. Emitenci zagraniczni, których instrumenty finansowe notowane są na rynku GlobalConnect, nie podlegają z tego tytułu żadnym obowiązkom informacyjnym wynikającym z przepisów rozporządzenia MAR, prawa polskiego, czy też Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu.

Z racji różnic w krajowych systemach prawnych, emitenci zagraniczni mogą podlegać innym, niż wskazane powyżej, przepisom nie tylko w zakresie regulacji korporacyjnych czy przepisów podatkowych, lecz również w zakresie np. postępowania upadłościowego, naprawczego lub likwidacyjnego, jak też innych postępowań o podobnym charakterze. Niekiedy rozwiązania prawne

obowiązujące w innych państwach w sposób zasadniczy różnią się od rozwiązań dopuszczalnych

w świetle prawa polskiego lub w przypadku emitentów spoza Unii Europejskiej - mogą różnić się od rozwiązań dopuszczalnych w świetle prawa Unii Europejskiej. Ponadto, w określonym zakresie emitenci zagraniczni mogą być wyłączeni spod jurysdykcji polskich sądów powszechnych, jak również z nadzoru ze strony Komisji Nadzoru Finansowego oraz innych krajowych organów administracji. W przypadku emitentów spoza Unii Europejskiej mogą być oni również, w określonym zakresie, wyłączeni spod jurysdykcji unijnych sądów powszechnych oraz nadzoru ze strony właściwych organów funkcjonujących w świetle prawa Unii Europejskiej.

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. podkreśla, że wskazane wyżej okoliczności winny być brane pod uwagę każdorazowo przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych dotyczących papierów wartościowych emitentów zagranicznych. Decyzje takie powinny poprzedzać analiza odpowiedniego dokumentu informacyjnego emitenta sporządzonego na potrzeby dopuszczenia instrumentów finansowych do obrotu na zagranicznym rynku zorganizowanym oraz informacji dotyczących jego i jego instrumentów finansowych, udostępnionych przez emitenta do publicznej wiadomości zgodnie z obowiązującymi go przepisami, ze szczególnym uwzględnieniem ryzyk wynikających z odmienności prawnych i organizacyjnych obowiązujących w państwie siedziby lub państwie rejestracji danego podmiotu. Inwestorzy powinni również dokonać analizy przepisów podatkowych obowiązujących na zagranicznych rynkach pod kątem oceny ryzyk, jakie mogą wiązać się z udziałem w obrocie instrumentami finansowymi objętymi odmiennymi systemami podatkowymi.

Inwestorzy powinni być świadomi ryzyka jakie niesie ze sobą inwestowanie w instrumenty finansowe notowane na rynku GlobalConnect, a ich decyzje inwestycyjne powinny być poprzedzone właściwą analizą, a także, jeżeli wymaga tego sytuacja, konsultacją z doradcą inwestycyjnym.

Wiele osiągnęliśmy, ale jeszcze więcej przed nami

 MARTA EKNER

SAMORZĄD STUDENTÓW SGH

— PODSUMOWANIE PÓŁROCZNEJ DZIAŁALNOŚCI

W styczniu minęła połowa naszej kadencji w Prezydium Samorządu Studentów SGH. Okres czerwcowo-grudniowy był obfity w różnego rodzaju wydarzenia i inicjatywy, podejmowane na rzecz społeczności studenckiej. Był to okres zarówno wdrażania się we wszystkie struktury i procesy, jak i pełen niesamowitych wrażeń odczuwanych dzięki podjętej aktywności.

OGÓLNA I PROJEKTOWA DZIAŁALNOŚĆ SAMORZĄDU STUDENTÓW SGH

Początek roku akademickiego 2022/2023 zaczęliśmy od zorganizowania Legendarnego Obozu Zerowego Wetlina, na który pojechało łącznie aż 240 studentów. Jego uczestnicy mieli niepowtarzalną okazję do integracji oraz wstępnego zapoznania się ze strukturami uczelni i regulaminem studiów. Organizowanymi przez samorząd wydarzeniami integrującymi społeczność SGH były ponadto: Dni Adaptacyjne, Wielkie Zwiedzanie Warszawy, Opening Night, Kino na Spado, Noc Gier Planszowych, organizowane we współpracy z Uczelnią Silent Disco na Spado oraz Samsung Galaxy Campus. W listopadzie studenci mieli również okazję oglądać pokazy tanga argentyńskiego podczas trzydniowego Festiwalu Tango na Spado, gdzie główną rolę odgrywały gwiazdy tanga światowego i europejskiego formatu. Dużym powodzeniem cieszyła się również Strefa Kibica SGH – współorganizowana wraz z jednostkami uczelnianymi i SKN Zarządzania w Sporcie,

transmitująca mecze naszej reprezentacji w piłce nożnej podczas mistrzostw świata w Katarze. W grudniu natomiast studenci mieli okazję poczuć niepowtarzalny, świąteczny klimat podczas Wigilii Samorządowej.

Organizowaliśmy nie tylko projekty integracyjne. Społeczność studencka mogła wziąć udział m.in. w Teście Wiedzy Ekonomicznej (we współpracy z Forum Uczelni Ekonomicznych) i Konferencji inauguracyjnej projekt Asian-European Partnership for Development – „Zmierzch zachodu? Jak Xi Jinping zmienia oblicze współczesnego świata”. Wzięliśmy również udział w zbiórce Szlachetna Paczka, podczas której, dzięki ogromnemu zaangażowaniu całej społeczności akademickiej, udało nam się zebrać pieniądze i zaspokoić wszystkie potrzeby zgłaszane przez naszych podopiecznych. Ponadto przewodnicząca Samorządu Studentów SGH uczestniczyła w takich konferencjach, jak Forum Ekonomiczne w Karpaczu, Zjazd Inauguracyjny CIVICA, Konferencja EFNI, Konferencja Open Eyes Economy Summit czy Forum Gospodarcze w Tarnowie. Wraz z nadchodzącym semestrem letnim nasze plany i ambicje rosną. Przygotowujemy się do organizacji takich wydarzeń, jak Bał SGH, Bieg SGH, Juwenalia, Mosty Ekonomiczne, Inspiring Solutions (we współpracy z CEMS Club Warsaw) czy Targi Pracy SGH organizowane wraz z jednostkami uczelnianymi.

Zmieniła się również struktura samorządu – powstały dwa nowe zespoły i jedna komisja: Zespół ds. Analiz, którego celem jest współ-

praca z innymi komisjami przy organizowaniu ankiet i tworzeniu raportów; Zespół ds. Integracji i Wsparcia, w którym są opracowywane nowe rozwiązania mające na celu wdrożenie zagranicznych studentów do społeczności SGH; Komisja ds. Różnorodności Społecznej SGH, badająca, w jakim stopniu różnorodna jest nasza uczelnia, a także opracowująca rozwiązania zwiększające jej dostępność dla różnych grup.

KOMISJA DS. JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

Działalność Komisji ds. Jakości Kształcenia rozpoczęła się od mianowania nowych przedstawicieli studentów w radach programowych kierunków studiów. Współpracują oni z komisją i pośredniczą między samorządem a radami odpowiedzialnymi za aktualizację i modyfikację poszczególnych kierunków. Ponadto komisja jest w stałym kontakcie z władzami uczelni, proponując i konsultując zmiany w obszarze dydaktyki oraz reprezentując w tym zakresie interesy społeczności studenckiej.

W listopadzie przewodniczący Komisji ds. Jakości Kształcenia Łukasz Krzempek uczestniczył wraz z pełnomocnikiem rektora ds. Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością dr. hab. Jakubem Brdulakiem, prof. SGH, w Europejskim Forum Jakości Kształcenia, odbywającym się w rumuńskiej Timisoarze. W ramach konferencji zorganizowali oni warsztat dotyczący zaangażowania studentów w jakość kształcenia na poziomach instytucjonalnym i krajowym oraz zaprezentowali działania podejmowane w tym zakresie w SGH.

Komisja jest także współgospodarzem comiesięcznych webinarów „Rozmowy przy drugiej kawie”, poświęconych zarządzaniu w dydaktyce. Cieszą się one szerokim zainteresowaniem wśród kadry akademickiej i administracyjnej uczelni. Spotkania w kończącym się semestrze zimowym obejmowały m.in. tematykę funkcjonowania Polskiej Komisji Akredytacyjnej, międzynarodowych certyfikacji akademickich czy roli wartości w szkolnictwie wyższym. Natomiast na semestr letni jest planowane webinarium poświęcone *stricte* aktywności i samorządności studenckiej.

W nadchodzącym semestrze komisja będzie współorganizować IV edycję Educathonu SGH – są to innowacyjne warsztaty poświęcone edukacji, które integrują reprezentantów środowisk studenckich, akademickich i biznesowych. Wykorzystując metodę *design thinking*, uprzednio przeszkoleni uczestnicy wypracowują rekomendacje dla uczelni z perspektywy różnych grup interesariuszy.

KOMISJA DS. RELACJI ZEWNĘTRZNYCH

Komisja ds. Relacji Zewnętrznych ściśle współpracuje z: Centrum Kariery i Relacji z Absolwentami, Zespołem Promocji, Centrum Współpracy z Biznesem oraz Biblioteką SGH. Tegoroczną

działalność rozpoczęła od organizacji Programu Onboardingowego oraz Programu Mentoringowego we współpracy z Centrum Kariery i Relacji z Absolwentami. Jako samorząd bardzo cenimy sobie współpracę z jednostkami uczelnianymi w zakresie współorganizacji czy pomocy w minionych wydarzeniach, takich jak m.in. promocja nowej książki prof. Leszka Balcerowicza, Dnia Otwartego, Salonu Edukacyjnego, Dni Kariery. Powoli kończy się semestr zimowy i zaczyna letni. Studenci chętnie uczęszczają do Biblioteki SGH, gdzie mogą uczyć się aż do godz. 5 rano dzięki In-SGHomni – projektowi realizowanemu przez samorząd we współpracy z bibliotekarzami.

W przyszłym semestrze są planowane m.in. współorganizacja Wiosennego Dnia Otwartego, spotkanie ze studenckimi ambasadorami firm, spotkania informacyjne o kierunkach (we współpracy z NZS) oraz szkolenia ogólnorozwajowe.

KOMISJA DS. WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ I KOMISJA DS. CIVICA

Działamy również w innych obszarach, m.in. międzynarodowym – w listopadzie nasza delegacja wyjechała na wizytę studyjną do Wirtschaftsuniversität Wien, gdzie zdobyła wiele cennych informacji odnośnie do funkcjonowania tej uczelni i jej dydaktyki. W nadchodzącym semestrze są planowane nie tylko wyjazdy i wizyty studyjne na uczelnie zagraniczne, ale też inne projekty w międzynarodowym duchu oraz promocja udziału naszej uczelni w konsorcjum CIVICA i zwiększenie zaangażowania studentów w jej strukturach i projektach oraz organizacja Dnia Europejskiego 9 maja br.

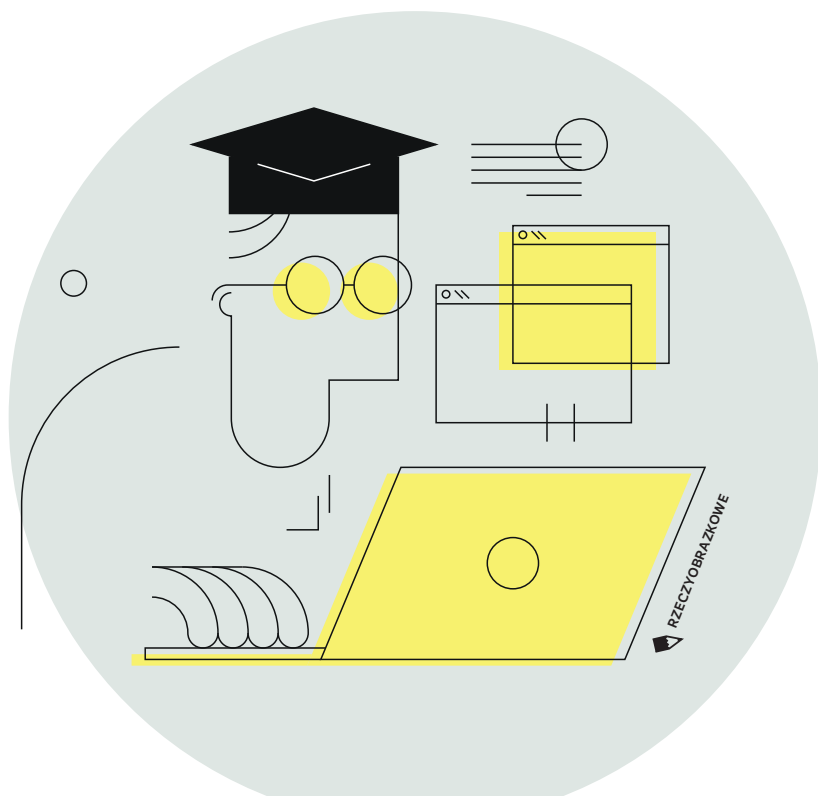
KOMISJA INFORMACJI I KOMUNIKACJI

Komisja Informacji i Komunikacji dbała o to, by każdy student SGH nieustannie był informowany o nadchodzących etapach deklaracji semestralnych czy innych ważnych wydarzeniach na fanpage'u samorządu na Facebooku. W nadchodzącym semestrze jest planowane odświeżenie popularnego niegdyś fandumu SGH Wiki czy stworzenie *Informatora dla Studium Magisterskiego*.

*

Nie jest możliwe, aby wymienić wszystkie projekty i inicjatywy, jakie podejmowali członkowie Samorządu Studentów SGH w ciągu mijającego półroczia. Ich działalność jest niezwykle szeroka w różnych aspektach – w części zarówno ogólnej, projektowej, jak i statutowej. Podsumowując minione pół roku, mogę stwierdzić, iż daliśmy z siebie wszystko i zrobiliśmy tyle, ile byliśmy w stanie – należą się tu więc ogromne podziękowania wszystkim członkom Samorządu Studenckiego SGH. 📧

MARTA EKNER, przewodnicząca Samorządu Studentów SGH

Społeczność doktorantów poświęca się nie tylko nauce i integracji, ale także ważnym sprawom związanym z całym procesem doktoranckiego kształcenia. Jedną z form takiego współdziałania jest Krajowa Reprezentacja Doktorantów (KRD), która reprezentuje nas na forum ogólnopolskim i wyraża opinie, a ponadto wnioskuje i opiniuje wybrane akty normatywne. W grudniu ubiegłego roku odbył się XIX zjazd KRD, w którym (w roli obserwatora) brał udział ochotnik z SGH – doktorant pierwszego roku mgr Piotr Wąsowski. Poniżej Czytelnicy znajdą jego tekst, w którym opowiada o swoich zainteresowaniach i motywacjach do udzielania się w pracach KRD, a także o wadze społecznego angażowania się i dbania o naszą teraźniejszość i przyszłość.

JOLANTA BARTOSZEWSKA, przewodnicząca Samorządu Doktorantów SGH

KRD stawia na inkluzywność

PIOTR WĄSOWSKI
doktorant SGH

Krajowa Reprezentacja Doktorantów to jedyna w swoim rodzaju oficjalna inicjatywa środowiska polskich doktorantów. Działa ona na podstawie przepisów Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r., poz. 574, z późn. zm.), a jej bezpośrednim organem nadzorującym jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Krajowa Reprezentacja Doktorantów aktywnie współpracuje z instytucjami skupionymi wokół różnych spraw nauki (takimi jak np. Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich – KRASP, Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych – KREPUZ, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego – RGNiSW), rozmaitymi stowarzyszeniami (NGO) czy krajowymi organizacjami pracodawców. Potencjał KRD drzemie przede wszystkim w tym, że za sprawą współpracy z szeroko pojętą administracją publiczną w sposób realny może wpływać na status polskich doktorantów i polepszenie warunków ich

kształcenia. Krajowa Reprezentacja Doktorantów składa się z członków ogólnopolskiej akademickiej społeczności, którzy najlepiej wiedzą, co jest najbardziej potrzebne do rozwoju nauki i badań w naszym kraju.

Podczas obrad XIX zjazdu (9–10 grudnia 2022 r.) przed KRD otworzył się nowy rozdział, który może zapisać się w historii jako czas pozytywnych zmian i dynamicznych interakcji. Na terenie zabytkowej części kampusu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, w urokliwym wnętrzu Auli Kryształowej, delegaci doktoranci, reprezentujący różne dziedziny i dyscypliny naukowe, wybrali nowy Zarząd KRD i jego przewodniczącego w kadencji na 2023 r. Zjazd ten miał właściwie charakter sprawozdawczo-wyborczy. Na szczególną uwagę zasługiwała prezentacja ustępującego przewodniczącego mgr. inż. Jarosława Olszewskiego (SGGW), który mówił o dotychczasowych sukcesach KRD. Wspomniano też o rozwiązaniach krajowych i rozmaitych działaniach mię-

dzynarodowych, w tym na rzecz ukraińskiego środowiska akademickiego, które zostało zmuszone do zmiany modelu funkcjonowania w wyniku wojny.

Nowym przewodniczącym, który objął stery w KRД wraz z początkiem nowego roku, został doktorant mgr inż. pil. Michał Klimczyk, reprezentujący Politechnikę Rzeszowską i dyscyplinę naukową „inżynieria mechaniczna”. Motywem przewodnim mgr. Klimczyka w wyborach do KRД było hasło „Wspólnie dla nauki, razem dla samorządności”. Nowo wybrany przewodniczący za kluczowe kwestie uznał bowiem dbanie o wizerunek KRД, popularyzację nauki oraz budowanie modelu współpracy opartej na otwartości i wzajemnym szacunku. Podkreślił też duże znaczenie kwestii poprawy sytuacji materialnej środowiska doktoranckiego. W ramach swojego przewodnictwa zamierza on zawalczyć o zwiększenie wysokości stypendiów, finansowanie działalności samorządów doktoranckich czy wprowadzenie zwiększonej ulgi dla doktorantów w opłatach za przejazdy publicznymi środkami komunikacji miejskiej. Poza tym mgr Klimczyk zapowiedział poprawę procesu komunikowania się i przepływu informacji środowiskowych, a także podjęcie ogólnopolskiej dyskusji nad kwestią przedłużenia terminów złożenia rozpraw w szkołach doktorskich.

W tym dwudniowym wydarzeniu, pełnym interesujących osobowości i dyskusji, miałem okazję uczestniczyć w roli obserwatora z ramienia mojej uczelni, tj. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Dla mnie osobiście warty podkreślenia jest fakt, że nowo wybrany przewodniczący KRД stawia na inkluzywność, wzajemną współpracę doktorantów poprzez łączenie sił każdej dziedziny i dyscypliny na rzecz rozwoju nauki, a w konsekwencji – kariery naukowej w Polsce. To w końcu od ustawodawcy, ale także nas samych – doktorantów, zależą dalsze losy systemu szkolnictwa wyższego i nauki, ze wszystkimi jego dobrymi i złymi stronami. Tylko odpowiednio wytyczone ścieżki, oparte na właściwych regulacjach i przy aprobachie władzy, realnie mogą wpłynąć na polepszenie sytuacji młodych polskich badaczek i badaczy, tym bardziej że we współczesnym, turbulentnym środowisku społeczno-gospodarczym ważne jest, aby głos przedstawicieli nauki był słyszalny zarówno w kraju, jak i za granicą. Bez nauki i naukowców nie ma przecież cywilizacji, nie ma dalszego postępu ani tak ważnych obecnie innowacji. Dlatego już dziś warto angażować się w rozmaite inicjatywy (takie jak KRД), aby działać na rzecz wartościowej przyszłości nie tylko dla samego siebie, ale i przyszłych pokoleń. 📌

FOT. ARCHIWUM SGH

Nagroda Dziekana Studium Magisterskiego SGH 2022

Laureatką Nagrody Dziekana Studium Magisterskiego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie 2022 została **Weronika Wojewódzka**, absolwentka kierunku E-Biznes. Kapituła doceniła jej bardzo wysoką średnią i pracę dyplomową pt. „Rola treści w pozycjonowaniu stron internetowych”, przygotowaną pod kierunkiem dr. hab. Tymoteusza Doligalskiego, prof. SGH, kierownika Zakładu E-Biznesu.

Fundatorem Nagrody Dziekana Studium Magisterskiego jest firma należąca do Klubu Partnerów SGH – Bank Pekao S.A. W jej imieniu, podczas graduacji 17 grudnia 2022 r., symboliczny czek wręczył Artur Brudnicki, dyrektor Biura Marketingu Internetowego, który ze strony banku był również recenzentem nagrodzonej pracy. 📌

Nagroda Dziekana Studium Magisterskiego SGH została ustanowiona w 2019 r. Co roku jest przyznawana absolwentowi za wybitne osiągnięcia w nauce na studiach magisterskich, a także za najlepszą pracę magisterską, podejmującą tematykę związaną z aktualnymi problemami gospodarczymi. Konkurs składa się z dwóch etapów. W pierwszym zostaje wyłoniona grupa absolwentów studiów magisterskich, którzy w czasie nauki uzyskali najwyższe wyniki. Do nich zostaje wysłane zaproszenie do udziału w drugim etapie, w którym są oceniane prace dyplomowe. Oceny dokonuje Kapituła Nagrody Dziekana Studium Magisterskiego SGH. W jej skład wchodzi: rektor i prorektorzy SGH, dziekan Studium Magisterskiego SGH, kanclerz SGH oraz przedstawiciel fundatora nagrody. Podczas obrad kapituła bierze pod uwagę oryginalność wybranego tematu, aktualność problematyki badawczej, umiejętność formułowania wniosków przez autora pracy i możliwość zastosowania ich w praktyce. Wyniki konkursu są ogłaszane podczas uroczystej graduacji. Zwycięzca otrzymuje nagrodę pieniężną w wysokości 10 tys. zł, a jego nazwisko zostaje umieszczone na tablicy przed Dziekanatem Studium Magisterskiego SGH – w gronie wcześniejszych triumfatorów. Dotychczasowi laureaci Nagrody Dziekana Studium Magisterskiego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie to Mikołaj Lech (2019 r.), Paweł Sadłowski (2020 r.) i Alicja Doligalska (2021 r.).

FOT. ARCHIWUM SGH

Posiedzenie Międzynarodowej Rady Doradczej (IAB) SGH

 KATARZYNA KACPERCZYK, KAROLINA CYGONEK

W dniach 6–7 grudnia 2022 r. odbywało się posiedzenie Międzynarodowej Rady Doradczej (IAB) Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Było to pierwsze spotkanie rady w formie stacjonarnej, które pozwoliło jej członkom osobiście poznać specyfikę SGH oraz wymienić doświadczenia i dobre praktyki w obszarze zarówno szkolnictwa wyższego, jak i perspektyw rozwoju uczelni.

Gospodarzem spotkania był rektor SGH dr hab. Piotr Wachowiak, prof. SGH, który zaprezentował uczelnię oraz najważniejsze, strategiczne cele jej rozwoju w najbliższych latach. Wskazał on m.in. na wyzwania związane z dynamicznie zmieniającymi się uwarunkowaniami polityczno-gospodarczymi oraz niepewnością otoczenia krajowego i międzynarodowego. Podkreślił również, że nieprzewidywalność współczesnego

świata sprawia, że pogłębiona współpraca uczelni ma kluczowe znaczenie oraz umożliwia podejmowanie wyzwań i wykorzystywanie szans rozwojowych. W tym kontekście doświadczenie akademickie i w zakresie zarządzania, jakie posiadają członkowie IAB, jest bardzo ważne przy opracowywaniu planów dalszego rozwoju SGH.

W posiedzeniu IAB, podzielonym na sesje, uczestniczyli przedstawiciele naszej uczelni: prorektor ds. rozwoju dr hab. Roman Sobiecki, prof. SGH; prorektor ds. nauki dr hab. Agnieszka Chłoń-Domińczak, prof. SGH; prorektor ds. współpracy z zagranicą dr hab. Jacek Prokop, prof. SGH; prorektor ds. dydaktyki i studentów dr hab. Krzysztof Kozłowski, prof. SGH; dziekan Studium Magisterskiego dr hab. Dorota Niedziółka, prof. SGH; pełnomocnik rektora ds. współpracy ze stanem Nevada (USA) dr hab. Paweł Pietrasieński, prof. SGH; prodziekan Studium Licencjackiego dr Małgorzata Znoyko-wicz-Wierzbicka; kierownictwo i przedstawiciele Biura Rektora oraz Centrum Współpracy Międzynarodowej SGH.

W grudniowych obradach wzięli udział także niektórzy członkowie IAB: prof. Jan Kratzer, profesor przedsiębiorczości i zarządzania innowacjami oraz dyrektor ds. naukowych i założy-

Międzynarodowa Rada Doradcza (IAB) Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie jest ciałem konsultacyjnym, które zostało powołane do życia, by doradzać rektorowi SGH w sprawach dotyczących bieżących wyzwań i długofalowej strategii uczelni. Rada wyznacza kierunki działania i udziela wskazówek odnośnie do tego, jak realizować priorytetowe zadania i wymiennie oceniać całokształt wyników naukowych SGH, co ma kluczowe znaczenie dla spełnienia kryteriów międzynarodowych akredytacji czy obecności w rankingach, w gronie najlepszych uczelni ekonomicznych i biznesowych. Grupę IAB tworzą wybitni naukowcy i doświadczeni przedstawiciele kadry kierowniczej szkół akademickich, pochodzący ze wszystkich kontynentów i reprezentujący najbardziej prestiżowe uczelnie ekonomiczne i szkoły biznesu. Spotkania IAB, organizowane kilka razy w roku, odbywają się i stacjonarnie, i online.

ciel Centrum Przedsiębiorczości (CfE) na Berlińskim Uniwersytecie Technicznym; prof. Gregory Mosier, dziekan College of Business na Uniwersytecie Nevady w Reno; prof. Julia von Maltzan Pacheco, prodziekan ds. współpracy międzynarodowej Szkoły Administracji Biznesowej w Sao Paulo Fundacji Getulio Vargasa; prof. Sin Hoon Hum, prodziekan Szkoły Biznesu na Narodowym Uniwersytecie Singapuru; online – prof. Sherif H. Kamel, dziekan Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Amerykańskiego w Kairze.

Podczas dwudniowego spotkania dyskutowano nad takimi tematami, jak: 1) dobre praktyki w zarządzaniu uczelnią (prowadzący: prorektor ds. współpracy z zagranicą dr hab. Jacek Prokop, prof. SGH); 2) proces dydaktyczny i strategię uniwersyteckie w celu przyciągnięcia lokalnych i międzynarodowych studentów – dyskusja i wymiana najlepszych praktyk (prowadzący: prorektor ds. dydaktyki i studentów dr hab. Krzysztof Kozłowski, prof. SGH); 3) strategię badawcze uczelni: opracowywanie i wdrażanie strategii badawczych w kierunku doskonałości naukowej – dyskusja i wymiana najlepszych praktyk (prezentacja profilu naukowego SGH; prowadząca: prorektor ds. nauki dr hab. Agnieszka Chłoń-Domińczak, prof. SGH).

W dyskusjach wskazano na fundamentalną zmianę uwarunkowań funkcjonowania instytucji szkolnictwa wyższego, w szczególności w kontekście pandemii COVID-19, wojny w Ukrainie i spowalniającego tempa wzrostu światowej gospodarki. Zaprezentowano różnorodne doświadczenia uczelni z Singapuru, Egiptu, Brazylii i Stanów Zjednoczonych. Podkreślono również, że w sytuacji rosnącej konkurencji na globalnym rynku edukacyjnym wciąż kluczowe jest utrzymanie wysokiej jakości kształcenia.

Ważną częścią posiedzenia była także prezentacja dotycząca obecnej sytuacji w Ukrainie, przygotowana i przedstawiona przez pełnomocniczkę rektora ds. współpracy z uczelniami ukraińskimi dr Irynę Degtyarową. Z jej udziałem i dr. Jakuba Karnowskiego odbyła się dyskusja na temat zarówno roli uczelni z państw europejskich i pozaeuropejskich w zakresie wspierania uczelni ukraińskich, jak i strategii powojennej obudowy Ukrainy oraz szkolnictwa wyższego.

Członkowie Międzynarodowej Rady Doradczej mieli również możliwość obejrzenia kampusu naszej uczelni (m.in. Biblioteki SGH – największej biblioteki ekonomicznej w Polsce), a ich przewodnikiem był pełnomocnik rektora ds. rozwoju kampusu SGH dr hab. Marek Bryx, prof. SGH. Goście z zagranicy mieli ponadto okazję zwiedzenia Warszawy i zapoznania się z historią, kulturą oraz tradycjami naszego kraju. 📷

KATARZYNA KACPERCZYK, dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej SGH; **KAROLINA CYGONEK**, Zespół Prasowy SGH

FOT. ARCHIWUM SGH

Obecni członkowie Międzynarodowej Rady Doradczej (IAB) SGH

Prof. **Stefano Caselli** – prorektor ds. międzynarodowych Uniwersytetu Bocconiego w Mediolanie.

Prof. **Edeltraud Hanappi-Egger** – rektor Wiedeńskiego Uniwersytetu Ekonomii i Biznesu (WU).

Prof. **Jan Kratzer** – profesor przedsiębiorczości i zarządzania innowacjami oraz dyrektor ds. naukowych i założyciel Centrum Przedsiębiorczości (CfE) na Berlińskim Uniwersytecie Technicznym.

Prof. **Gregory Mosier** – dziekan College of Business na Uniwersytecie Nevady w Reno.

Prof. **Julia von Maltzan Pacheco** – prodziekan ds. współpracy międzynarodowej Szkoły Administracji Biznesowej w Sao Paulo Fundacji Getulio Vargasa.

Prof. **Sri Zaheer** – dziekan Carlson School of Management na Uniwersytecie Minnesoty.

Prof. **Sin Hoon Hum** – prodziekan Szkoły Biznesu na Narodowym Uniwersytecie Singapuru.

Prof. **Sherif H. Kamel** – dziekan Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Amerykańskiego w Kairze.

Tekst został opublikowany pierwotnie na stronie

→ [GAZETA.SGH.WAW.PL](https://gazeta.sgh.waw.pl)

✦ Umowę podpisali prorektor ds. współpracy z zagranicą SGH dr hab. Jacek Prokop, prof. SGH, oraz dr Dawid Kostecki, dyrektor NAWA

FOT. NAWA

CIVICA for Ukraine

IRYNA DEGTYAROVA, KATARZYNA KACPERCZYK

SGH REALIZUJE PROJEKT **NAWA** **SOLIDARNI Z UKRAINĄ** **- UNIwersYTETY EUROPEJSKIE**

W siedzibie Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) w Warszawie 20 grudnia 2022 r. odbyło się uroczyste podpisanie umowy o realizację projektu dotyczącego wsparcia współpracy Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie z uczelniami ukraińskimi w ramach sojuszu Uniwersytetu Europejskiego CIVICA. Inicjatywa *CIVICA for Ukraine* (*CIVICA Support for European Future of Ukraine*) będzie realizowana od stycznia do grudnia 2023 r., a jej budżet wynosi blisko 213 tys. EUR. Polskie uczelnie należące do sojuszu Uniwersytetów Europejskich otrzymają łącznie około 16 mln zł na realizację projektów z uczelniami z Ukrainy.

W uroczystości udział wzięli: wiceminister edukacji i nauki, pełnomocnik rządu ds. rozwoju

i umiędzynarodowienia edukacji i nauki Tomasz Rzymkowski; dyrektor NAWA dr Dawid Kostecki; prorektor SGH ds. współpracy z zagranicą dr hab. Jacek Prokop, prof. SGH; prorektor ds. studiów Politechniki Warszawskiej (partner sojuszu EN-HANCE) prof. dr hab. inż. arch. Jan Słyk; prorektor ds. współpracy międzynarodowej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (partner sojuszu The Green European University) dr hab. Marta Mendel.

W imieniu Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (partnera The European University of Social Sciences – CIVICA) umowę podpisał prorektor ds. współpracy z zagranicą dr hab. Jacek Prokop, prof. SGH. Prorektorowi towarzyszył zespół projektowy z naszej uczelni w składzie: dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej (CWM) Katarzyna Kacperczyk, pełnomocnik rektora SGH ds. współpracy z uczelniami ukraińskimi dr Iryna Degtyarova i starszy specjalista w CWM Renata Kamińska.

Wiceminister Rzymkowski podkreślił, że nowy projekt w ramach programu NAWA Solidarni z Ukrainą jest dobrym międzynarodowym wymiarem współpracy polsko-ukraińskiej na poziomie uczelni. Jak dodał, sam program ma na celu przede wszystkim utrzymanie potencjału intelektualnego społeczeństwa ukraińskiego na potrzeby odbudowy kraju po wojnie oraz wsparcie funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego Ukrainy w wymiarze europejskim. Natomiast dr Kostecki zauważył, że polskie uczelnie w tym przedsięwzięciu tworzą pomost łączący Wschód i Zachód, zapewniając takie ramy współpracy, które pomogą w odzyskaniu i rozwoju kapitału intelektualnego poprzez umożliwienie zapoznania

Więcej na ten temat w wersji artykułu opublikowanego pierwotnie na
→ [GAZETA.SGH.WAW.PL](https://www.gazeta.sgh.waw.pl)

„Projekt CIVICA for Ukraine, który przez najbliższy rok będzie realizowany w SGH, wpisuje się w szerszy kontekst naszego zaangażowania we wsparcie uczelni partnerskich w Ukrainie. Działania zaplanowane w ramach inicjatywy obejmują wiele obszarów funkcjonowania uczelni ukraińskich. Co więcej, w bezprecedensowym zakresie projekt pozwala na budowanie współpracy między uczelniami z Unii Europejskiej, wchodzącymi w skład sojuszu Uniwersytetu Europejskiego CIVICA, a partnerami z Ukrainy. Współpraca ta nie tylko umożliwi nawiązanie cennych kontaktów badawczych i dydaktycznych, ale również pomoże wdrażać w uczelniach ukraińskich standardy niezbędne w procesie integracji Ukrainy z UE.

dr hab. **Jacek Prokop**, prof. SGH, prorektor ds. współpracy z zagranicą

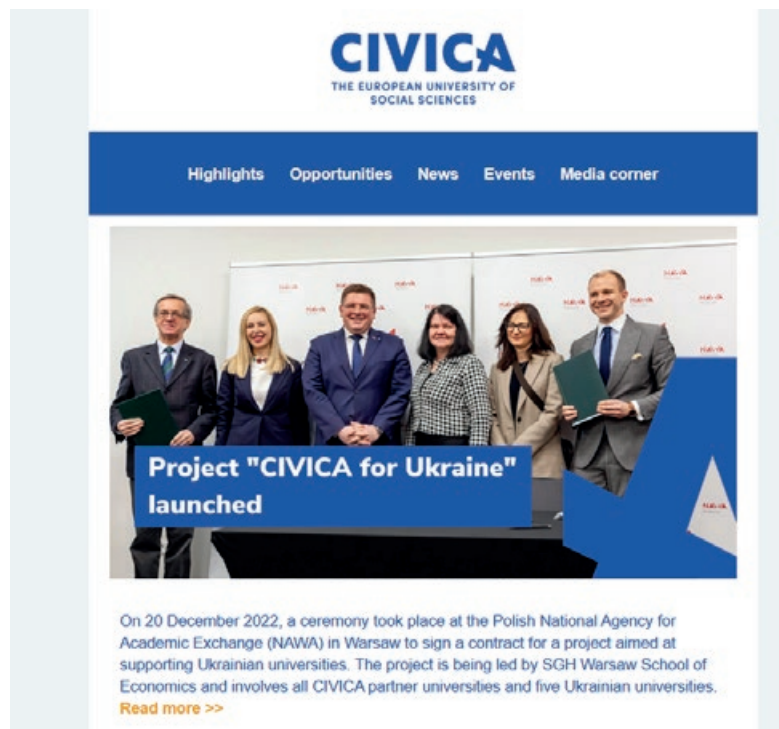
się z dobrymi praktykami w zakresie funkcjonowania uczelni polskich i europejskich.

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie będzie koordynowała realizację projektu *CIVICA for Ukraine* we współpracy z Europejskim Uniwersytetem Nauk Społecznych CIVICA (The European University of Social Sciences – CIVICA) oraz pięcioma uczelniami ukraińskimi: Kijowskim Narodowym Uniwersytetem Ekonomicznym im. Wadyma Hetmana (KNEU), Donieckim Narodowym Uniwersytetem im. Wasyla Stusa (DonNU), Ukraińskim Katolickim Uniwersytecie we Lwowie (UKU), Narodowym Uniwersytecie „Akademia Kijowsko-Mohylańska” (NAUKMA) oraz Kijowską Szkołą Ekonomii (KSE).

Głównym celem inicjatywy jest rozwój, wzmocnienie współpracy i komunikacji między sojuszem CIVICA, którego SGH jest członkiem, a akademickimi społecznościami wybranych uczelni ukraińskich (w szczególności w zakresie nauk społecznych, humanistycznych, zarządzania i polityki publicznej) w kontekście przyszłej integracji europejskiej i odbudowy Ukrainy. Cele wytyczone w projekcie i zaplanowane zadania są komplementarne do realizowanych przez konsorcjum CIVICA, a także wpisują się zarówno w jego misję do 2030 r., jak i misję SGH, w tym potwierdzają gotowość wsparcia środowiska akademickiego Ukrainy.

W projekcie *CIVICA for Ukraine* zostały zaplanowane działania w ramach nawiązywania współpracy pomiędzy uczelniami ukraińskimi a członkami sojuszu CIVICA oraz organizacją wymiany studentów, doktorantów i pracowników uczelni ukraińskich, a także ich udział w konferencjach, wizytach studyjnych, stażach, szkołach letnich, seminariach i warsztatach.

DR IRYNA DEGTYAROVA, pełnomocnik rektora SGH ds. współpracy z uczelniami ukraińskimi; **KATARZYNA KACPERCZYK**, dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej SGH

↑ Informacja o projekcie *CIVICA for Ukraine* w Newsletterze CIVICA, styczeń 2023 r.

NAWA Solidarni z Ukrainą to program realizowany od marca do września 2022 r. na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz Ministerstwa Zdrowia, umożliwiający ukraińskim uchodźcom (przybyłym do Polski po 24 lutego 2022 r.) kontynuowanie studiów, prowadzenie prac nad rozprawą doktorską lub odbycie innych dowolnych form kształcenia w polskich uczelniach i instytutach. Zawieszenie nauczania i inne problemy, przed którymi stanęły szkoły wyższe w Ukrainie, spowodowały ograniczone możliwości realizowania działań związanych z misją tych uczelni. W obliczu nowych wyzwań i potrzeb Ministerstwo Edukacji i Nauki poszerzyło zakres zleconych zadań o uruchomienie możliwości wsparcia finansowego nadzorowanych przez ministra uczelni, które wchodzi w skład sojuszu Uniwersytetów Europejskich i podjęły współpracę z partnerską uczelnią lub uczelniami z Ukrainy. Wspierane działania mają być komplementarne i synergiczne do tych podejmowanych przez polskie uczelnie w ramach sojuszu, do których należą.

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2022/2023

Rozpoczął się kolejny rok akademicki w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Na uczelnię powrócili wykładowcy i studenci. Przybyli też nowi słuchacze studiów licencjackich i magisterskich oraz nowi doktoranci. Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2022/2023 odbyła się w Auli Głównej SGH, z udziałem władz rektorskich i administracyjnych oraz przedstawicieli społeczności akademickiej.

Czytaj więcej → „Gazeta SGH” 2022 (jesień) oraz GAZETA.SGH.WAW.PL

PAŹDZIERNIK

12

WMUROWANIE KAMIENIA WĘGIELNEGO

Przed inauguracją roku akademickiego 2022/2023 odbyła się uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod Centrum Przestrzeni Innowacyjnej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Nowy gmach dydaktyczny SGH powstaje przy ulicy Batorego 8 w Warszawie. *Czytaj więcej → „Gazeta SGH” 2022 (jesień).*

WYSTAWA POŚWIĘCONA STANISŁAWOWI WOJCIECHOWSKIEMU

Otwarto wystawę upamiętniającą prezydenta RP prof. Stanisława Wojciechowskiego. Ekspozycję otworzył rektor SGH prof. Piotr Wachowiak w towarzystwie wicemarszałek Sejmu RP Małgorzaty Kidawy-Błońskiej, prawnuczki prezydenta z SGH.

POROZUMIENIE MIĘDZY SGH I MIASTEM LUBLIN

Miasto Lublin i Szkoła Główna Handlowa w Warszawie zawarły porozumienie o realizacji wspólnych projektów naukowych i dydaktycznych, badań, analiz, konferencji oraz działań mających na celu wzajemną promocję. Porozumienie inicjujące współpracę podpisali prezydent miasta Lublin dr Krzysztof Żuk i rektor SGH prof. Piotr Wachowiak. *Czytaj więcej → GAZETA.SGH.WAW.PL*

15

NASI LAUREACI KONKURSU IPMA PROJECT MASTER 2022

W konkursie na najlepsze prace dyplomowe z zakresu zarządzania projektami IPMA Project Master 2022 zwycięzcą w kategorii „Praca podyplomowa” został **Wojciech Hat** (praca pt. „Główne zagrożenia w inwestycjach segmentu sieci przesyłowych sektora elektroenergetycznego”, napisana pod kierunkiem dr. hab. Emila Bukłahy, prof. SGH). Zwycięzcą w kategorii „Praca doktorska” został **Robert Pawlak** (praca pt. „Znaczenie i rola doświadczeń projektowych w zarządzaniu wiedzą w projektach”, napisana pod kierunkiem dr. hab. Pawła Wyróżębskiego, prof. SGH). Wyróżnienie w kategorii „Praca magisterska” przyznano **Natalii Niedozielskiej** (praca napisana pod kierunkiem dr. hab. Emila Bukłahy, prof. SGH). Wyróżnienia w kategorii „Praca podyplomowa” otrzymały **Magdalena Nizioł** (promotor – dr hab. Emil Bukłaha, prof. SGH) i **Anna Górniak** (promotor – dr hab. Paweł Wyróżębski, prof. SGH).

13-14

50-LECIE INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Odbyła się dwudniowa konferencja jubileuszowa Instytutu Rozwoju Gospodarczego SGH, na której podsumowano 50 lat doświadczeń w badaniu i prognozowaniu koniunktury w naszym kraju oraz omówiono stan polskiej gospodarki po pandemii i w obliczu innych negatywnych zjawisk, takich jak wojna na Ukrainie, kryzys energetyczny czy zagrożenie inflacją.

Czytaj więcej → „Gazeta SGH” 2022 (jesień).

18

PROF. DOMINIK GAJEWSKI I PROF. ALEKSANDER WERNER W PAŃSTWOWEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ DS. DORADZTWA PODATKOWEGO

Minister finansów powołał 60-osobową komisję egzaminacyjną, w skład której weszli m.in. **dr hab. Dominik Gajewski, prof. SGH** (kierownik Zakładu Prawa Podatkowego w Katedrze Teorii Ekonomii Kolegium Ekonomiczno-Społecznego oraz Centrum Analiz i Studiów Podatkowych SGH, sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego), oraz **dr hab. Aleksander Werner, prof. SGH** (kierownik Zakładu Prawa Podatkowego i Celnego w Katedrze Prawa Administracyjnego i Finansów Przedsiębiorstwa Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH).

26

SILENT DISCO 2022

Z okazji rozpoczęcia nowego roku akademickiego władze uczelni i Samorząd Studentów SGH zorganizowały Silent Disco w Auli Spadochronowej. Studenci mogli nie tylko uczestniczyć we wspaniałej zabawie, lecz także podziwiać feerię barw i światła, które tego dnia wypełniły aulę.

LISTOPAD

3

TOP MARKA 2022 – SGH TRZECIA NAJSILNIEJSZĄ MARKĄ W KATEGORII „UCZELNIE”

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie ponownie została jedną z najsilniejszych marek w prasie, Internecie i mediach społecznościowych według badania TOP MARKA 2022. Nasza uczelnia w rankingu branżowym „Uczelnie” kolejny rok z rzędu zajęła 3. miejsce, zaś w rankingu ogólnym 500 najsilniejszych marek w Polsce awansowała z pozycji 118. na 112.

17

POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY MIĘDZY SGH A WOŁYŃSKIM UNIWERSYТЕTEM NARODOWYM

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie podpisała porozumienie z Wołyńskim Uniwersyteciem Narodowym im. Łesi Ukrainki w Łucku. Obszary działalności będące przedmiotem wzajemnej troski i zainteresowania obejmują: wspólne działania badawcze i publikacje; organizację wspólnych wydarzeń, seminariów, konferencji i spotkań akademickich; wymianę naukowców/pracowników i studentów; wspólne programy akademickie; wymianę informacji i materiałów akademickich. Jak dodano w dokumencie, realizacja każdego programu opartego na protokole ustaleń będzie oddzielnie negocjowana i uzgodniona na piśmie przez obie strony. *Czytaj więcej* → GAZETA.SGH.WAW.PL

18

STANISŁAW WOJCIECHOWSKI – POLITYK, SPOŁECZNIK, NAUCZYCIEL AKADEMICKI

W ramach obchodów 100. rocznicy wyboru Stanisława Wojciechowskiego na prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, które rozpoczęły się wraz z inauguracją roku akademickiego 2022/2023,

w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie odbyło się seminarium „Stanisław Wojciechowski – polityk, społecznik, nauczyciel akademicki”, przygotowane przez Katedrę Historii Gospodarczej i Społecznej. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa prac naukowych i publikacji Stanisława Wojciechowskiego, zorganizowana przez Bibliotekę SGH. *Czytaj więcej* → str. 32.

20

KRYSTAŁOWY LAUR UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI Z DIAMENTEM DLA PROF. JANA KLIMKA

Profesor Jan Klimek – wykładowca akademicki, były dyrektor Instytutu Przedsiębiorczości SGH, wiceprezes Związku Rzemiosła Polskiego oraz prezes Izby Rzemieślniczej oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach – został nagrodzony Kryształowym Laurem Umiejętności i Kompetencji z Diamentem, przyznawanym przez Regionalną Izbę Gospodarczą w Katowicach (RIG). Nagroda jest rozdawana wybitnym osobowościom ze świata polityki, samorządu, biznesu, nauki i sportu. Prestiżowa gala, połączona z 30-leciem RIG, odbyła się w siedzibie Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach.

21

PROF. JÓZEF ORCZYK DOKTOREM HONORIS CAUSA SGH

Profesor Józef Orczyk został doktorem honoris causa SGH. Jest emerytowanym profesorem Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu i Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, prekursorem badań nad metodyką pracy umysłowej, ekspertem ds. pracy i edukacji, autorem blisko 500 prac naukowych, w tym wielu monografii. Z rąk rektora SGH prof. Piotra Wachowiaka odebrał dyplom DHC, czym uczynił wielki zaszczyt dla całej społeczności SGH. Serdecznie gratulujemy!

Czytaj więcej → str. 8.

22-23

SGH NA OPEN EYES ECONOMY SUMMIT

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie była jednym z partnerów VII Open Eyes Economy Summit (OEEES) – międzynarodowego kongresu, który odbył się w Krakowie. Nasi eksperci, oprócz udziału w licznych panelach dyskusyjnych, mogli uczestniczyć w rozmowach o problemach społeczno-gospodarczych współczesnego świata w nowo uruchomionym – przez SGH i „Dziennik Gazeta Prawna” – Studiu SGH-DGP. *Czytaj więcej* → „Gazeta SGH Insight” 2022 oraz GAZETA.SGH.WAW.PL

22

**PROF. PIOTR WACHOWIAK I PROF.
DR HAB. ELŻBIETA MACZYŃSKA-
-ZIEMACKA W RADZIE POWOŁANEJ
PRZEZ PREZYDENTA RP**

Prezydent Andrzej Duda powołał Radę ds. Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Innowacji. W jej składzie znaleźli się m.in. rektor SGH prof. Piotr Wachowiak i prof. dr hab. Elżbieta Maczyńska-Ziemacka. Do zadań 24-osobowej rady należą w szczególności: przygotowywanie opinii i ekspertyz dla prezydenta RP; identyfikowanie

i analizowanie aktualnych problemów w zakresie szkolnictwa wyższego, nauki i innowacji; przegląd i analiza rozwiązań prawnych oraz opracowywanie założeń i projektów prezydenckich inicjatyw legislacyjnych dotyczących szkolnictwa wyższego, nauki i innowacji; wspieranie działań prezydenta RP, związanych z realizacją inicjatyw prezydenckich dotyczących szkolnictwa wyższego, nauki i innowacji; tworzenie forum debaty i dialogu w zakresie szkolnictwa wyższego, nauki i innowacji; promocja działań i inicjatyw służących innowacyjności w nauce i gospodarce.

GRUDZIEŃ

2

ZMARŁA PROF. MARIA PODGÓRSKA

W wieku 73 lat odeszła prof. dr hab. Maria Podgórska – wspaniała osoba, niezwykle zaangażowana w życie SGH. W latach 1992–1993 pełniła funkcję dziekana Studium Podstawowego, w latach 1993–2019 – dyrektora Instytutu Ekonometrii, a w latach 1994–2013 – kierownika Zakładu Metod Probabilistycznych w strukturach instytutu. Była jedną z osób, którym Kolegium Analiz Ekonomicznych w okresie swojego powstawania (w latach dziewięćdziesiątych XX wieku) zawdzięczało najwięcej. Za swoją pracę prof. Podgórska była wielokrotnie wyróżniana, m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (2003 r.), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2011 r.) oraz Medalem „Zasłu-

żony dla Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie” (2021 r.). Była niezwykle popularnym dydaktykiem i cenionym naukowcem, a przede wszystkim osobą powszechnie lubianą i szanowaną nie tylko za swoją wiedzę i doświadczenie, ale także za to, jakim była człowiekiem. Profesor Podgórska zawsze starała się pomagać innym, szczególnie wspierając tych, którzy najbardziej potrzebowali tego wsparcia. Wypromowała i wychowała wielu doktorów i profesorów. Zawsze znajdowała czas dla każdego, kto poprosił ją o podzielenie się cennymi uwagami. *Czytaj Wspomnienie → str. 86.*

6-7

**POSIEDZENIE MIĘDZYNARODOWEJ RADY
DORADCZEJ**

Odbyło się posiedzenie Międzynarodowej Rady Doradczej (IAB) SGH. Było to pierwsze spotkanie rady w formie stacjonarnej, które pozwoliło jej członkom osobiście poznać specyfikę SGH oraz wymienić doświadczenia i dobre praktyki w obszarze zarówno szkolnictwa wyższego, jak i perspektyw rozwoju uczelni. *Czytaj więcej → str. 18.*

9

SZLACHETNA PACZKA SGH 2022

W Auli Spadochronowej SGH odbył się finał kolejnej edycji ogólnopolskiej akcji Szlachetna Paczka. Dziękujemy wszystkim, którzy pomogli w przygotowaniu i przeprowadzeniu tej zbiórki darów dla dwóch potrzebujących rodzin.

12

**PROF. PAWEŁ SMAGA LAUREATEM
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW**

Laureatem Nagrody Prezesa Rady Ministrów za 2021 r. w kategorii „Wysoko ocenione osiągnięcia naukowe, będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego” został dr hab. Paweł Smaga, prof. SGH, z Katedry Systemu Finansowego Kolegium Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. W uzasadnieniu nagrody podkreślono „(...) cenny wkład prof. Pawła Smaga w literaturę makroekonomiczną i finansową w obszarze nowego nurtu, którego rola wzrosła po kryzysie 2007 r., w zakresie tzw. polityki makroostrożnościowej, której podstawowym celem jest stwarzanie antycyklicznych bodźców stabilizujących cykl finansowy”. Nagrodzona monografia, pt. *Polityka makroostrożnościowa w sektorze bankowym. Teoria i praktyka*, została wydana w 2020 r. przez Oficynę Wydawniczą SGH.

13

**ZMARŁA PROF. KRYSZYNA
MICHAŁOWSKA-GORYWODA**

W wieku 80 lat zmarła prof. dr hab. Krystyna Michałowska-Gorywoda – długoletni pracownik naukowo-dydaktyczny Kolegium Gospodarki Światowej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Odeszła wspaniała osoba, wybitna i ceniona uczona i pedagog, specjalistka z zakresu: integracji europejskiej, międzynarodowych stosunków gospodarczych, organizacji międzynarodowych, prawa instytucjonalnego Unii Europejskiej, procesów decyzyjnych w UE oraz unijnych stosunków zewnętrznych. Profesor była zatrudniona w naszej

uczelni w latach 1967–2013, pełniąc funkcje: prodykanta Wydziału Handlu Zagranicznego, kierownika Zakładu Międzynarodowych Operacji Gospodarczych, kierownika Katedry Międzynarodowych Organizacji Gospodarczych, kierownika Zakładu Prawa Międzynarodowego Publicznego i Międzynarodowych Organizacji Gospodarczych. Została odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi.

15

**STUDENCI SGH Z NAGRODĄ
I WYRÓŻNIENIAMI ZA NAJLEPSZĄ PRACĘ
MAGISTERSKĄ Z ZAKRESU EKONOMII
I FINANSÓW**

Nagrodę Dyrektora Instytutu Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi za najlepszą pracę magisterską z zakresu ekonomii i finansów otrzymał **Radosław Jawor** (za pracę pt. „Analiza efektywności strategii inwestycyjnych na rynku walutowym”, napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Michała Rubaszka z Instytutu Ekonometrii SGH). Wyróżnienia wręczono: **Dominice Sikorze** i **Agnieszce Rabiej** (za pracę pt. „Bayesowska analiza regionalnych cykli koniunkturalnych z uwzględnieniem zależności przestrzennych i czasowych w panelowym modelu przełącznikowym Markowa”, napisaną pod kierunkiem dr. hab. Andrzeja Torója, prof. SGH, z Instytutu Ekonometrii SGH) oraz **Michałow** **Święchowi** (za pracę pt. „Wpływ stosowania instrumentów niekonwencjonalnej polityki pieniężnej na system gospodarczo-społeczny”, napisaną pod kierunkiem dr. Magdaleny Kozińskiej z Instytutu Bankowości SGH).

15

**PROF. DR HAB. AGNIESZKA ALIŃSKA ODEBRAŁA
NOMINACJĘ PROFESORSKĄ**

Profesor Agnieszka Alińska odebrała nominację profesorską z rąk prezydenta Andrzeja Dudy. Uroczystość wręczenia aktów nominacyjnych nauczycielom akademickim oraz pracownikom nauki i sztuki odbyła się w Pałacu Prezydenckim.

Profesor jest kierowniczką Katedry Skarbowości Kolegium Ekonomiczno-Społecznego, członkinią Senackiej Komisji Budżetu i Finansów. Stopień doktora uzyskała w 1999 r., a w 2009 r. – stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii. Łączy aktywność naukową z pracą zawodową w publicznych instytucjach finansowych. W latach 2007–2008 była pracownikiem Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego/Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego. W latach 2008–2011 zasiadała w Radzie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Od roku 2009 jest pracownikiem Narodowego Banku Polskiego, zatrudnionym na stanowisku doradcy.

© Marek Borawski/KPRP
FOT. © MAREK BORAWSKI/KPRP

FOT. © MAREK BORAWSKI/KPRM

15

STUDENCI SGH NAGRODZENI W KONKURSIE VERBA VERITATIS

W XVII edycji konkursu VERBA VERITATIS na najlepszą pracę z zakresu etyki biznesu w kategorii „Prace magisterskie” przyznano dwa 2. miejsca. Jedno z nich zajął **Maksymilian Jablecki**, autor pracy pt. „Strategie zrównoważonego inwestowania (*sustainable investing strategies*) jako nowy sposób myślenia o rynku finansowym – ujęcie prawne i etyczne”, obronionej w SGH pod kierunkiem dr. Czesława Martysza. Wyóżnienie w tej samej kategorii otrzymała **Patricia Pater**, autorka pracy pt. „Zielone obligacje i inwestycje – greenwashing z perspektywy innowacji finansowej”, obronionej w SGH. Nagrodę Różnorodności, również w kategorii „Prace magisterskie”, wręczono **Aleksandrowi Tomali** – autorowi pracy pt. „Wpływ zarządzania różnorodnością kapitału ludzkiego na wyniki finansowe”, obronionej w SGH pod kierunkiem dr. hab. Waldemara Rogowskiego, prof. SGH.

19

OBCHODY 100. ROCZNICY OBJĘCIA URZĘDU PREZYDENTA RP PRZEZ STANISŁAWA WOJCIECHOWSKIEGO

W SGH odbyły się uroczyste obchody 100. rocznicy objęcia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przez Stanisława Wojciechowskiego – profesora związanego z naszą uczelnią w latach 1919–1939. W uroczystościach udział wzięli prezydent Andrzej Duda i wicemarszałek Sejmu RP Małgorzata Kidawa-Błońska, prawnuczka Stanisława Wojciechowskiego. *Czytaj więcej* → str. 32 oraz GAZETA.SGH.WAW.PL

22

ODSŁONIĘCIE MURALU POŚWIĘCONEGO PREZYDENTOWI STANISŁAWOWI WOJCIECHOWSKIEMU

Przed budynkiem M, przy ulicy Madalińskiego 6/8, odbyło się uroczyste odsłonięcie muralu „Prezydent z SGH” autorstwa Tytusa Brzozowskiego – architekta i malarza związanego z Warszawą. Mural upamiętnia prezydenta RP Stanisława Wojciechowskiego, wykładowcę w Wyższej Szkole Handlowej (następnie Szkole Głównej Handlowej w Warszawie) w latach 1919–1939. Dzieło powstało z okazji 100. rocznicy objęcia przez tego polityka i działacza spółdzielczego najwyższego urzędu w państwie. *Czytaj więcej* → str. 32 oraz GAZETA.SGH.WAW.PL

18

ZMARŁA WANDA RAWSKA

Zmarła Wanda Rawska – wieloletni pracownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu SGPiS, nauczyciel akademicki, trener siatkówki, wychowawca wielu pokoleń zawodników, zastępca kierownika Studium WF.

20

ZMARŁ DR HAB. STANISŁAW ANDRZEJ BAK

Po długiej chorobie zmarł dr hab. Stanisław Bąk. Był emerytowanym pracownikiem naukowo-dydaktycznym SGPiS/SGH, zatrudnionym w latach 1965–1971 i 1973–2006, adiunktem w Katedrze Turystyki Kolegium Gospodarki Światowej, specjalistą z zakresu marketingu w turystyce.

Prezydent z SGH

✎ JERZY ŁAZOR

**PROFESOR
STANISŁAW
WOJCIECHOWSKI**
(1869–1953)

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie miała wśród pracowników wielu ministrów, premierów, senatorów i posłów. Prezydent był jeden. Stanisław Wojciechowski, wykładowca ówczesnej Wyższej Szkoły Handlowej, został wybrany przez Zgromadzenie Narodowe ponad sto lat temu – 20 grudnia 1922 r. Ponieważ wybór miał miejsce w trakcie semestru akademickiego, Wojciechowski, już jako urzędujący prezydent, dokończył jeszcze swoje zajęcia.

Droga Wojciechowskiego na fotel prezydencki i na profesorskie katedry nie była ani typową karierą polityka, ani nie prowadziła przez kolejne stopnie kariery akademickiej. Przyszły prezydent zaczynał w konspiracji przeciw zaborcom (stąd długa kolekcja pseudonimów: Adam, Dłu-

gi, Edmund, Latający Holender, Kazimierz Paszkiewicz, Stanisław de Lang, Wacław, Vorhoff), następnie tworzył polską spółdzielczość. Organizował Polaków w Rosji w czasie I wojny światowej, a już po jej zakończeniu był ministrem spraw wewnętrznych w kluczowym, pierwszym roku polskiej niepodległości. Zaczniemy jednak od początku.

Wojciechowski urodził się w 1869 r. w Kaliszu, w zubożalej rodzinie szlacheckiej. W mieście tym ukończył gimnazjum (dziś liceum im. Adama Asnyka) i w 1888 r. wyjechał do Warszawy studiować na rosyjskim uniwersytecie. W Warszawie, trzecim największym mieście Imperium Rosyjskiego, jednak nie było łatwo skupić się na nauce. W dorosłość wchodziło pokolenie urodzonych już po upadku powstania styczniowego, nieukształ-

Stanisław Wojciechowski, wykładowca Wyższej Szkoły Handlowej, został wybrany na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 20 grudnia 1922 r.

towanych przez doświadczenie tej porażki. Zamiast pracy u podstaw woleli walkę o niepodległość. Tworzyli pierwsze podziemne organizacje: najpierw wspólne, stopniowo jednak dzielące się po linii różnic politycznych.

Jak wielu innych czołowych polityków przyszej II Rzeczypospolitej, również Wojciechowski przeszedł kolejne szczeble krajowej konspiracji: członkostwo w Związku Młodzieży Polskiej „Zet,” potem w jego kierownictwie, prezesura studenckiego Koła, działalność w Zjednoczeniu Robotniczym wielkiego teoretyka polskiej spółdzielczości – filozofa Edwarda Abramowskiego (do którego zresztą wróci). Dwukrotnie aresztowany przez Rosjan, Wojciechowski wyemigrował do Zurichu, skąd przeniósł się do Paryża. Tam zaczął się uczyć swojego pierwszego fachu – zecerki – i zaprzyjaźnił się z Marią Skłodowską. We Francji dosięgła go jednak „ręka Petersburga”. Ponownie zmuszony do emigracji, wyjechał do Anglii, która przez kilkanaście lat stała się jego główną siedzibą. Doświadczenie to wpłynęło na jego późniejsze poglądy: cenił sobie angielski system polityczny i poczucie humoru. We Francji, poza koniakiem, niewiele mu się podobało.

Opuszczenie kraju nie było powodem zaprzestania działalności politycznej przez Wojciechowskiego. Został jednym ze współtwórców Związku Zagranicznego Socjalistów Polskich i Polskiej Partii Socjalistycznej. Jako łącznik związku przez kolejne lata jeździł nielegalnie do zaboru rosyjskiego i organizował tam ruch robotniczy. Tę kluczową dla polskiej działalności opozycyjnej drogę przeszedł z nieco starszym od siebie przyjacielem – Józefem Piłsudskim. Wspólnie, wymykając się carskim władzom, wydawali w podziemiu „Robotnika” (najważniejsze partyjne pismo konspiracyjne). Stefan Żeromski napisze o nich później: „Było ich dwu, niedoszły technik i niedoszły lekarz (...). Jeżeli nie oni dwaj stanowili całość groźnej «partii», głośniejszej później «Pepees», to niewiele więcej jednostek męskich i niewieścich dałoby się do nich w kraju przyłączyć”. Według legendy spalili pod jednym płaszczem, a Wojciechowski dla obydwo gotował. Jako jeden ze „starych” towarzyszy Piłsudskiego nigdy nie stał się jednak jego ślepym wyznawcą i – jak pokazały późniejsze wypadki – potrafił mu się przeciwstawić.

Przez przyjaciela Wojciechowski poznał żonę, Marię z domu Kiersnowską. Dołączyła do niego w Anglii i tu urodziły się ich dzieci – Edmund i Zofia. Przyszły prezydent wciąż krążył jednak między przeżywającą trudne chwile żoną a zaborem rosyjskim. W końcu jednak wycofał się z konspiracji i wraz z rodziną zamieszkał na dłużej w kolonii tolstojowców w Anglii, gdzie zajął się zecerstwem.

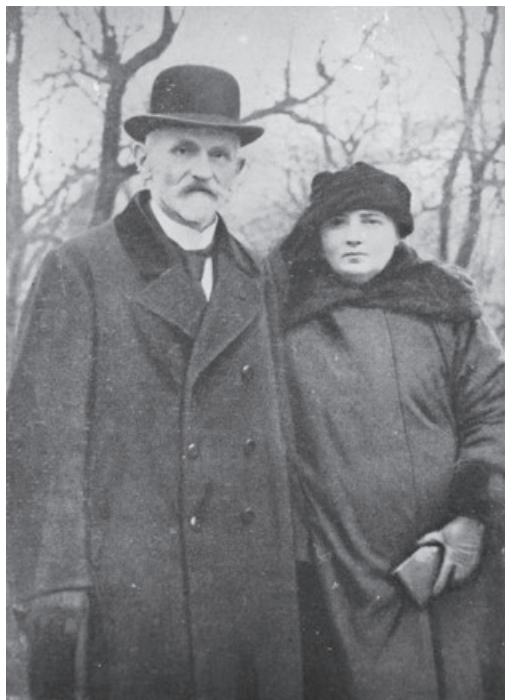
Wojciechowski wrócił do Polski, co umożliwiła mu amnestia po rewolucji 1905 r. Przy-

bywszy do Warszawy wraz z rodziną, nie był już członkiem PPS – wystąpił z niej po rewolucyjnym rozłamie i przejęciu władz przez „młodych”. Zakończył też współpracę z Piłsudskim, wrócił do swojego dawnego przyjaciela Abramowskiego i rzucił się w wir organizacji. W koncepcji Wojciechowskiego zdobycie niepodległości nie byłoby wiele warte bez przemiany społeczeństwa, wyrosłego po władzę zaborców. Drogę do tej przemiany widział w ruchu spółdzielczym i to tej działalności poświęcił lata przed wybuchem I wojny światowej. Był członkiem Towarzystwa Kooperatystów i sekretarzem Biura Informacyjnego ruchu, redagował czasopismo „Społem” i, po długich staraniach, doprowadził do powstania Warszawskiego Związku Stowarzyszeń Spożywczych, nad którym objął kierownictwo. Pracując nad propagowaniem spółdzielczości, Wojciechowski zaczął

♦ Prezydent RP Stanisław Wojciechowski na Wawelu (1925 r.)

FOT. NAC/DOMENA PUBLICZNA

→ Stanisław Wojciechowski z żoną Marią z domu Kiersnowską

✦ Najwięksi polscy mężowie stanu tamtych lat. W pierwszym rządzie od lewej stoi Naczelnik Państwa Józef Piłsudski, w dalszych, z odkrytymi głowami, premier Ignacy Paderewski i minister spraw wewnętrznych Stanisław Wojciechowski, salutuje adiutant Naczelnika Państwa porucznik Tadeusz Kasprzycki (uroczystości otwarcia Sejmu Ustawodawczego, 2 lutego 1919 r.)

pisać prace na jej temat. Zaczęło się od wydane-
go w 1907 r. *Ruchu spółdzielczego i rozwoju jego
w Anglii*. Po wojnie to ta działalność miała zapro-
wadzić go na uczelnie.

Wybuch wojny oznaczał dla Wojciechow-
skiego, jak i dla wszystkich zaangażowanych po-
litycznie Polaków, konieczność podjęcia zasad-
niczej decyzji – po stronie, którego zaborcy się
opowiedzieć. Inaczej niż Piłsudski przyszły pre-
zydent postawił na Rosję, widząc w Niemczech

większe zagrożenie dla kraju. Zajmował już wte-
dy istotną pozycję w polskich środowiskach, zo-
stał więc członkiem Centralnego Komitetu Oby-
watelskiego miasta stołecznego Warszawy oraz
Komitetu Narodowego Polskiego. Po ofensywie
niemieckiej i ewakuacji w 1915 r. Wojciechowski
znalazł się w głębi Rosji. Ponownie zaczął działać
społecznie i politycznie. Razem z Władysławem
Grabskim – przyszłym premierem i świekiem Zo-
fii (córką Wojciechowskiego) – opiekował się pol-
skimi uchodźcami z Królestwa. Po rewolucji lu-
towej aktywnie włączył się w ożywioną polską
politykę i stanął na czele prawicowej Rady Pol-
skiej Zjednoczenia Międzypartyjnego. Z chwilą
wybuchu rewolucji bolszewickiej wyjechał z Rosji
do znajdującej się pod niemiecką okupacją Polski,
która wkrótce odzyskała niepodległość.

Wtedy też rozpoczął się najmniej może zna-
ny etap drogi Wojciechowskiego do prezydentu-
ry. Kiedy władzę w kraju objął Piłsudski i two-
rzył się rząd Ignacego Paderewskiego, kluczowe
stanowisko ministra spraw wewnętrznych zapro-
ponowano właśnie dawnemu przyjacielowi na-
czelnika. Wojciechowski sprawował ten urząd
w kluczowym, pierwszym roku polskiej niepodle-
głości. Ponieważ Paderewski przez większość ro-
ku bawił w Paryżu na konferencji pokojowej, jego
minister spraw wewnętrznych pełnił też funkcję
faktycznego premiera, a że równolegle Piłsudski
często wyjeżdżał koordynować walki o granice,
Wojciechowski nieraz był najważniejszą osobą
w państwie. Był to rok pełen pracy. Zaczęło się od
przeprowadzenia wyborów do Sejmu Ustawodaw-
czego – pierwszych w historii kraju wyborów po-
wszechnych. Potem Wojciechowski poświęcił się
organizowaniu lokalnej administracji państwo-
wej, samorządu i policji, uregulowaniu kwestii

FOT. NAC/DOMENA PUBLICZNA

obywatelstwa oraz pracom nad konstytucją. Najwięcej energii kosztowały go wystąpienia w sejmie, na które potem narzekał we wspomnieniach.

Funkcję ministra Wojciechowski pełnił również w kolejnym gabinecie – Leopolda Skulskiego, następnie zaś pracował jako doradca rządowy. Efektem jego pracy była m.in. reorganizacja ministerstw. Nie potrafił się odnaleźć w polskim systemie partyjnym i bez powodzenia startował w wyborach do pierwszego senatu. Zgodnie z konstytucją marcową parlament, którego ten był częścią, miał wybrać prezydenta. Wojciechowski – możliwy do zaakceptowania zarówno przez prawicę, jak i lewicę – był jednym z kandydatów. Ostatecznie przegrał jednak z Gabrielem Narutowiczem. Wówczas prawica rozpętała historyczną antysemicką nagonkę, a prezydent po kilku dniach urzędowania padł ofiarą zamachu.

W drugich wyborach Wojciechowski zwyciężył w pierwszym głosowaniu. Przyszło mu kierować krajem w wyjątkowo trudnych okolicznościach. Polska miała coraz większe problemy finansowe, a w 1923 r. wysoka inflacja przekształciła się w hiperinflację. Poradził sobie z nią dopiero przyjaciel prezydenta – Grabski. W kolejnych latach główną trudnością były coraz większe napięcia polityczne, które zaowocowały krwawym zamachem stanu w 1926 r. Jako prezydent Wojciechowski jest pamiętany głównie jako ten, który nie poddał się łatwo Piłsudskiemu, który w wyniku zamachu przejął władzę. Podczas dramatycznego spotkania z dawnym przyjacielem na moście Poniatowskiego 12 maja 1926 r. Wojciechowski powiedział: „Reprezentuję tutaj Polskę, żądam dochodzenia swych pretensji na drodze legalnej”. Kiedy wojska marszałka zdobyły jednak jednoznacznie przewagę, prezydent złożył broń i ustąpił ze stanowiska.

Wojciechowskiemu trudno byłoby zrozumieć dzisiejszy kult Polski pomajowej. Przywiązany do praworządności nigdy nie wybaczył dawnemu przyjacielowi przewrotu. Odrzucił próby porozumienia ze strony nowych władz i wycofał się z życia politycznego, poświęcając się z powrotem spółdzielczości i pracy naukowej, również w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. W nielicznych publicznych komentarzach jednoznacznie potępiał Sanację. Z pewnością nie o taką niepodległość walczył – z prześladowaniem demokratycznej opozycji, wyborczymi manipulacjami, procesem brzeskim czy obozem w Berezie Kartuskiej.

Pod koniec lat trzydziestych zajął się pisanie wspomnień, których pierwszy tom ukazał się w 1938 r. Wojnę Wojciechowski przeżył w Warszawie. W roku 1941 stracił syna Edmunda, wysłanego przez Niemców do Auschwitz. Sam prezydent z żoną cudem przeżyli powstanie warszawskie, w którym spłonął ich dom, zresztą z rękopisem drugiego tomu wspomnień. Po woj-

nie Wojciechowski z trudnością wrócił do odtworzenia drugiego tomu. Mieszkał z rodziną w Gołębkach pod Warszawą, gdzie z satysfakcją doczekał śmierci Stalina. Sam umarł miesiąc później, 9 kwietnia 1953 r. Jako anonimowy obywatel został pochowany w rodzinnym grobie na warszawskich Powązkach. 📄

DR JERZY ŁAZOR, Katedra Historii Gospodarczej i Społecznej,
Kolegium Ekonomiczno-Społeczne

† Akta Stanisława Wojciechowskiego w bibliotece carskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (1893 r.)

Mural zlokalizowany przy ulicy Małalińskiego 6/8 w Warszawie (na ścianie budynku SGH). Jego autorem jest **Tytus Brzozowski**, znany architekt, malarz i twórca murali związanych z Warszawą

FOT. ARCHIWUM SGH

Wojciechowski 2022

UROCZyste OBCHODY 100-LECIA WYBORU
STANISŁAWA WOJCIECHOWSKIEGO NA
URZĄD PREZYDENTA RP

SGH miała w swojej historii premierów, ministrów, prezydentów miast, ale prezydenta naszego państwa, Rzeczypospolitej Polskiej, mieliśmy tylko jednego. Był nim Stanisław Wojciechowski, którego 100. rocznicę powołania na najwyższy urząd w kraju obchodziliśmy w dniach 19–22 grudnia 2022 r. w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Z tej okazji gościliśmy w naszych murach prezydenta RP Andrzeja Dudę i wicemarszałek Sejmu Małgorzatę Kidawę-Błońską, odsłoniliśmy tablicę poświęconą pamięci prezydenta z SGH, przygotowaliśmy okolicznościową wystawę, a także zorganizowaliśmy premierę filmu dokumentalnego. Natomiast przy ulicy Małalińskiego oczom zgromadzonych gości i mieszkańców Warszawy ukazał się mural autorstwa Tytusa Brzozowskiego, opowiadający historię prezydenta Wojciechowskiego.

Z pełną relacją z tych wydarzeń można zapoznać się, odwiedzając specjalnie dedykowaną stronę

➔ WWW.SGH.WAW.PL/STANISLAW-WOJCIECHOWSKI-PREZYDENT-Z-SGH

- Uroczystego odsłonięcia tablicy upamiętniającej prezydenta Stanisława Wojciechowskiego dokonali prezydent RP **Andrzej Duda** wraz z wicemarszałek Sejmu **Małgorzatą Kidawą-Błońską** oraz prof. **Piotrem Wachowiakiem**, rektorem SGH. Tablica według projektu i autorstwa dr. hab. **Piotra Siwczuka** (prof. Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie) została umieszczona na fasadzie pierwszego gmachu, który powstał na terenie kampusu SGH (budynku A przy ulicy Rakowieckiej, zbudowanego w 1926 r.), obok tablicy poświęconej Stefanowi Starzyńskiemu – bohaterskiemu prezydentowi Warszawy, który studiował, a następnie wykładał na naszej uczelni

- W Bibliotece SGH została otwarta wystawa czasowa, której centralną częścią był zrekonstruowany gabinet Stanisława Wojciechowskiego. Na ścianach zawisły obrazy i rysunki autorstwa córki prezydenta – Zofii Grabskiej, pochodzące z prywatnej kolekcji wicemarszałek Sejmu **Małgorzaty Kidawy-Błońskiej** (prawnuczki prezydenta), przedstawiające Stanisława Wojciechowskiego i jego żonę Marię. Wystawa została zorganizowana dzięki uprzejmości dyrektora Biblioteki SGH **Hanny Długoleckiej**, kierowniczki Archiwum SGH **Małgorzaty Buzak** i wicedyrektora Biblioteki Sejmowej **Błażeja Poptawskiego**

- Uczestnicy uroczystości obejrżeli film dokumentalny „Prezydent z SGH” w reżyserii **Jacka Knoppa** i **Mariusza Sielskiego**, który powstał specjalnie na tę okazję. W roli tytułowej wystąpił gościnnie **Olgięd Łukaszewicz**. Na koniec uroczystości prezydent **Andrzej Duda** i wicemarszałek Sejmu RP **Małgorzata Kidawę-Błońska** wpisali się do książki pamiątkowej

FOT. © MAREK BORAWSKI/KPRM

WYSTĄPIENIE PREZYDENTA RP ANDRZEJA DUDY

W 100. ROCZNICĘ WYBORU STANISŁAWA WOJCIECHOWSKIEGO NA URZĄD PREZYDENTA RP

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, 19 grudnia 2022 r.

Wielce Szanowna Pani Marszałek, Magnificencjo
– Panie Rektorze, Szanowni Panie i Panowie
– przedstawiciele władz rektorskich, Szanowni
Panie i Panowie Profesorowie – przedstawiciele
Senatu, Wszyscy Przybyli Goście na czele
z przedstawicielami władz Miasta Stołecznego
Warszawy i dzielnice, Wszyscy Szanowni Państwo,
Członkowie wspólnoty akademickiej Szkoły
Główniej Handlowej,
Wszyscy Dostojni Przybyli Goście!

Przed wszystkim z wielką radością chcę powitać Panią Marszałek, która jest dzisiaj tutaj w podwójnej roli, biorąc pod uwagę znaczenie i moment tego wydarzenia – z jednej strony jako prawnuczka Pana Profesora prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, a z drugiej strony, także symbolicznie, dzisiaj właśnie jako przedstawiciel Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, który sto lat temu w formule – dzisiaj byśmy powiedzieli Zgromadzenia Narodowego – wraz z Senatem wybrał Stanisława Wojciechowskiego na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej.

Był w istocie pierwszym prezydentem Rzeczypospolitej, który faktycznie sprawował swój urząd, zmagając się z ówczesnymi, niezwykle trudnymi kolejami odbudowywania Polski. Zdecydował się objąć urząd Prezydenta Rzeczypospolitej, poddać się temu wyborowi w niesłychanie trudnych okolicznościach – zaraz po zamachu, po śmierci pierwszego prezydenta odrodzonej Rzeczypospolitej Gabriela Narutowicza.

Dramatyzm tamtych dni i sytuację w ówczesnej Polsce możemy sobie uświadomić, licząc dni, które minęły od zamachu aż do wyboru kolejnego prezydenta Rzeczypospolitej, którym właśnie był prezydent Wojciechowski. Zaledwie cztery dni od zamachu. Tak bardzo szybko Polska potrzebowała stabilizacji na scenie politycznej, tak bardzo szybko trzeba było uspokoić państwo wobec zagrożenia w istocie wojną domową, do jakiej mogło dojść wobec ówczesnych wydarzeń, tragizmu tamtych lat.

Pan Prezydent podjął się tej wielkiej misji, mając pełną świadomość zarówno niezwyklej odpowiedzialności za jej wykonanie, jak również w istocie ogromnego niebezpieczeństwa, jakie w niej tkwiło, zwłaszcza po tym, co stało się dosłownie kilka dni wcześniej. Wystarczy przypomnieć, że – praktycznie rzecz biorąc – został wybrany przez te same ugrupowania, które wcześniej wybrały prezydenta Gabriela Narutowicza.

Pełnił swój urząd z wielką godnością i odpowiedzialnością przez 3,5 roku, dokonując w międzyczasie niezwykle ważnych reform polskiego państwa, budujących, a właściwie odbudowujących Polskę, jak choćby reforma walutowa, której dokonał wspólnie z premierem Grabskim jako dwaj profesorowie – dzisiaj powiedzielibyśmy SGH – wtedy Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie. Z wielką odpowiedzialnością wówczas ratując finanse i gospodarkę państwa i budując ją w istocie tak, że II Rzeczpospolita mogła później, przez kolejne lata, odbudowywać się ze śmiałością, przejść do fazy rzeczywiście rozwoju gospodarczego.

Złożył swój urząd w dramatycznych i tragicznych, także dla siebie, okolicznościach. Nie tylko wobec zamachu majowego w 1926 r., ale także tragicznej rozmowy, do jakiej doszło na moście Poniatowskiego pomiędzy nim a marszałkiem Józefem Piłsudskim. Trzeba mieć świadomość, że była to dramatyczna rozmowa dwóch przyjaciół, którzy stali wtedy po różnych stronach; dwóch współpracowników, którzy przez 30 lat razem walczyli o odzyskanie przez Polskę niepodległości; którzy razem walczyli o budowę nowej Polski, którą postrzegali w kontekście ideałów Polskiej Partii Socjalistycznej, którym obaj służyli.

Tamta rozmowa na moście spowodowała, że ich drogi rozeszły się, a decyzje podjęte wtedy przez marszałka Józefa Piłsudskiego spowodowały, że Pan Prezydent złożył swój urząd w formule odpowiedzialności za państwo, ale zarazem protestu wobec tego, w jakim kierunku te sprawy państwa były prowadzone.

Służył Rzeczypospolitej dosłownie do końca swoich dni, także swoją pracą naukową, działalnością na rzecz spółdzielczości, budowaniem spółdzielczości w Polsce, w czym ma nieocenione, ogromne zasługi, m.in. także w stworzeniu nazwy „Społem”, którą wszyscy tak doskonale znamy i która służy do dzisiaj, oddając istotę wspólnoty. Był bez wątpienia wielką postacią – jak Pan Rektor przed chwilą powiedział – Prezydentem z SGH.

Bardzo dziękuję Panu Rektorowi, władzom uczelni za oddanie pamięci Panu Prezydentowi i umieszczenie tej tablicy tutaj, na historycznym gmachu uczelni. Z całą pewnością prezydent Wojciechowski był jedną z absolutnie największych postaci okresu wojennego: skromnym, powiedzielibyśmy dzisiaj asceetycznym, niezwykle wymagającym przede wszystkim od siebie, a jednocześnie krystalicznie uczciwym budowniczym wolnej, suwerennej, niepodległej Polski, czego – wierzę w to – Rzeczpospolita i Polacy nigdy mu nie zapomną.

Był świetnym nie tylko prezydentem Rzeczypospolitej, był wielkim człowiekiem i wielkim intelektualistą. Z całą pewnością dzięki jego pracy dla Polski, także dzięki jego pracy naukowej, Rzeczpospolita nie tylko odzyskała swoją niepodległość, ale mogła także się odbudować, stwarzając wielkie szanse rozwoju rzeczywiście nowoczesnego – jak na ówczesne czasy – państwa. Niestety, szanse przerwane przez II wojnę światową. Ale z całą pewnością w tym dorobku Rzeczypospolitej, który tak często z dumą wspominamy, miał Pan Prezydent swój ogromny, niezaprzeczalny udział.

Cześć jego pamięci!

Źródło: PREZYDENT.PL

”

Stanisław Wojciechowski podjął się trudnej misji odbudowy Polski, mając świadomość odpowiedzialności i niebezpieczeństwa. Pełnił swój urząd z wielką godnością; przeprowadził wiele reform koniecznych dla rozwoju kraju.

Andrzej Duda, Prezydent RP

”

Stanisław Wojciechowski jest bardzo ważną osobą w naszej społeczności akademickiej. Patriotą, naukowcem, założycielem Katedry Spółdzielczości. Prawy człowiek, który przestrzegał podstawowych zasad i wartości (...), takich jak prawdomówność, uczciwość, szacunek do drugiego człowieka. Dla Pana Prezydenta ten drugi człowiek był najważniejszy, ta niezależność, którą pokazywał na każdym kroku. Był jedną z głównych osobistości, które walczyły o odzyskanie niepodległości Polski. A najważniejsze, że Pan Profesor Stanisław Wojciechowski jest prezydentem z SGH i z tego jesteśmy bardzo dumni.

dr hab. **Piotr Wachowiak**, prof. SGH, rektor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

”

Honor i prawość w jego życiu miały ogromne znaczenie. I wydaje mi się, że to, że szkoła chce właśnie tę prawość, uczciwość i poszanowanie dla prawa kultywować i traktować jako wzór dla młodych ludzi, jest rzeczą wspaniałą. Bo można być wielkim patriotą, robić wiele dla Polski i niekoniecznie trzeba to robić z karabinem w rękę. [Można to robić], budując instytucje państwa, ucząc na uczelni i pokazując, co jest w życiu ważne (...) Chciałabym, żebyśmy wszyscy, kiedy przyjdzie moment, że żegnamy się z tym światem, nie musieli się tak martwić. Ostatnie słowa w życiu mojego pradziadka brzmiały: «Co będzie z Polską?». Ja bym chciała, żebyśmy takich zmartwień nie mieli, że będzie wszystko dobrze i wspaniale.

Małgorzata Kidawa-Błońska, wicemarszałek Sejmu RP, prawnuczka Stanisława Wojciechowskiego

Doktorat wdrożeniowy 2023 w SGH

 TERESA PAKULSKA

TERMIN SKŁADANIA WNIOSKÓW W RAMACH VII EDYCJI PROGRAMU „DOKTORAT WDROŻENIOWY”

Szkoła Doktorska SGH w Warszawie informuje, że zgodnie z komunikatem Ministerstwa Edukacji i Nauki zbliża się termin składania wniosków w ramach kolejnej, VII edycji programu „Doktorat Wdrożeniowy” (DW). Jak w przypadku ubiegłorocznych konkursów, wnioskodawcą z ramienia naszej uczelni jest Szkoła Doktorska SGH w Warszawie, która do **24 kwietnia 2023 r. przyjmuje wnioski aplikacyjne**. Oznacza to, że procedura udziału zainteresowanych podmiotów – pracodawców, w tym potencjalnych doktorantów, powinna być rozpoczęta odpowiednio wcześniej. W szczególności dotyczy to przygotowania przez kandydata chcącego wziąć udział w programie „Doktorat Wdrożeniowy” – w porozumieniu z potencjalnym promotorem oraz opiekunem pomocniczym (z ramienia pracodawcy) – koncepcji badawczej, będącej kluczową częścią wniosku składanego do MEiN.

Przedmiotem programu „Doktorat Wdrożeniowy”, realizowanego od 2017 r., jest tworzenie warunków do rozwoju współpracy podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki z otoczeniem społeczno-gospodarczym, prowadzonej w ramach szkół doktorskich i polegającej na kształceniu doktorantów w kooperacji z zatrudniającymi ich przedsiębiorcami albo innymi podmiotami. Efektem tego współdziałania ma być implementacja w tych przedsiębiorstwach wyników prowadzonej przez doktorantów działalności

Wszystkich zainteresowanych uczestnictwem w programie „Doktorat Wdrożeniowy” zapraszamy do kontaktu z **Biurem Szkoły Doktorskiej SGH** lub koordynatorem programu – prodziekanem Szkoły Doktorskiej SGH **dr hab. Teresą Pakulską, prof. SGH**. Lista promotorów SGH, którzy zgłosili gotowość do współpracy w zakresie DW, jest podana na stronie Szkoły Doktorskiej SGH.

Biuro Szkoły Doktorskiej SGH
poniedziałek – piątek:
9:00–15:00,
budynek M, pokój 35,
ul. Małalińskiego 6/8
02-513 Warszawa
e-mail: bsd@sgh.waw.pl

Więcej informacji:
→ WWW.SGH.WAW.PL/
**PROFIL-WDROZENIOWY-
SZKOLA-DOKTORSKA-SGH**

naukowo-badawczej. Program DW, realizowany modułowo, zakłada jednoczesną pracę doktoranta i w firmie, i jednostce naukowej. Będąc pod nadzorem dwóch opiekunów merytorycznych, z firmy i uczelni, może on połączyć pracę zawodową z pracą naukowo-badawczą.

Istotą programu DW jest umożliwienie jego uczestnikowi uzyskania stopnia doktora poprzez przygotowanie rozprawy doktorskiej, która łączy teoretyczny i praktyczny wymiar badań usprawniających funkcjonowanie pracodawcy i mających znaczenie dla otoczenia społeczno-gospodarczego. Rozprawa ta jest przygotowywana przez 4 lata w ramach kształcenia w szkole doktorskiej i musi być pozytywnie zaopiniowana przez promotora. Jej przedmiotem jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego bądź oryginalna innowacja w zakresie zastosowania wyników badań naukowych w sferze gospodarczo-społecznej.

APLIKACJA DO PROGRAMU DW W SGH

Formularz zgłoszeniowy do programu „Doktorat Wdrożeniowy” w SGH w Warszawie powinien być efektem wcześniejszej współpracy między kandydatem na doktoranta, promotorem i opiekunem pomocniczym. Szkoła Doktorska SGH zaleca więc jak najwcześniejsze zgłoszenie się kandydata do potencjalnego promotora z propozycją projektu, będącego przedmiotem wnioskowania do MEiN. Kontakt z potencjalnym promotorem w programie „Doktorat Wdrożeniowy” może ułatwić Szkoła Doktorska SGH.

Osoby zainteresowane uczestnictwem w DW w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie powinny dokonać następujących czynności:

- 1) zgłosić chęć uczestnictwa w programie poprzez pracodawcę lub jego pracownika w celu weryfikacji programowych wymogów formalnych;
- 2) wypełnić formularz zgłoszeniowy, w tym koncepcję badawczą doktoratu wdrożeniowego;
- 3) złożyć formularz zaakceptowany przez promotora w Biurze Szkoły Doktorskiej SGH do 24 kwietnia do godziny 16.00 (skan na adres BSD@SGH.WAW.PL);
- 4) przesłać informację o promotorze do 24 kwietnia do godziny 16.00 (skan – jak wyżej).

Ogłoszenie przez MEiN listy wnioskodawców, którzy zostali zakwalifikowani do udziału w programie DW, nastąpi w sierpniu, a data rekrutacji kandydatów do Szkoły Doktorskiej SGH będzie ustalona przez Komisję Rekrutacyjną w okresie lipiec–wrzesień, po ogłoszeniu wyników konkursu przez ministerstwo. Proces rekrutacji obejmuje dwa etapy: 1) ocenę merytoryczną dokumentów złożonych przez kandydata i 2) rozmowę kwalifikacyjną.

DR HAB. TERESA PAKULSKA, prof. SGH, prodziekan Szkoły Doktorskiej SGH

CZY MASZ APETYT
NA PRACĘ W MAKRO?

makro

TWÓJ SUKCES TO NASZ BIZNES

FOT. BIURO PRASOWE ING BANK ŚLĄSKI S.A.

Sukcesu nie buduje się krótkoterminowo

Z **BRUNONEM BARTKIEWICZEM**,
PREZESEM ING BANKU ŚLĄSKIEGO
S.A. I ABSOLWENTEM SGH, ROZMAWIA
RENATA KRYSIAK-ROGOWSKA

Jest Pan absolwentem Wydziału Handlu Zagranicznego SGPiS (dziś SGH), co Pana skłoniło do związania swojej kariery z sektorem bankowym? Nie jest to oczywisty wybór dla absolwenta akurat tego, słynnego zresztą, wydziału. Skąd pomysł na pójście inną drogą?

Kiedy rozpoczynałem studia 40 lat temu, ówczesna jeszcze SGPiS była postrzegana jako najlepsza szkoła ekonomiczna w Polsce, a Wydział Handlu Zagranicznego uchodził za najbardziej prestiżowy ze wszystkich wydziałów funkcjonujących w uczelni. Wówczas osoby zainteresowane ekonomią chciały się dostać właśnie na WHZ, który umożliwiał także studiowanie w ramach Indywidualnego Programu Studiów (IPS). Pod koniec pierwszego roku studiów przeszedłem właśnie na ten tryb studiowania. To w IPS zajmowałem się finansami międzynarodowymi i systemami bankowymi, to było moje główne zainteresowanie. Zagadnieniom związanym z tym obszarem poświęciłem również swoją pracę magisterską, której promotorem był prof. Mieczysław Puławski. Można więc powiedzieć, że moje zainteresowania bankowością miały swój początek już na studiach, tak więc wybór ścieżki kariery jest, mam nadzieję, już w pełni zrozumiały i naturalny.

Bankowość w ostatnich 20–30 latach bardzo się zmieniła, ale też liczba funkcjonujących banków drastycznie zmalała. Jakie widzi Pan perspektywę dla rozwoju banków w Polsce i na świecie w kolejnych latach? Czy uważa Pan, że może spełnić się prognoza Billa Gatesa wyrażona w latach dziewięćdziesiątych XX wieku, mówiąca o tym, że „bankowość będzie potrzebna zawsze, ale banki już niekoniecznie”?

Jest to oczywiście bardzo ciekawie brzmiące sformułowanie, które tak naprawdę sprowadza się do stwierdzenia, że usługi finansowe, obsługa klientów, sprośanie ich wymaganiom nie są ograniczone tylko do banków i to jest prawda. Tak było zawsze zarówno w Polsce, jak i na świecie. Spójrzmy np. na dystrybucję jednostek TFI (Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych) czy ubezpieczeń, w których banki w Polsce mają wysoki udział, a na wielu innych rynkach udział ten jest bardzo niski lub wręcz zerowy. Banki w naszym kraju tworzyły strukturę systemu płatniczego do obsługi w POS-ach (*Point of Sale*), później od tego odeszliśmy, lecz obecnie znów wracamy. Jeżeli bank definiujemy jako instytucję koncesjonowaną, regulowaną i kontrolowaną, działającą na podstawie zestawu zasad i wymogów, to nie posiada on monopolu na wiele usług czy produktów. Wszyscy mogą więc z bankami konkurować – oprócz jednego obszaru, jakim jest pozyskiwanie depozytów od deponentów, czyli osób fizycznych i przedsiębiorstw. W innych obszarach możliwa jest zatem konkurencja wszystkich działających na rynku podmiotów gospodarczych.

Bill Gates wywodzi się z innych rynków bankowych, jakimi są banki amerykańskie. To są zupełnie innego rodzaju podmioty niż nasze banki kontynentalne. Na rynku amerykańskim dominują banki inwestycyjne, a banki komercyjne są postrzegane jako mniejsze instytucje mieszczące się za tzw. rogiem, często jeszcze konserwatywne i niezbyt nowoczesne. Pogląd Gatesa jest więc chwytliwy, ale nie pasuje do realiów banków europejskich, a tym bardziej polskich.

Jednak Pan, pomimo zmian w bankowości na przestrzeni ostatnich lat, jest z nią stale związany. Nie tylko zresztą z samą bankowością, ale i z konkretnym bankiem, co jest jeszcze mniej popularne. Jakie czynniki zadecydowały o tak wielu latach Pana pracy w tej samej firmie, ING Banku Śląskim?

Ponad 30 lat temu, na początku 1991 r., zacząłem pracować w Banku Śląskim, który w międzyczasie, oczywiście, uległ zmianom i stał się częścią grupy ING. W ramach samej grupy często zmieniałem pracę i zakres obowiązków. Chciałbym jednak zwrócić uwagę na coś innego. Sądzę, że wieloletnie związanie z jedną instytucją doty-

czy głównie mojego pokolenia, lecz nie dlatego, że jest jakieś wyjątkowe, ale że ma, według mnie, podłoże historyczne. My te przedsiębiorstwa po prostu budowaliśmy. Może zabrzmi to protekcyjnie, ale z mojej perspektywy to ja budowałem ING Bank Śląski. Oczywiście nie sam, bo z wieloma innymi osobami, ale jest to właściwie moje „dziecko”, również jeżeli chodzi o fundamenty polskiego systemu bankowego. Dzisiaj nikt nie ma przywileju wyłącznej wiedzy na temat tego, jak budować giełdę, izbę rozliczeniową czy biuro kredytowe, jednak wówczas wszystko to faktycznie „rodziło się” podczas naszych dyskusji, rozmów, wymiany poglądów i prac.

Po pierwsze zatem, nawiązując do Pani pytania, jest to kwestia związku emocjonalnego z dziełem własnych rąk, co jest dla mnie bardzo ważne. Jest to innego rodzaju związek niż w przypadku instytucji czy organizacji, do której trafia się w trakcie jej wieloletniego funkcjonowania. Po drugie, nie pracowałem na tym samym stanowisku, a rozwijałem się, rotowałem i zmieniałem je dość często. Nie uważam się więc za człowieka, który przez 30 lat robi to samo i nie stawia sobie wciąż nowych wyzwań. Wręcz przeciwnie.

Jednak przyzna Pan, że nieczęsto spotyka się ludzi tak długo pracujących dla jednej organizacji.

Tu nie mogę się zgodzić. W naszej firmie i całej grupie ING nie jest to rzadkością. Szczególnie w polskiej części grupy często ludzie pracują po 15, 20 czy nawet 30 lat. ING Bank Śląski jest organizacją pod tym względem bardzo stabilną.

Rok 2022 to czas kilku sukcesów – zarówno Pana bezpośrednio, jak i banku ING – i o źródła tych sukcesów chciałam zapytać. Został Pan uznany za najcenniejszego szefa spółki giełdowej i – przepraszam za to odhumanizowane określenie – „wyceńnionym” na ponad miliard złotych. Dzięki temu stanął Pan na podium ubiegłorocznej edycji rankingu „Wycena polskich menedżerów TOP 30”, który przygotowuje firma SEC Newgate Polska. Co sprawiło, że w ciągu ostatniego roku zwiększył Pan swoją wartość o 63%, do ponad 1,1 mld zł, i awansował Pan na pozycję lidera rankingu 2022?

To jest ocena zewnętrzna. Nie kieruję się nią w swoich działaniach i nie jest dla mnie wyznacznikiem. Jest to na pewno miłe. Bank odniósł wiele sukcesów w tym trudnym czasie, przede wszystkim utrzymaliśmy stabilną pozycję i swoje miejsce na rynku obsługi klienta. Pozyskaliśmy wiele tysięcy nowych klientów, którzy nam zaufali i to już kolejny raz z rzędu. Prowadzimy klientów w stronę rozwiązań cyfrowych, zapewniających im większy komfort życia, i to są realne sukcesy. Bycie nr 1

Brunon Bartkiewicz – prezes Zarządu ING Banku Śląskiego. Absolwent Wydziału Handlu Zagranicznego Szkoły Głównej Planowania i Statystyki/SGH. Jest związany z ING Bankiem Śląskim i ING od początku lat dziewięćdziesiątych. W roku 1995 objął stanowisko prezesa Zarządu Banku Śląskiego. Od roku 2000, przez kolejne cztery lata, pełnił funkcję dyrektora generalnego i członka zarządu w banku ING Direct NV. Na tym stanowisku był odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem kredytowym i ryzykiem rynkowym, wsparcie informatyczne i operacyjne oraz zarządzanie ryzykiem operacyjnym. W roku 2004 został prezesem ING Banku Śląskiego, a w 2010 r. – członkiem General Management Team w ING Direct, w którym był odpowiedzialny m.in. za działalność: w Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Australii, we Włoszech, Francji. Od roku 2012 nadzorował działalność ING: we Francji, Włoszech, w Polsce, Hiszpanii, Rumunii oraz Turcji. Jako Chief Innovation Officer w Grupie ING (od 2014 r.) odegrał znaczącą rolę we wdrażaniu innowacji, promowaniu innowacyjnych pomysłów i rozwiązań, zastosowaniu nowoczesnych technologii oraz szybkim wprowadzaniu innowacyjnych produktów na rynek. W roku 2016 ponownie został powołany na stanowisko prezesa ING Banku Śląskiego.

nie jest ani moim celem, ani wyznacznikiem moich sukcesów. Jeżeli okazałoby się, że w kolejnym roku zajmę 20. pozycję, wcale mnie to nie zmartwi.

Nie było więc żadnego zdarzenia, które zdecydowało o sukcesie?

Ponieważ czytelnikami tego wywiadu będą w większości studenci, to chciałbym wyraźnie podkreślić, że wielki sukces, a za taki niewątpliwie uznaję ING Bank Śląski, nie pochodzi z genialnych impulsów, iskier, które się wydarzają, gwałtownych kampanii czy działań. Powstaje on z podejmowania dobrych decyzji, do których jesteśmy przekonani, oraz z konsekwentnego dążenia do założonych celów. To nazywamy właśnie „modelem biznesowym”. Jednak w modelu biznesowym zapewniającym sukces muszą być powtarzalność i przewidywalność, pozwalające podejmować działania i decyzje optymalne efektywnościowo. W ogóle we współczesnym biznesie słowem kluczem jest „efektywność”, która, oczywiście, ma wiele odcieni. Efektywność to ludzie wykorzystujący bardziej swój potencjał intelektualny, bo podobają im się praca, w której pracują. Efektywność to też ludzie odczuwający mniejszy poziom strachu na jakimkolwiek etapie swojej kariery. Efektywność to też procesy, które jesteśmy w stanie zoptymalizować. Sukcesu nie buduje się krótkoterminowo, wynika on z ciężkiej i rzetelnej realizacji dobrze zaprojektowanego modelu biznesowego i kropka.

Otrzymał Pan również tytuł Bankowca Roku 2022 magazynu „Forbes” i jest to dzielne wyróżnienie z rzędu dla ING Banku Śląskiego. Co jest kluczem do osiągnięcia takich sukcesów? Jaki rodzaj kompetencji i umiejętności pomaga dotrzeć na szczyt? Jakie cechy osobowościowe pozwalają odnosić sukcesy zawodowe?

Po prostu trzeba lubić ludzi. Lubić i potrafić z nimi rozmawiać oraz ich szanować. Trzeba dobieierać ludzi w sposób rzetelny, a nie na podstawie własnego ego. Trzeba dać ludziom swobodę działania.

Czy więc kluczem do sukcesu jest to, żeby lubić ludzi?

Oczywiście to, że lubimy ludzi, jest warunkiem odniesienia sukcesu. Nie chodzi o to, że ktoś nauczy się siedmiu języków czy będzie miał same piątki na studiach, chociaż ja je miałem. Według mnie najważniejsze jest, żeby lubić ludzi. To uznaję za kluczowe na drodze zawodowej.

Oprócz tego, że trzeba lubić ludzi, jakie inne kompetencje są ważne dla młodego człowieka, który chce odnieść sukces zawodowy?

Są rzeczy w miarę oczywiste – podstawy logicznego myślenia. Niestety, w polskich szkołach czy uniwersytetach tylko matematyka kreuje takie kompetencje, ewentualnie statystyka, ekonometria, modele cyfrowe, programowanie czy podstawy kodowania. Te przedmioty wpływają na wyobraźnię o charakterze logicznym i to jest ten element, który na pewno się przydaje. W instytucjach technologicznych, jak już wcześniej wspominałem, taką instytucją jest współczesny bank, to swoiste *must have*. Nie chodzi w tym przypadku o znajomość zaawansowanych języków programowania, raczej o formuły *low code*, czyli przy logicznym myśleniu trzeba mieć również wyobraźnię maszynową, potokową, strumieniową, workflowową. Kolejnym przydatnym elementem jest opanowanie pewnych aspektów organizacyjnych, np. zarządzania projektowego. Nawet osoby, które wychowały się na prostych schematach algorytmicznych (wykresach Gantta), ale – co bardzo ważne – tworzonych w grupach, będą sprawdzały się w zespołach agilowych.

Warsztatowo wymienilibym te elementy, ale oczywiście wszystko sprowadza się do tego, że trzeba chcieć i lubić ciągle się uczyć. To dotyczy wszystkich instytucji i organizacji. Uważam, że podstawową funkcją współczesnej szkoły wyższej jest nauczanie studenta, jak się uczyć i zdobywać wiedzę. Nie będę wymieniał określonych przedmiotów, ponieważ mają charakter wtórny. Uczymy się też od innych ludzi czy poprzez wykonywanie zadań i pracy. Jednak młody człowiek, który obecnie chce wejść do świata technologicznego, w tym bankowego, musi chcieć ciągle poszerzać horyzonty.

Czy Pana ścieżka kariery może być wciąż atrakcyjna dla obecnych studentów, młodych absolwentów SGH?

Absolutnie, jeżeli weźmiemy pod uwagę firmy technologiczne, a bank niewątpliwie jest taką firmą, to jak najbardziej. Jeżeli spojrzymy szerzej, nie tylko na technologie informatyczne, ale i AI, BI ML, BIG Data, to bank zapewnia bardzo dużo danych, transakcji, modeli, behawiorystyki, co nadal czyni pracę w takiej instytucji bardzo atrakcyjną. Trudno jest bowiem znaleźć inną sferę, występuje tak dużo tego rodzaju elementów. Praca w banku

FOT. BIURO PRASOWE ING BANK SŁĄSKI S.A.

jest bardzo ciekawa i wieloraka, można tutaj wykonywać wiele różnorodnych zawodów czy realizować dużo zróżnicowanych zadań.

Jak z perspektywy czasu ocenia Pan rolę SGH w kształtowaniu Pana jako lidera? Jest Pan bowiem menedżerem, który osiągnął sukces zawodowy nie tylko na krajowej, ale i międzynarodowej arenie.

Powiem szczerze, że nie wiem, co decyduje o historiach ludzi. Każdy jest kowalem swojego losu. Jeżeli ktoś ma naturalne predyspozycje (w tym przypadku do bycia liderem), a wokół niego znajdują się osoby wspierające i pomagające, to jest duża szansa, że ten sukces się wydarzy. Natomiast same studia mają kolosalne znaczenie dla kreacji życia każdego człowieka. Jest to przecież czas, w którym jesteśmy jak „gąbka”, czas, w którym nabywamy umiejętności społecznych. Gdybym zamiast do SGPiS poszedł studiować matematykę na wydziale Politechnice Warszawskiej, pewnie byłbym tym samym człowiekiem co dzisiaj, ale wybrałem studia ekonomiczne. Przyjaźnie, które wówczas nawiązałem, mają ogromne znaczenie. Na pierwszym roku studiów poznałem również moją żonę i chociażby z tego powodu SGH jest i będzie dla mnie zawsze ważnym miejscem. Z moich obserwacji wynika, że absolwenci SGH piastują wiele prestiżowych stanowisk zarówno w gospodarce, jak i instytucjach publicznych. Niewątpliwie wynika to z faktu, że SGH, wcześniej SGPiS, zawsze była dobrą uczelnią. Nie mówię, że najlepszą, bo to od nas samych zależy, czy wykorzystamy szansę, jaką dają studia w SGH, i co z nich wyniesiemy.

Studiowałem jeszcze w czasach PRL. Trudno byłoby powiedzieć, że wówczas uczelnia uczyła mnie wielu rzeczy potrzebnych i niezbędnych

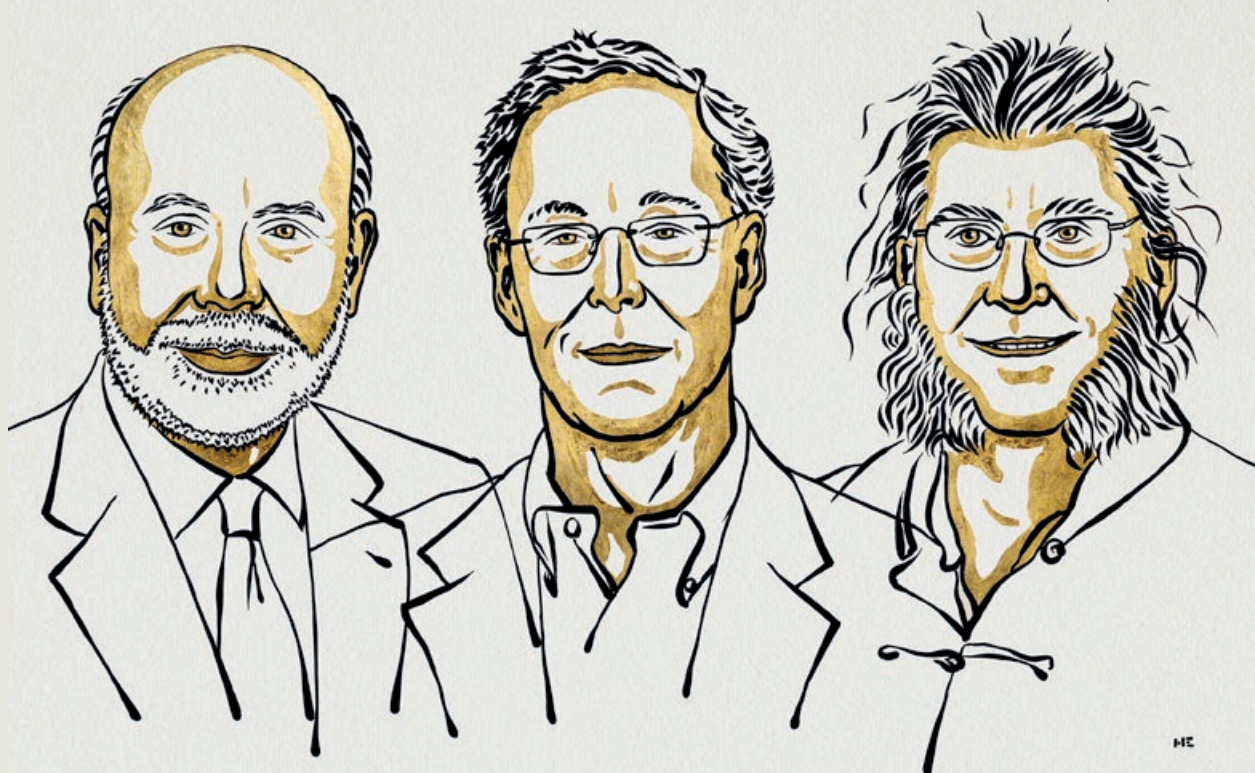
do funkcjonowania w gospodarce wolnorynkowej. Jednak z głębokim sentymentem i szacunkiem wspominam profesorów. Wielu z nich, po transformacji gospodarki rynkowej, odniosło sukcesy. Osobiście mam bardzo dobre wspomnienia z SGPiS. To były inne czasy – stanu wojennego, który przeżyłem jako student, i wzmożonej propagandy, gdy władze komunistyczne ponownie chciały kształtować postawy studentów i w jakiś sposób przejąć nad nami władzę. To nie uczelnia nas kreuje, tylko my sami na uczelni. Oczywiście w pewien sposób robią to także kadra naukowa czy koleżanki i koledzy, ale to od nas zależy, jak wykorzystamy ten bardzo unikatowy czas. Myślę, że każda studentka czy student na pewno zdaje sobie z tego sprawę. Właśnie relacje z czasów studiów są tak ważne, przyjaźnie studenckie są nawet bardziej trwałe niż te nawiązane np. w czasach liceum.

Na koniec ostatnie pytanie. Z jakich powodów przyjął Pan zaproszenie do Rady Programowej Fundacji Liderów Biznesu?

Fundację Liderów Biznesu tworzą kobiety, które osiągnęły sukces zawodowy i dziś wnoszą różnorodne doświadczenia biznesowe do wspólnej idei – promocji kobiecej przedsiębiorczości, rozwijania talentów oraz wspierania ich aspiracji i niezależności zawodowej. Wspieram inicjatywy pomagające kobietom wykorzystać swój pełen potencjał tak, aby służył on zarówno im samym, jak i społeczności, którą współtworzą. Współdziałanie kobiet i mężczyzn to wartość w każdym aspekcie życia – od biznesu, przez kulturę, politykę po budowanie lepszego społeczeństwa.

Dziękuję za rozmowę.

ING Bank Śląski
jest członkiem Klubu
Partnerów SGH od 2016 r.

© NOBEL PRIZE OUTREACH, ILL. NIKLAS ELMHED.

O Noblu w dziedzinie ekonomii 2022 raz jeszcze

ELŻBIETA MACZYŃSKA

NOBLOWSKIE **ŚWIĘTO NAUKI**

Choć mija już styczeń 2023 r., warto jeszcze raz sięgnąć do wydarzeń grudniowych, szczególnie ważnych dla świata nauki. Specjalne znaczenie ma tu data 10 grudnia. To rocznica śmierci **Alfreda Nobla** (1833–1896) – szwedzkiego przemysłowca, naukowca i wynalazcy dynamitu. U schyłku życia zdecydował on w testamencie spisanym w Paryżu w listopadzie 1895 r., aby powołać „fundusz, z którego procenty każdego roku mają być rozdzielone w formie nagród tym, którzy w roku poprzedzającym przyniesli ludzkości największe korzyści”. Zgodnie z decyzją Nobla nagrody miały być przyznawane za osiągnięcia naukowe w fizyce, chemii, fizjologii lub medycynie i literaturze oraz za działania na rzecz światowego pokoju (Pokoju Nagroda Nobla).

Właśnie corocznie 10 grudnia, poczynając od 1901 r., na uroczystej ceremonii są wręczane Nagrody Nobla, uznawane za najbardziej prestiżowe w świecie wyróżnienia. W tym właśnie dniu król Szwecji rozdaje noblowskie dyplomy i złote medale z wizerunkiem Alfreda Nobla. Wręcza je laureatom, których lista jest ogłaszana każdego roku w pierwszej dekadzie noblowskiego miesiąca, jakim jest październik. Z kolei w grudniowych dniach poprzedzających ceremonię wręczenia tych nagród odbywają się wykłady osób nagrodzonych. Każdego roku uroczystość jest organizowana w gmachu sztokholmskiej filharmonii. Natomiast Pokojowa Nagroda Nobla jest domeną Komitetu Noblowskiego parlamentu norweskiego i jest wręczana przez przewodniczącego tego komitetu, w obecności króla i królowej Norwegii, w ratuszu w Oslo. Te dwa miasta, Sztokholm

i Oslo, zostały wskazane w testamencie przez Alfreda Nobla (pełny zapis tego dokumentu jest dostępny na stronie internetowej Komitetu Noblowskiego).

TESTAMENT NOBLA A NAUKI EKONOMICZNE

W testamencie Alfred Nobel wskazał pięć wymienionych już dziedzin nauki. Jednak wśród nich nie było nauk ekonomicznych. Uwzględniono je dopiero prawie siedem dekad później i to w formie decyzji odstających od zapisów w testamencie noblowskim. W roku 1968, w drodze wyjątku i za przyzwoleniem Komitetu Noblowskiego, Bank Szwecji (w 300. rocznicę swojego utworzenia) ustanowił ku czci Alfreda Nobla nagrodę w dziedzinie nauk ekonomicznych – **The Sveriges Riksbank Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel**. Wraz z ustanowieniem tego wyróżnienia (zwanego „ekonomicznym Noblem”) podjęto decyzję, że w przyszłości nie będzie zwiększana liczba dziedzin, w których będą przyznawane noblowskie laury.

Ekonomiczny Nobel od początku budził kontrowersje. Dysonansu nie brakuje także w przypadku innych elementów noblowskiego przedsięwzięcia i to od jego zarania. Świadczy o tym chociażby spory dotyczące nawet samego testamentu Nobla i rzezonego w nim funduszu. Na fundusz ten miał być przekazany prawie cały majątek Alfreda Nobla, który nie miał dzieci i nigdy się nie ożenił. Mimo to testament wywołał opory w jego środowisku rodzinnym, dlatego też realizacja ostatniej woli rozpoczęła się z ponadpięciolletnim opóźnieniem. Dopiero w 1900 r. została powołana Fundacja Nobla jako prywatna instytucja, ponosząca ostateczną odpowiedzialność za wypełnienie postanowień zawartych w testamencie.

Do dziś noblowskie przedsięwzięcie budzi kontrowersje i wywołuje krytykę, co znajduje odzwierciedlenie w licznych publikacjach i debatach. W przypadku ekonomicznego Nobla dodatkowo nakłada się na to swego rodzaju „grzech pierworodny” – tej nagrody nie ustanowił bowiem Alfred Nobel, lecz Bank Szwecji. Dlatego wyróżnienie to nierzadko jest postrzegane jako nagroda „z nieprawego łóża”, stanowiąca naruszenie noblowskiego testamentu.

Choć od kontrowersji nie są wolne także noblowskie laury przyznawane w innych dziedzinach, zwłaszcza literatury i Pokojowej Nagrody Nobla, zakres krytyki ekonomicznych nagród noblowskich jest szczególnie duży – obejmuje nie tylko kwestie ekonomiczne, lecz nawet kwestie polityczne, funkcjonowania demokracji i inne. Dowodzi tego m.in. opublikowana niedawno książka pt. *The Nobel Factor: The Prize in Economics, Social Democracy, and the Market Turn*, autorstwa dwóch badaczy historii gospodarczej – oksfordzkiego profesora Avnera Offera i Gabriela Söderberga z Uniwersytetu w Upsali (por. też „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” 2022, nr 4).

Mimo kontrowersji noblowskie laury w dziedzinie nauk ekonomicznych cechują niezaprzeczone walory o wymiarze fundamentalnym. Rywalizacja o nagrodę niewątpliwie sprzyja rozwojowi nauk ekonomicznych, stanowiąc ważny impuls do pogłębiania badań i podejmowania nowych obszarów badawczych. W roku 2022 laury te zostały przyznane po raz 54.

EKONOMICZNY NOBEL 2022 I POLSKIE AKCENTY

Na podstawie decyzji Komitetu Noblowskiego Szwedzkiej Królewskiej Akademii Nauk (The Royal Swedish Academy of Sciences) z 10 października 2022 r. nagrodę w dziedzinie nauk

ekonomicznych otrzymali trzech amerykańscy znawcy bankowości i finansów:

- 1) **Ben Shalom Bernanke** (ur. w 1953 r.) – w latach 2006–2014 przewodniczący Rady Gubernatorów Systemu Rezerwy Federalnej Stanów Zjednoczonych (Fed), Distinguished Senior Fellow, Economic Studies, The Brookings Institution, Waszyngton;
- 2) **Douglas Warren Diamond** (ur. w 1953 r.) – profesor finansów, University of Chicago;
- 3) **Philip Hallen Dybvig** (ur. w 1955 r.) – profesor Washington University.

Notabene, i tym razem, podobnie jak w przypadku wielu innych noblistów, okazało się, że w noblowskich laurach można dopatrzeć się polskich akcentów i korzeni. Mianowicie dziadek Bena Bernanke, Jonas, pochodził z Przemysła, skąd w 1921 r. wyemigrował do USA. W mieście tym wraz ze swoim ojcem, czyli pradziadkiem noblisty, prowadził lokal gastronomiczny. Do rodziny Bernanke należał też stryjeczny dziadek noblisty, przemyski adwokat i członek Żydowskiego Towarzystwa Dramatyczno-Muzycznego.

Jak wynika z komunikatu Komitetu Noblowskiego, laureaci zostali nagrodzeni „za badania nad bankami i kryzysami finansowymi” (*for research on banks and financial crises*). W obszernym uzasadnieniu tego komitetu (liczącym 73 strony), zatytułowanym *Financial Intermediation and the Economy*, podkreślono, że naukowe dociekania tych trzech badaczy dowodzą, jak fundamentalne znaczenie gospodarcze i społeczne mają regulacje finansowe ukierunkowane na zmniejszanie podatności banków na upadłość i panikę. Mimo szczegółowego naukowego uzasadnienia ekonomiczny Nobel 2022 wzbudził szczególnie wiele wątpliwości i krytykę.

KRYTYKA NOBLA W DZIEDZINIE EKONOMII 2022

Krytycy eksponują m.in., że nobliści ekonomiści z 2022 r. nie wykazali niczego nowego. Według amerykańskiego historyka Adama Tooze nie zrobili oni nic poza matematycznym sformalizowaniem czegoś, co wszyscy już wiedzieli lub powinni byli wiedzieć. Z takim zarzutem nie zgadza się Paul Krugman, uhonorowany Noblem w 2008 r. Jednak jego opinia na temat nagrody dla Bernanke nie jest w pełni jednoznaczna, ocenia on bowiem, że choć „dodanie go do nagrody było trochę dziwne, jest (...) do obrony”.

W przypadku Bernanke wiele wątpliwości budzi zasadność jego koncepcji dotyczących polityki luzowania ilości pieniądza (*Quantitative Easing* – QE). Nieprzypadkowo też, jako członek Fed, doczekał się on metaforycznego przezwiska – „Helikopterowego Bena”, czyli osoby „zrzucającej pieniądze z helikoptera” (*helicopter money*) w celu pobudzenia zagregowanego popytu na rzecz przeciwdziałania zjawiskom kryzysowym. W ramach krytyki są stawiane m.in. tak zasadnicze pytania, jak: czy koncepcje Bernanke służą uzdrawianiu systemu finansowego, czy raczej utrwalają jego patologie, czy rzeczywiście ratują świat finansów, czy tylko przedłużają „życie” wynaturzonego systemu finansowego, opartego na pustym pieniądzu?

Zwraca na to uwagę m.in. australijski ekonomista Steve Keen, wskazujący, że Bernanke uzyskał tę nagrodę, „mimo że przyczynił się do najgorszego cyklu wzrostów i załamań gospodarczych od czasów II wojny światowej”. Keen stwierdza wręcz, że „Nagroda Nobla dla Bernanke za jego prace na temat banków jest jak przyznanie Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki

plaskoziecom”. Z kolei Willem Middelkoop, holenderski znawca rynku finansowego i autor wielu publikacji o światowym systemie finansowym, bezpardonowo uważa, że Nobel dla Bernanke to „dowcip dnia”.

Tego typu opinie, ale też pochwały werdyktu noblowskiego, są formułowane przez niektórych polskich ekonomistów (por. „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” 2022, nr 4). Mimo krytycznych uwag wielu ekspertów podkreśla, że w dużej mierze to właśnie dzięki pracom tych trzech noblistów, zwłaszcza koncepcji Bernanke, nie doszło do powtórki wielkiego kryzysu z lat 1929–1933, co groziło chociażby w 2008 r.

NOBLOWSKIE WYKŁADY I PRZEMÓWIENIA

W wygłaszanych w tygodniu noblowskim wykładach (dostępnych też w Internecie) nobliści nie odnieśli się do krytyki kierowanej pod adresem ich koncepcji. Przedstawili oni przede wszystkim syntezę swojego dorobku naukowego i jego intelektualne podłoże. Także na dostępnych w Internecie wykładowych slajdach nie ma odniesień ani do krytyki, ani dzisiejszej globalnej sytuacji w gospodarce, w tym sektorze finansowym. W tym sensie wykłady te pozostawiają spory niedosyt.

Na bankiecie wieńczącym noblowskie uroczystości Ben Bernanke, przemawiający w imieniu noblistów, zacytował wypowiedź słynnego inwestora Warrena Buffeta: „W czasie odpływu można zobaczyć, kto pływa nago” (*It's when the tide goes out that you can see who is swimming naked*). Bernanke podkreślił zarazem, że „kryzysy finansowe oddzielają przygotowanych od nieprzygotowanych”, a na zakończenie powiedział: „Nasza praca i praca wielu innych ekonomistów ma na celu zapewnienie, że system finansowy jest przygotowany i że przypływ nie odpływa zbyt często”.

Rzeczywistość wskazuje jednak, że globalna częstotliwość występowania kryzysów bankowych w ostatnich dekadach gwałtownie wzrosła. Analitycy z Międzynarodowego Funduszu Walutowego wykazali np., że w latach 1970–2007 doszło łącznie do 124 kryzysów bankowych, 208 kryzysów walutowych oraz 63 kryzysów zadłużenia publicznego. Natomiast z rozległych badań prowadzonych przez amerykańskiego historyka gospodarki Charlesa Kindlebergera wynika, że do II wojny światowej kryzysy finansowe występowały średnio co dziesięć lat. Powstaje zatem pytanie, czy rzeczony system finansowy jest rzeczywiście „przygotowany” i czy „przypływ nie odpływa zbyt często”, a tym samym nasuwa się kolejne pytanie – o trafność koncepcji noblistów.

ZAKOŃCZENIE

Krytyka ubiegłorocznej nagrody noblowskiej w dziedzinie ekonomii nie dziwi. Przyznanie jej intelektualnym kreatorom istniejących już rozwiązań w systemie bankowym w sytuacji, gdy nie

można wykluczyć, że dopuszczenie do niekonwencjonalnej polityki pieniężnej (QE) stało się istotnym podłożem obecnego wybuchu inflacji, można uznać za wysoce problematyczne, zwłaszcza jeśli uwzględni się łatwość, z jaką sektor finansowy może przenosić następstwa występujących w nim dysfunkcji na sferę realną gospodarki i podatników.

Zaskakujące jest przede wszystkim to, że w obecnie złożonej (pandemicznie i wojennie) sytuacji globalnej, spełnienia i chwiejności świata, noblowską nagrodą nie uhonorowano któregoś z ekonomistów zajmujących się kwestiami makrosystemu społeczno-gospodarczego, ukie-runkowanego na harmonizowanie postępu ekonomicznego, społecznego i ekologicznego, co ma fundamentalne znaczenie w kształtowaniu systemowej odporności na negatywne zjawiska. W tym kontekście jeszcze raz warto przypomnieć, że Alfred Nobel w testamencie jednoznacznie nakazywał obdarowywanie nagrodami „tych, którzy w poprzednim roku przynieśli ludzkości największe dobro”. Raczej trudno byłoby jednoznacznie wykazać, że ubiegłoroczni nobliści ekonomiści w rzeczonym „poprzednim roku przynieśli ludzkości największe dobro”.

Wiele wskazuje na to, że uwrażliwienie Alfreda Nobla na dobro ludzkości wynikało z jego życiorysu i niezwyklej, renesansowej osobowości. Był obywatelem świata, żył i mieszkał w wielu krajach. Paradoksalnie jednak jako zagorzały pacyfista dorobił się majątku na śmiertelnościowym wynalazku – dynamicie. Stanowiło to dla Nobla trudny moralny dylemat i to z wielu względów. Po raz kolejny potwierdza to, że niemal każda technologia ma swoje jasne i ciemne strony, potencjał pozytywny i negatywny. Tak jest też w przypadku dynamitu i tylko od ludzi zależy, jak ten potencjał zostanie wykorzystany.

Położona na skałach Szwecja, zwłaszcza Sztokholm, właśnie Noblowi zawdzięcza m.in. swoją wspaniałą, godną najwyższego podziwu i pozazdrośczenia infrastrukturę komunikacyjną, wspaniałe wydrążone w skałach tunele, autostrady, stacje metra i inne. Bez dynamitu byłoby to niemożliwe. Korzysta z niego cały świat. Ludzkość zatem ma wiele do zawdzięczenia Alfredowi Noblowi, zwłaszcza nauka, i tym bardziej ważne jest, aby jego testament był realizowany z najwyższą starannością i pietyzmem. Przesłanie fundatora to zarazem wielkie wyzwanie i zobowiązanie (także dla ekonomistów), tym bardziej że nagroda w dziedzinie ekonomii nie jest jego „wynalazkiem”. Ważne jest, aby ekonomiści swoim przykładem należycie uzasadniali znaczenie tej nagrody, czyli dobrze służyli ludzkości i przyniosili jej rzeczony przez Nobla w testamencie „największe dobro” (*the greatest benefit to mankind*). ■

PROF. DR HAB. ELŻBIETA MACZYŃSKA, honorowa prezes
Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego

Rozwinięta wersja tego tekstu (z przypisami bibliograficznymi, cytatami oraz pełną bibliografią), pt. *Noblowskie laury dla znawców bankowości*, jest dostępna na stronie
→ [HTTPS://CMS.PTE.PL/UPLOADS/BIULETYN_PTE_NR_4_2022_DRAFT_84E69981A7.PDF](https://cms.pt.e.pl/uploads/biuletyn_pte_nr_4_2022_draft_84e69981a7.pdf)
(data dostępu: 24 stycznia 2023 r.).

DAY 1.

**Make an impact on more
than just your career**

We are hiring!

To join our team,
visit **pgcareers.com**

always

Gillette

Odpowiedzialność szkolnictwa wyższego – co to znaczy?

 JAKUB BRDULAK, IRYNA DEGTYAROVA
IZABELA GODLEWSKA

REFLEKSJE Z CZASÓW WOJNY

W Szkole Głównej Handlowej w Warszawie 15 grudnia 2022 r. odbyło się webinarium z cyklu „Rozmowy przy drugiej kawie”, już trzecie w bieżącym roku akademickim. Tematyką tego spotkania była „Odpowiedzialność szkolnictwa wyższego – co to znaczy? Refleksje z czasów wojny” (*Higher education responsibility – what does it mean? Reflections from wartime*). Celem było zaproszenie polskich i europejskich uczelni do dyskusji na temat tego, jak kształcić studentów w duchu odpowiedzialności za wartości demokratyczne i otoczenie społeczne. Prezentację przedstawiła prof. Natalija Stukało, wiceprzewodnicząca Ukraińskiej Agencji Zapewniającej Jakość (NAQA – National Agency for Higher Education Quality Assurance – Ukrainian Quality Assurance Agency) i członkini Zarządu INQAAHE. Natomiast pełnomocniczka rektora SGH ds. współpracy z uczelniami ukraińskimi, dr Iryna Degtyarova, podkreśliła wyjątkową rolę NAQA, która, *de facto*, jest jednym z największych osiągnięć transformacji szkolnictwa wyższego Ukrainy – jako instytucja kształtująca kulturę jakości, rzetelności i transparentności w środowisku akademickim. Ponadto w 2020 r. NAQA podpisała porozumienie o współpracy z Polską Komisją Akredytacyjną i Komisją Ewaluacji Nauki, dotyczące zapewniania jakości kształcenia doktorantów. Obecnie zacieśnienie relacji polsko-ukraińskich w tym obszarze jest kluczowe, m.in. z punktu widzenia rozwoju programów kształcenia, podejmowania wspólnych inicjatyw i wzajemnego uznawania kwalifikacji.

Na początku webinarium prof. Stukało zwróciła uwagę, że uczelniom przypisuje się trzy główne, wzajemnie powiązane ze sobą, misje, takie jak: 1) edukacja (nauczanie i uczenie się), 2) generowanie nowej wiedzy (badania) oraz 3) zaangażowanie w społeczeństwo lub społeczność. Ponadto wskazała trzy ważne cytaty związane z rolą szkolnictwa wyższego, opierając na nich swoją prezentację.

1. Szkolnictwo wyższe powinno dostrzegać główne napięcia światowe, takie jak możliwość zagłady ludzkości w wyniku użycia broni atomowej, problemy wynikające ze wzrostu liczby ludności i zmniejszania się zasobów naturalnych oraz wszechogarniające poczucie niepokoju o przyszłość.
2. Dla wielu studentów uczelnia spełnia trzy szczególne funkcje, takie jak: zdobycie oczekiwanego zawodu, wsparcie rozwoju osobistego i przyczynienie się do poprawy sytuacji społecznej (projekt Eurostudents, dotyczący zrozumienia przez studentów celu studiów wyższych, 2021 r.).
3. W ramach dwóch głównych misji, naukowej i dydaktycznej, uczelnie realizują też trzecią – demokratyczną (*Towards the European Higher Education Area: responding to challenges in a globalised world, London Communiqué*, 18 May 2007, [HTTP://WWW.EHEA.INFO/UPLOAD/DOCUMENT/MINISTERIAL_DECLARATIONS/2007_LONDON_COMMUNIQUE_ENGLISH_588697.PDF](http://www.ehea.info/upload/document/ministerial_declarations/2007_london_communique_english_588697.pdf) (data dostępu: 31 stycznia 2023 r.).

Zgodnie z wartościami społeczeństw demokratycznych władze publiczne powinny zapewnić, by uczelnie, korzystając ze swojej autonomii, mogły sprostać wielorakim oczekiwaniom obywateli i realizować różne ważne cele, do których należą: przygotowanie do zatrudnienia; przygotowanie do życia jako aktywnych członków społeczeństwa; rozwój osobisty; rozwój i utrzymanie poprzez nauczanie, uczenie się i uzupełnianie w wyniku prowadzenia badań szerokiej, zaawansowanej bazy wiedzy. Tym samym szkoła wyższa w szczególności powinna dbać o to, by absolwent studiów miał takie kompetencje społeczne, które będą służyć umacnianiu demokratycznych wartości. Profesor Stukało przytoczyła badania dotyczące roli uczelni w czasie kryzysów i wojen. Takie badania były prowadzone w czasie II wojny światowej, gdy dowiedziono, że cały sektor szkolnictwa wyższego powinien podejmować znaczne wysiłki i działania dostosowawcze, aby przetrwać i być użytecznym dla społeczeństwa (R.E. Spiller, *Higher Education and the War*, "The Journal of Higher Education" 1942, Vol. 13, No. 6, s. 287–297).

Bardziej współczesne badania odnoszą się do kwestii związanych nie tylko z pandemią, ale i wojną. Po pierwsze, rolę szkolnictwa wyższego w społeczeństwach powojennych jest „(...) działanie jako katalizator skutecznej i trwałej odbudowy”. Istnieje związek między szkolnictwem wyższym a podstawowymi programami interwencji w okresie powojennym: stabilizacją, odbudową, budowaniem państwowości i budowaniem pokoju (S. Milton, S. Barakat, *Higher Education as the Catalyst of Recovery in Conflict-Affected Societies*, "Globalisation, Societies and Education" 2016, Vol. 14, No. 3, s. 403–421, DOI: 10.1080/14767724.2015.1127749).

Po drugie, szkolnictwo wyższe może dużo zrobić, aby przekształcić konflikty w pokój. Zakłada się, że uniwersyteity nie tylko odgrywają kluczową rolę w budowaniu pokoju, zapewnianiu i promowaniu praw człowieka, ale także odpowiadają na wyzwania obejmujące nierówności społeczne, podziały etniczne i kulturę przemocy (B. Hajir, S. Clarke-Habibi, N. Kurian, *The 'South' Speaks Back: Exposing the Ethical Stakes of Dismissing Resilience in Conflict-Affected Contexts*, "Journal of Intervention and Statebuilding" 2022, Vol. 16, No. 1, s. 1–17, DOI: 10.1080/17502977.2020.1860608).

Po trzecie, sytuacje nadzwyczajne, takie jak pandemia, wojna, a także zmiana społeczna wokół kwestii rasy i równości, zwiększają znaczenie wysiłków szkolnictwa wyższego. Jego pod-

stawowe wartości kształtują się wobec wymagań i wyzwań społecznych, sytuacji politycznych, społecznych i ekonomicznych.

Po rozpoczęciu przez Rosję inwazji na Ukrainę NAQA przeprowadziła badania, z których wynikało, że oczekuje się od niej kontynuowania dotychczasowej działalności, by ukraińskie szkolnictwo wyższe, pomimo wojny, realizowało swoje misje. Uznano, że jakość edukacji wyższej jest i będzie kluczowa w długiej perspektywie w celu odbudowania zarówno gospodarki ukraińskiej, jak również wsparcia kompetencji obywatelskich. Profesor Stukało wskazała więc pięć głównych misji, które realizują ukraińskie uczelnie podczas wojny:

- 1) trwałość tworzenia wiedzy i dzielenia się nią;
- 2) międzynarodowy dialog i współpraca;
- 3) zaangażowanie społeczne: wolontariat, ochrona, centra społeczności, zapewnianie niezniszczonych przestrzeni;
- 4) budowanie zaufania wśród interesariuszy;
- 5) role wspierające komunikacyjną i konsultacyjną.

Istotnym nowym zadaniem jest 3) – uczelnie bezpośrednio są zaangażowane w wojnę. Wchodzi ono w skład trzeciej misji uczelni. Istotne jest też zapewnienie kształcenia pomimo działań wojennych – w dużej części jest ono realizowane w formie zdalnej, w której mogą uczestniczyć studenci walczący na froncie, przebywający na emigracji lub w strefie działań wojennych. Ważne jest również to, że uczelnie mogą kształcić z różnych lokalizacji (część z nich jest zniszczona i nie ma fizycznej możliwości prowadzenia zajęć na jej terenie) dzięki swoim doświadczeniom w realizacji edukacji zdalnej z okresu pandemii COVID-19.

Jaka będzie rola uczelni po wojnie? Coraz częściej reagują one na wyzwania społeczne wynikające z wojny, pandemii COVID-19, a także kryzysów gospodarczych, migracyjnych i energetycznych. Pod wpływem ekstremalnych uwarunkowań zewnętrznych bardzo wzrosło znaczenie uczelni w promowaniu i zapewnianiu zrównoważonej przyszłości oraz osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju ONZ. Społeczeństwo oczekuje, aby kształciły one aktywnych, krytycznie myślących obywateli, potrafiących bronić wartości demokratycznych i praw człowieka oraz wpływać na opinię społeczeństwa.

Na koniec prof. Stukało wskazała, że na sektor szkolnictwa wyższego ciągle oddziałują takie kwestie, jak: prawa człowieka, wartości demokratyczne, przestrzeganie prawa oraz fundamentalne wartości EHEA. W szczególności w obszarze trzeciej misji wpływ na ten sektor mają wyzwania i potrzeby społeczne: pandemia, wojna, kryzysy (np. energetyczny, migracyjny czy ekonomiczny) oraz bezpieczeństwo otoczenia i warunki do zapewnienia pokoju. Jakość w szkolnictwie wyższym jest natomiast determinantą: tworzenia wiedzy i dzielenia się nią, przygotowywania studentów do rynku pracy, kształtowania u nich kompetencji obywatelskich i wartości demokratycznych, wspierania realizacji celów zrównoważonego rozwoju (SDGs), promowania pokoju i bezpieczeństwa oraz wartości ogólnoludzkich.

W drugiej części webinarium prof. Stukało wskazała pytania do dyskusji, związane z odpowiedzialnością społeczną szkolnictwa wyższego: w jakim stopniu odpowiada ono za zapobieganie agresji wojennej oraz szerzenie podstawowych demokratycznych i humanitarnych wartości w społeczeństwie? czy robi wystarczająco dużo, aby umocnić demokrację i pokój w Europie i na świecie? jak może przyczynić się do powojennej odbudowy krajów? jaka jest jego rola w zrównoważonym rozwoju? W polemice na ten temat wzięli udział m.in.: prof. dr hab. Zbi-

gniew Marciniak z Uniwersytetu Warszawskiego, prof. dr hab. inż. Jacek Szołtysek z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, dr Iryna Degtyarova i Izabela Godlewska ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

Dyskusja dotyczyła m.in. kwestii kształtowania postaw społecznych, wartości prodemokratycznych wśród studentów oraz realizacji trzeciej misji uczelni – zorientowanej na osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju. Podkreślono, że nie da się nauczyć wartości, ale można kształcić w ten sposób, aby je promować i stwarzać studentom możliwości ich wzmacniania, co nakłada duże wymagania na społeczność akademicką, która sama powinna propagować takie wartości, jak podmiotowość wobec innych, tolerancja, krytyczne myślenie czy szacunek. Podczas tej dyskusji prof. dr hab. Marek Frankowicz z Uniwersytetu Jagiellońskiego poinformował, że obecnie w ramach programu Erasmus+, z udziałem SGH jako partnera, jest realizowany projekt międzynarodowy QUARSU (*Qualifications Recognition Support for Ukrainian Universities*), przeznaczony dla uczelni ukraińskich.

Według dr Degtyarovej pytania stawiane i omawiane przez prof. Stukało są fundamentalne nie tylko dla szkolnictwa wyższego w Europie i Procesu Bolońskiego, ale też w wymiarze globalnym, ponieważ dotyczą roli i misji uczelni, w szczególności trzeciej, we współczesnym świecie. Obecnie uczelnie ukraińskie i polskie oferują pomoc humanitarną, często pogłębiają swoją służebność społeczną oraz angażują się w rozwiązywanie konkretnych problemów społeczności lokalnej i stawianie czoła wyzwaniom związanym z wojną. Trudne czasy wymagają silnego zaangażowania społecznego szkół wyższych. Na naszych oczach, *de facto*, ta trzecia misja staje się bardziej wyrazista i wyjątkowa, wykraczając poza tradycyjne obszary – transferu technologii i wiedzy czy współpracy z otoczeniem. Ponadto warto zwrócić szczególną uwagę na jakość oświaty. Liczba częściowo i całkowicie zniszczonych placówek edukacyjnych na Ukrainie może mieć poważne skutki dla funkcjonowania szkolnictwa wyższego. W ogóle cały ukraiński sektor edukacji i nauki nie znajduje się w centrum dyskusji o międzynarodowym planie odbudowy na spotkaniach na wysokim szczeblu politycznym w UE. Z tego powodu Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, razem z rektorami uniwersytetów francuskich i niemieckich, wystosowała apel do Grupy G7, by szkolnictwo wyższe zostało uwzględnione w planach odbudowy i modernizacji Ukrainy. Mamy nadzieję, że tak się stanie, a Polska w tym także pomoże.

Obecne doświadczenia uczelni ukraińskich są wyjątkowe i trudne, ale warto je postrzegać jako lekcję dla całego systemu szkolnictwa wyższego funkcjonującego w czasie wojny. Mamy nadzieję, że z tych doświadczeń nie będą musiały korzystać polskie uczelnie. Rolą uniwersytetów jest więc zapobieganie – wszelkimi dostępnymi i możliwymi środkami – temu ryzyku poprzez: wysokiej jakości edukację, zaangażowanie społeczne, wyposażenie studentów w odpowiednie umiejętności/kompetencje, szerzenie wartości demokratycznych i praw człowieka, a także przyczynianie się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

DR HAB. JAKUB BRDULAK, prof. SGH, Katedra Zarządzania Strategicznego, Kolegium Zarządzania i Finansów SGH, pełnomocnik rektora ds. Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia na lata 2020–2024; DR IRYNA DEGTYAROVA, pełnomocniczka rektora SGH ds. współpracy z uczelniami ukraińskimi; IZABELA GODLEWSKA, Studium Języka Angielskiego, Centrum Nauki Języków Obcych SGH

Ekonomiczne, społeczne i geopolityczne konsekwencje wojny w Ukrainie

 MACIEJ GURBAŁA, PIOTR MASZCZYK

SEMINARIUM KATEDRY GEOGRAFII EKONOMICZNEJ I KATEDRY EKONOMII II

Wojna w Ukrainie nadal trwa. Im dalej na zachód od wschodniej flanki NATO, tym bardziej przeważają nastroje pacyfistyczne i mniejsze jest zainteresowanie samą wojną. Ta postawa odzwierciedla się także w sferze ewentualnej pomocy militarnej, jaką kraje Europy Zachodniej mogłyby wesprzeć walczącą Ukrainę. Nadal aktualne pozostają poglądy i komentarze, wygłoszone podczas seminarium zorganizowanego 17 listopada 2022 r. przez Katedrę Geografii Ekonomicznej i Katedrę Ekonomii II. Bez fałszywej skromności i z niekłamana radością możemy przyznać, że spotkanie się ono z przekraczającym nasze oczekiwania zainteresowaniem zarówno środowiska naukowego uczelni, jak i osób zaangażowanych z obydwoma jednostkami uczelnianymi.

Podczas tego seminarium dr hab. Dorota Niedziółka, prof. SGH, i prof. dr hab. Mariusz Próchniak podkreślili wielkie znaczenie wojny w Ukrainie (zapoczątkowanej 24 lutego 2022 r.) zarówno dla krajów bezpośrednio w nią zaangażowanych, jak i całej społeczności międzynarodowej. Walki toczące się za wschodnią granicą Polski przyczyniły się m.in. do zmniejszenia produkcji przemysłowej, przerwania łańcuchów dostaw, wzrostu cen żywności i energii, a także do eskalacji napięć na międzynarodowych rynkach finansowych i w relacjach politycznych. Agresja Rosji na Ukrainę, poprzedzona motywowaną politycznie destabilizacją rynku surowców energetycznych, była kolejnym – po kryzysie finansowym z 2008 r. i pandemii COVID-19 – egzogenicznym szokiem, który najpewniej będzie oznaczał głębokie spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego lub nawet recesję, jak również głęboką nierównowagę makroekonomiczną w krajach UE. Polska doświadcza wielu bezpośrednich konsekwencji tej wojny – ogromnej fali migracji obywateli Ukrainy na swoje terytorium, zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego oraz, jako kraj wspierający stronę ukraińską, ataków i działań dezinformacyjnych prowadzonych przez Rosję.

W swoim wystąpieniu dr Maciej Gurbała przedstawił teoretyczne aspekty rozkładu sił w Europie i Azji, powołując się na dorobek różnych przedstawicieli geografii politycznej. Konsekwencjami geopolitycznymi wojny są: częściowa orientacja krajów Azji Środkowej (będących wcześniej republikami radzieckimi) na Chiny i Turcję; wzrost znaczenia krajów wschodniej flanki NATO w architekturze bezpieczeństwa europejskiego; zaskakujące dla Rosji rozszerzenie się NATO o dwa kraje – Finlandię i Szwecję; podział świata na trzy kategorie krajów: 1) przeciwne imperialistycznej polityce Rosji; 2) wspierające ją; 3) niezajmujące wyraźnego stanowiska w sprawie wojny.

W swojej prezentacji dr Paweł Węgrzyn dokonał oceny wpływu wojny w Ukrainie na funkcjonowanie i finansowanie banków w Polsce. Wymienił skutki tego kryzysu, m.in. wzrost ryzyka niewypłacalności kredytobiorców, spadek wyceny obligacji skarbowych oraz odpływ depozytów. Choć wojna w Ukrainie wpłynęła na obniżenie poziomu depozytów i zmniejszenie relacji depozytów do kredytów bankowych, zmiany te nie były na tyle znaczące, aby mogły zagrozić stabilności banków w Polsce.

Krzysztof Skotarek, doktorant w Katedrze Geografii Ekonomicznej w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH, podsumował informacje i bieżące doniesienia o ukraińskiej sieci elektroenergetycznej w trakcie wojny. Prelegent przywołał komentarze władz i przedstawicieli ukraińskiego operatora sieci elektroenergetycznej, na podstawie których sformułował najważniejsze problemy Ukrainy w przededniu zimy 2022/2023.

W swoim wystąpieniu dr hab. Jacek Brdulak, prof. SGH, zwrócił uwagę, że ze względu na wojnę ukraińsko-rosyjską powstał palący problem ratowania ukraińskiego zboża. Polska mogłaby odgrywać rozstrzygającą rolę w tranzycie, jednak opóźnienia inwestycyjne w rozwoju infrastruktury kolejowej i morskiej powodują, że byłaby ona w stanie przewieźć zaledwie 1/10 zboża eksportowanego przez Ukrainę. Porozumienie zbożowe między Rosją i Ukrainą, podpisane pod egidą ONZ i Turcji, odsuwa obecnie ten problem na plan dalszy, ale go nie kończy. Polska ma zatem czas na wzmocnienie swojej infrastruktury tranzytowej, co warto byłoby wykorzystać.

W swoim niezwykle erudycyjnym referacie, poświęconym teorii zmiany Douglassa Northa w kontekście konfliktu w Ukrainie i powojennej transformacji tego kraju, dr hab. Aleksander Sulejewicz, prof. SGH, nie tylko wskazał możliwe ścieżki rozwoju wschodniego sąsiada Polski w kierunku ładu otwartego dostępu (*open access order*), jakim jest UE, ale też zdefiniował opisane w literaturze konsekwencje występowania w różnych krajach ładu ograniczonego dostępu (*limited access order*). Wojna, o ile zostanie wygrana przez Ukrainę, może stać się dla obu państw zaangażowanych w konflikt szansą na transformację ładu ograniczonego dostępu w ład otwartego dostępu. Realizacja

tego pozytywnego scenariusza jest jednak uzależniona zarówno od sposobu zakończenia konfliktu zbrojnego, jak i mechanizmów konstytuowania się dominujących koalicji oraz strategicznych decyzji elit ukraińskich i rosyjskich.

Wspólne wystąpienie dr. Jakuba Borowskiego i dr. Krystiana Jaworskiego zawierało ocenę wpływu wojny ukraińsko-rosyjskiej na kurs EUR/PLN, przygotowaną za pomocą nowatorskiego wskaźnika ujmującego znaczenie wojny w Ukrainie dla opinii publicznej w Polsce. Oszacowali oni, że konflikt ten przyczynił się do wzrostu tego kursu o około 5,0%–5,5% w pierwszych dwóch tygodniach po wybuchu, a osłabienie złotego w tym czasie spowodowało wzrost inflacji CPI o około 0,34 pkt proc. Jak podkreślali prelegenci w swoim wystąpieniu, uzyskane przez nich wyniki sugerują, że nawet w ramach reżimu płynnego kursu walutowego autonomia polityki pieniężnej może być istotnie ograniczona z powodu konfliktów w krajach sąsiednich.

W imieniu zespołu naukowo-badawczego (prof. dr hab. Maria Lisowska, prof. dr hab. Mariusz Próchniak, prof. dr hab. Ryszard Rapacki i dr Rafał Towalski) dr Piotr Maszczyk podkreślił instytucjonalny kontekst wojny w Ukrainie i znaczenie kryzysów gospodarczych jako czynnika przyspieszającego zmiany modeli kapitalizmu, funkcjonujących w krajach dotkniętych szokami. W wystąpieniu podjął on kwestię efektywności patchworkowego modelu kapitalizmu, istniejącego – zdaniem zespołu autorskiego monografii opublikowanej na ten temat – w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Jednym z narzędzi służących ocenie efektywności instytucji w badanej grupie krajów była zdrowotna stopa poświęcenia, obliczona dla wszystkich członków UE. Zdrowotne stopy poświęcenia okazały się najniższe w krajach reprezentujących nordycki model kapitalizmu (Dania, Finlandia i Szwecja). W całym okresie pandemii zdecydowanie najgorzej wypadły natomiast kraje ucieleśniające śródziemnomorski model kapitalizmu, w których 1 pkt proc. spadku poziomu PKB w latach 2020–2021 został okupiony, średnio biorąc, blisko 1400 nadmiarowymi zgonami na 1 mln mieszkańców. Dla porównania, analogiczna wartość dla Polski wyniosła ponad 1921 i była to cena, jaką zapłaciliśmy za 1 pkt proc. wzrostu poziomu PKB.

Po wygłoszeniu wszystkich referatów rozpoczęła się ożywiona dyskusja. Wyniki większości badań stanowiących podstawę wystąpień i głosów w polemice na seminarium zostaną opublikowane (najpewniej jeszcze w 2023 r.) we wspólnej monografii Katedry Geografii Ekonomicznej i Katedry Ekonomii II.

DR MACIEJ GURBAŁA, Katedra Geografii Ekonomicznej, Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH; **DR PIOTR MASZCZYK**, kierownik Zakładu Makroekonomii i Ekonomii Sektora Publicznego, Katedra Ekonomii II, Kolegium Gospodarki Światowej SGH

Granty NCN dla naukowców z SGH

W grudniu 2022 r. Narodowe Centrum Nauki przyznało granty kilkuset naukowcom z całej Polski, w tym o łącznej wartości prawie 2,2 mln zł siedmiorgu naukowcom ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

1. SONATA BIS 11 to konkurs na projekty badawcze mające na celu powołanie nowego zespołu naukowego, realizowane przez osoby posiadające stopień naukowy lub tytuł naukowy, które uzyskały stopień naukowy doktora w okresie od 5 do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem. Grant w wysokości 793 488 zł otrzymał kierownik projektu **dr Paweł Kopiec** na badanie „Wpływ źródeł finansowania wydatków rządowych na skuteczność fiskalnych pakietów stymulacyjnych”. Jednostka wnioskująca: Kolegium Analiz Ekonomicznych SGH.
2. SONATA 17 to konkurs na projekty badawcze realizowane przez osoby posiadające stopień naukowy doktora, uzyskany w okresie od 2 do 7 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem. Granty otrzymali kierownicy projektów: **dr Karol Szafranek** (na badanie „Powiązania rynków finansowych w okresie wysokiej niepewności”; grant o wartości 240 828 zł; jednostka wnioskująca: Kolegium Analiz Ekonomicznych SGH) oraz **dr Adam Czerniak** (na badanie „Dostępność finansowa mieszkań w różnych modelach kapitalizmu mieszkaniowego”; grant o wartości 138 592 zł; jednostka wnioskująca: Kolegium Gospodarki Światowej SGH).
3. W konkursie PRELUDIUM 21 – na projekty badawcze dla osób bez stopnia doktora – grant w wysokości 97 624 zł otrzymała kierowniczka projektu **mgr Aleksandra Tołczyk** na badanie „Przeciwdziałanie radykalizacji społeczności muzułmańskich w politykach antyterrorystycznych Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych”. Jednostka wnioskująca: Szkoła Doktorska SGH.
4. W konkursie MINIATURA 6 – na pojedyncze działania naukowe – granty otrzymali kierownicy projektów: **dr Joanna Waszczuk** (na badanie „Decyzje mieszkaniowe – behawioralne aspekty wyborów i oczekiwania cenowe”; grant o wartości 38 500 zł; jednostka wnioskująca: Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH) oraz **dr Adam Jarosz** (na badanie „System zrównoważonej mobilności miejskiej. Przypadek Sztokholmu”; grant o wartości 24 097 zł; jednostka wnioskująca: Kolegium Ekonomiczno-Społeczne SGH).
5. Konkurs CHANSE (Collaboration of Humanities and Social Sciences in Europe) – Transformations: Social and Cultural Dynamics in the Digital Age. Projekt Uniwersytetu Edynburskiego, „DIGITISLAM – Cyfrowy islam w Europie: Udział muzułmanów w religijnej przestrzeni internetowej”, jest realizowany z udziałem partnerów z Polski, Hiszpanii, Litwy, Szwecji i Wielkiej Brytanii. Kierownikiem polskiego zespołu jest **dr hab. Katarzyna Górak-Sosnowska, prof. SGH**. Wartość projektu wynosi 6 334 196,62 zł, w tym 841 190 zł stanowi dofinansowanie SGH. Jednostka wnioskująca: Kolegium Ekonomiczno-Społeczne SGH.

Gospostrateg III

 MARCIN WOJTYSIAK-KOTLARSKI

PROJEKT „MAZOWSZE AKCELERATOREM GLOBALNYCH PRZEDSIĘBIORSTW”

NCBR
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

SGH

GPW

25. Mazowsze

W światowych rankingach największych przedsiębiorstw jest bardzo niewiele podmiotów z Polski lub w ogóle ich nie ma (ze względu na przyjęte metodyki konstrukcji nie może być sklasyfikowana żadna polska firma). W rankingu Fortune Global 500 w 2021 r. nie sklasyfikowano ani jednego polskiego przedsiębiorstwa, a w latach 2020 i 2022 pojawiał się jedynie PKN Orlen, który mieścił się dopiero w piątej, ostatniej setce. W podobnym rankin-

gu, Forbes Global 2000 za 2022 r., znalazło się jedynie osiem polskich podmiotów (Grupa PZU, PKN Orlen, PKO BP, Bank Pekao, PGE Polska Grupa Energetyczna, Grupa PGNiG, KGHM i Lotos). Wszystkie te spółki są kontrolowane przez Skarb Państwa, nie ma wśród nich żadnej spółki technologicznej. Na najwyższym miejscu – 748. – znalazł się PKN Orlen.

PROJEKT DLA MAZOWIECKICH FIRM

Pomimo dużej liczby firm i stosunkowo wysokich nakładów na innowacyjność województwo mazowieckie zasadniczo nie ma rodzimych przedsiębiorstw operujących w skali globalnej, należało zatem podjąć działania ukierunkowane na zmianę tego stanu rzeczy (tak jak robią to np. Amerykanie – w duchu hasła „Co jest dobre dla General Motors, jest dobre dla Ameryki!”). W związku z tym w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie od 31 marca 2021 r. realizujemy, jak dotychczas, największy (pod względem liczby badaczy i zaangażowanych środków finansowych) projekt – „Mazowsze akceleratorem globalnych przedsiębiorstw”. Jego głównym celem jest transformacja województwa mazowieckiego w akcelerator globalnych przedsiębiorstw po-

O projekcie powiedzieli:

dr hab. Lidia Danik (prof. SGH, badacz-członek zespołu projektowego, koordynator prac badawczych, Katedra Marketingu Międzynarodowego, KGŚ SGH):

„Już pierwszy etap badań, w którym badacze przeprowadzili wywiady z przedsiębiorstwami i instytucjami z województwa mazowieckiego, dostarczył bardzo ciekawych wyników dotyczących uwarunkowań internacjonalizacji. Nie czekając na oficjalne zakończenie projektu, wykorzystujemy tę wiedzę na zajęciach dydaktycznych związanych z umiędzynarodowieniem. To bardzo ważne, aby studenci, przyszli przedsiębiorcy i decydenci, dogłębnie poznali zarówno wyzwania, jak i czynniki sukcesu internacjonalizacji polskich firm.

dr Maria Pietrzak (badacz-członek zespołu projektowego, koordynator prac badawczych, adiunkt w Zakładzie Strategii Międzynarodowych, Instytut Zarządzania, KZiF SGH):

„Udział w projekcie jest dla mnie bardzo cennym doświadczeniem. Mamy okazję nie tylko do nawiązania wielu nowych wartościowych relacji w kraju i na świecie, przetranszowania wielu nowych dróg, ale też do

lepszego poznania wielu pracowników SGH, mechanizmów działania dużych projektów konsorcjalnych. Dzięki projektowi czuję, że naprawdę się rozwijam, z czego bardzo się cieszę i za co jestem wdzięczna.

dr Elena Paweła (badacz-członek zespołu projektowego, koordynator prac badawczych, adiunkt, Instytut Ekonomii Międzynarodowej, KGŚ SGH):

„Bardzo się cieszę, że mogę wspierać tak ciekawy projekt. Zajmuję się badaniami najlepszych ekosystemów wspierających przedsiębiorczość na świecie. Badanie tych gospodarek i najlepszych praktyk wspierania biznesu ma ogromną wartość, ponieważ pomoże w rozwijaniu firm z Mazowsza na rynkach międzynarodowych.

dr Marta Ziółkowska (badacz-członek zespołu projektowego, adiunkt, Katedra Zrównoważonego Biznesu, Instytut Zarządzania, KZiF SGH):

„Mazovia Global to program badawczy, który pozwolił mi rozwinąć kompetencje w zakresie identyfikacji i przeciwdziałania barierom, jakie napotykają polskie przedsiębiorstwa w procesie wchodzenia na zagraniczne rynki. Pozwolił mi na udział w niezwykle interesujących badaniach i na poznawanie świata, w szczególności przed-

siębiorczości i metod prowadzenia biznesu w regionie Pacyfiku, a także umożliwił współpracę we wspierającym się wzajemnie i inspirującym zespole projektowym.

dr Joanna Stryjek (badacz-członek zespołu projektowego, adiunkt, Zakład Bezpieczeństwa Międzynarodowego, Instytut Studiów Międzynarodowych, KES SGH):

„W projekcie badamy globalnych liderów pod względem rozwoju ekosystemów przedsiębiorczości. Prowadząc badania jakościowe w każdym z ekosystemów, mamy doskonałą okazję do zaobserwowania, jak ważną rolę w ich rozwoju odgrywają czynniki społeczno-kulturowe, jak różnorodny może być «przepis» na sukces oraz jak bardzo trzeba uważać, korzystając z tzw. wzorców najlepszych praktyk.

dr Joanna Karwowska (badacz-członek zespołu projektowego, adiunkt, Katedra Rynku, Marketingu i Jakości, KZiF SGH):

„Szczególnie motywująca jest praktyczna, aplikacyjna strona projektu: z jednej strony pogłębiamy wiedzę naukową, co oczywiście stanowi istotę naszej pracy, z drugiej jednak opracowujemy przydatne narzędzie i sieć kontaktów dla przedsiębiorców. Polacy słyną z kreatywności i nieszlachetnego podejścia do

przez zbudowanie bazy wiedzy o kluczowych globalnych rynkach oraz opracowanie i wdrożenie efektywnego modelu współpracy administracji, nauki i biznesu, uwzględniającego uwarunkowania województwa.

Wspomniany projekt zwyciężył w konkursie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju i jest przez nie finansowany. Realizuje go zwycięskie konsorcjum w składzie: Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie i Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie. Instytucje partnerskie, które wspierają przedsięwzięcie, to m.in. Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP oraz Polska Agencja Inwestycji i Handlu. W zakresie realizacji projektu współpracujemy też z Samorządem Studentów SGH oraz Radą Kół i Organizacji Studenckich. Budujemy również relacje z najmłodszymi interesariuszami projektu (młodzieżą licealną), którzy niedługo będą współdecydować o losach Polski. Naszym partnerem jest XXVII LO im. Tadeusza Czackiego w Warszawie.

Na potrzeby projektu „Mazowsze akceleratore globalnych przedsiębiorstw”, realizowanego w ramach programu Gospostrateg III – Mazovia Global (w perspektywie 2021–2024), obecnie szczegółowo badamy uwarunkowania prowadzenia biznesu na poszczególnych rynkach gospodarki światowej (wszystkie kraje świata – sie!) i opisujemy wyróżniające się praktyki 12 kluczowych ekosystemów, mających najlepsze wzorce trójkąta relacji „administracja–nauka–biznes”. Prace badawcze będziemy prowadzić co

„Dążenie do rozwoju każdego z członków zespołu projektowego jest dla nas największą motywacją.

najmniej do końca października 2024 r. Współpracujemy z około 30 badaczami ze wszystkich kolegiów uczelni. Do tej pory w przedsięwzięciu wzięło udział prawie 40 naukowców z SGH i ze Stanów Zjednoczonych. Jednakże liczba współpracowników w projekcie stale rośnie, z czego jesteśmy bardzo dumni.

Każdy z członków naszego zespołu projektowego ma niezwykle możliwość rozwoju, uczestnicząc w pracach nad wspomnianym projektem. Prowadzone badania są ukierunkowane na poznawanie i jak najrzetelniesze opisywanie regionów gospodarki światowej. Poszukiwanie, analiza i adaptacja do polskich warunków najlepszych jej wzorców to cel nas wszystkich – pracowników naukowych SGH. **Dlatego serdecznie zapraszamy Państwa do współpracy przy realizacji projektu!** 📧

DR HAB. MARCIN WOJTYSIAK-KOTLARSKI, prof. SGH, kierownik Zakładu Strategii Międzynarodowych, Instytut Zarządzania, Kolegium Zarządzania i Finansów SGH, kierownik projektu „Mazowsze akceleratore globalnych przedsiębiorstw” wdrażanego w ramach programu Gospostrateg III – Mazovia Global, finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach szerszego strategicznego programu badań naukowych i rozwojowych „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków”

PROGRAM GOSPOSTRATEG

„Mazowsze akceleratore globalnych przedsiębiorstw” to projekt finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków” Gospostrateg. Głównym celem programu Gospostrateg jest wzrost wykorzystania w perspektywie do 2028 r., rezultatów badań społeczno-ekonomicznych w kształtowaniu krajowych i regionalnych polityk rozwojowych.

**WWW.SGH.WAW.PL/
GOSPOSTRATEG**

rozwiązywania problemów, natomiast nierzadko potrzebują długofalowej motywacji czy formalnych ram dla swoich działań. Liczę, że nasz zespół będzie stanowił dla polskich przedsiębiorstw (szczególnie mikro czy małych, wyrastających z pasji swoich twórców) realną pomoc w procesach internacjonalizacji.

dr Izabela Rudzka (badacz-członek zespołu projektowego, adiunkt, Zakład Badań nad Bankructwami Przedsiębiorstw, Instytut Korporacji i Inwestycji, KNoP SGH):
„Największe plusem projektu to: (1) możliwość realizacji badań w terenie, w tym poznania wspólnych osób z PAIH i ambasad, zaangażowanych w rozwijanie polskich firm za granicą (nowa jakość badań), a także (2) poznanie na uczelni, w trakcie współpracy, bardzo fajnych ludzi, podjęcie i zacieśnienie współpracy, które przekłada się na prywatne relacje. Bez projektu nie byłoby takiej szansy.

dr Monika Czerwonka (badacz-członek zespołu projektowego, adiunkt, kierownik Zakładu Rynków Kapitałowych i Finansów Behawioralnych, Instytut Finansów, KZiF SGH):

„Udział w tego typu projektach to zawsze ciekawe doświadczenie. W wymiarze między-

ludzkim mamy po prostu okazję poznać nowe osoby i często bardzo odległe kulturowo kraje, natomiast w wymiarze gospodarczym liczymy na to, że te kontakty i wyniki naszych badań przełożą się realnie na wzmocnienie relacji handlowych mazowieckich przedsiębiorstw.

dr Anna Krejner-Nowicka (badacz-członek zespołu projektowego, adiunkt w Zakładzie Strategii Personalnych, Instytut Zarządzania, KZiF SGH):

„Udział w tym projekcie pozwala poznać efektywne strategie praktyków, jak uczynić biznes zwinnym, a także zrozumieć naszą rolę jako badaczy, tj. łączenie różnych grup interesu w procesie umiędzynarodowienia organizacji.

mgr Hanna Rachoń (badacz-członek zespołu projektowego, koordynator prac badawczych, asystent w Zakładzie Strategii Międzynarodowych, Instytut Zarządzania, KZiF SGH):

„Dzięki pełnionej przeze mnie funkcji koordynatora w programie Gospostrateg III mam możliwość dokładnego poznania procedur obowiązujących na naszej uczelni. Z kolei odgrywając również zdecydowanie ważniejszą rolę – badacza (w naszym projekcie każda osoba,

niezależnie od powierzonych jej dodatkowych funkcji, jest przede wszystkim badaczem), zgłębiałam możliwości internacjonalizacji mazowieckich przedsiębiorstw na różnych rynkach. Odbylam dwie bardzo ciekawe i kształtujące podróże (do Malezji i Indonezji oraz Tajlandii), podczas których miałam możliwość rozmawiania z przedstawicielami m.in. ambasad RP, delegatur UE, PAIH, izb handlowych, polskich przedsiębiorstw operujących na rynkach wymienionych krajów, autorami książek o tych krajach oraz przedstawicielami uniwersytetów.

dr hab. Paweł Pietrasieński, prof. SGH (kierownik nadzorujący prace projektu dotyczące badań trójkąta relacji „administracja–nauka–biznes”, Katedra Rynku, Marketingu i Jakości, KZiF SGH):

„Mazovia Global to unikatowy program, identyfikujący najlepsze światowe praktyki we wspieraniu internacjonalizacji przedsiębiorstw oraz analizujący możliwości ich implementacji na Mazowszu. Równoległe do tego zadania ponad 30-osobowy zespół badaczy SGH nie ustaje w poszukiwaniu szans rynkowych dla polskich firm we wszystkich regionach gospodarki światowej. Takiego projektu naukowego w obszarze globalizacji europejskich przedsiębiorstw jeszcze nie było.

CIĄG DALSZY NA NASTĘPNEJ STRONIE →

POCZĄTEK ARTYKUŁU NA STR. 50

Co więcej, w całym tym procesie pomagają nam nasi partnerzy ze Stanów Zjednoczonych – eksperci ze Szkoły Biznesu Uniwersytetu Nevada w Reno i z Centrum Przedsiębiorczości Ozmna, specjalizujący się m.in. w modelowaniu trójkąta relacji «administracja–nauka–biznes» (Triple Helix). Polski ekosystem aktywizowania internacjonalizacji firm potrzebuje zmian i rolę naszego zespołu jest sformułowanie nie tylko trafnych, ale i innowacyjnych rekomendacji, także takich o charakterze przełomowym, które w wyniku wdrożenia na poziomach regionalnym i krajowym przyczynią się do wzmocnienia międzynarodowej pozycji naszych rodzimych firm, a tym samym globalnej konkurencyjności gospodarki narodowej. Serdecznie zapraszam wszystkie zainteresowane instytucje i podmioty rynkowe do współpracy.

dr Łukasz Skrok (badacz-członek zespołu projektowego, koordynator prac związanych z wykorzystaniem w projekcie nowoczesnych technologii, adiunkt, Katedra Ekonomii Biznesu, KGŚ SGH):

Realizacja projektu (jego skala i niesztablona konstrukcja) przekłada się na budowanie relacji poprzez trwałą współpracę przecinającą typowe ramy organizacyjne, tj. łączącą osoby zarówno z różnych jednostek z całej uczelni, jak i różnych dyscyplin naukowych. Charakter samego programu Gospostrateg III jest także odzwierciedlony w intensywnych interakcjach z różnymi podmiotami z otoczenia uczelni, co wymusza ich traktowanie nie tylko jako odbiorców efektów projektu, ale i aktywnych jego współtwórców.

dr Wojciech Trzebiński (badacz-członek zespołu projektowego, adiunkt, Katedra Rynku, Marketingu i Jakości, KZiF SGH):

Dla mnie ten projekt reprezentuje esencję SGH: orientację na realny biznes i połączenie perspektywy regionalnej z globalną. Uczestnicząc w nim, czuję się dumny z bycia częścią naszej uczelni.

dr Maciej Wieloch (badacz-członek zespołu projektowego, adiunkt, Zakład Finansów Samorządu Terytorialnego, Katedra Ekonomii i Finansów Samorządu Terytorialnego, KZiF SGH):

Gospostrateg III to unikalny program badawczy, zrzeszający grupę badaczy pasjonatów. Jest wyjątkową szansą wykorzystania badań zarówno do wsparcia wzrostu konkurencyjności mazowieckich przedsiębiorstw na rynku globalnym, jak i do rozwoju ekosystemu start-upowego na Mazowszu.

dr Adam Rogoda (badacz-członek zespołu projektowego, adiunkt, Katedra Teorii Ekonomii, KES SGH):

Projekt to wspaniała okazja do międzykolegialnej integracji, a także niespodziewana szansa na wykorzystanie geograficznie egzotycznych zainteresowań naukowych.

dr Waldemar Milewicz (badacz-członek zespołu projektowego, adiunkt, Katedra Badań Gospodarki Niemieckiej, Instytut Gospodarki Światowej, KGŚ SGH):

Projekt jest bardzo ciekawą przygodą intelektualną, która daje możliwość zapoznania się z aktualnymi możliwościami inwestycyjnymi firm z Mazowsza w danym kraju. Jednocześnie dzięki niemu można połączyć przyjemne z pożytecznym, bo jest on także okazją do zweryfikowania, czy daną destynację można rozpatrywać również pod kątem turystycznym.

dr Maciej Gurbała (badacz-członek zespołu projektowego, adiunkt, Katedra Geografii Ekonomicznej, KNoP SGH):

Projekt pozwala mi nawiązać kontakty nie tylko z osobami pracującymi w różnych jednostkach SGH, ale także przedstawicielami biznesu, organizacji pozarządowych, korpusu dyplomatycznego i decydentami politycznymi. Gospostrateg III daje poczucie, że uczestniczy się w czymś niepowtarzalnym i wyjątkowym, ponieważ, z jednej strony, dotyczy uwarunkowań prowadzenia działalności gospodarczej w różnych krajach świata, a z drugiej – skłania do zastanowienia się, jak te globalne warunki wpływają na możliwości konkurencyjne przedsiębiorstw z województwa mazowieckiego.

mgr Kamil Flig (badacz-członek zespołu projektowego, doktorant SGH, pracownik Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii SGH):

Nasz Gospostrateg III to ogromne przedsięwzięcie naukowe i ciekawa przygoda. To okazja do współpracy i wymiany doświadczeń w naprawdę szerokim gronie naukowców, przedsiębiorców oraz przedstawicieli administracji. To również możliwość rozwiązywania rzeczywistych problemów i pracy nad kluczowymi wyzwaniami z punktu widzenia gospodarki oraz społeczeństwa. To nauka w praktyce, pozwalająca uwolnić potencjał rozwojowy Mazowsza.

Cyfrowy Coach

 ROBERT STRELAU

XI KONFERENCJA COACHINGU

Szkole Głównej Handlowej w Warszawie 11 stycznia odbyła się XI Konferencja Coachingu, zorganizowana w trybie online przez pracowników Zakładu Przedsiębiorczości i Otoczenia Biznesu oraz SKN

Akceleracji. Wydarzenie okazało się ogromnym sukcesem i cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem – wzięły w nim udział aż 364 osoby. Uczestnikami byli nie tylko coachowie, ale także reprezentanci innych zawodów wsparcia, np. mentorzy, psycholodzy, terapeuci, tutorzy oraz osoby, które zajmują się szeroko pojętym rozwojem osobistym.

Ta edycja konferencji była drugą z rzędu, która odbyła się online. Pomimo zakończenia pandemii COVID-19 i powrotu do większości działań w formie stacjonarnej organizatorzy zdecydowali się na pozostanie przy formie zdalnej. Chcieli bowiem pokazać, że rynek usług coachingowych i innych form wsparcia wymaga, by tego typu usługi były równolegle oferowane w formie cyfrowej i z zachowaniem takiej samej jakości jak spotkania w gabinecie. Postanowiono zatem zorganizować wydarzenie, które pomoże uczestnikom dostosować się do nowych oczekiwań rynkowych, dlatego nazwano je Cyfrowy Coach.

Konferencja została objęta patronatem honorowym rektora SGH prof. Piotra Wachowiaka. Otworzył ją dziekan Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie dr hab. Gabriel Główna, prof. SGH, a słowo wstępne wygłosili dyrektor Instytutu Przedsiębiorstwa prof. dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska oraz kierownik Zakładu Przedsiębiorczości i Otoczenia Biznesu dr hab. Joanna Żukowska, prof. SGH.

Osoby zainteresowane tematyką coachingu zapraszamy do zapisu na studia podyplomowe SGH Akademii Profesjonalnego Coacha.

ROBERT STRELAU, Zakład Przedsiębiorczości i Otoczenia Biznesu, Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH

Tematyka i prelegenci XI Konferencji Coachingu

1. Coach online: nowa moda czy rzeczywistość? (Marek Błądek).
2. Work-life balance coacha na osi czasu. Jak zadbać o swoje potrzeby i biznes online? (Ewa Hrehorowicz).
3. Superwizja na odległość. Jak prowadzić/jak uczestniczyć? (Katarzyna Dujanowicz).
4. Coaching zespołowy w świecie online. Praktyczne wskazówki (Joanna Grela).
5. Jak zostać akredytowanym coachem? (dr hab. Joanna Żukowska, prof. SGH).
6. Międzynarodowy coaching na platformach online (Bart Romanow).
7. Pułapka perfekcjonizmu (dr Lidia D. Czarkowska).

dołącz do drużyny mBanku i trenuj z najlepszą ekipą!

mBank to nie tylko ikona mobilności, lecz także ikona możliwości.

Jeśli jesteś na początku swojej kariery, dołącz do programu praktyk Bankowe Talenty.

Wspólnie z nami twórz najnowocześniejszy bank w Polsce.

czekają na Ciebie:

- umowa o pracę
- prywatna opieka medyczna
- wsparcie osobistego mentora
- bezpłatny dostęp do audiobooków i ebooków
- kluby zainteresowań mBanku
- możliwość kontynuowania współpracy po zakończeniu praktyk

drużyny mBanku:

- zespół analiz
- team finansów
- ekipa compliance
- reprezentacja IT
- drużyna biznesu
- kadra wsparcia biznesu

dlaczego warto

Praktyki w mBanku to doskonała okazja, by postawić pierwsze kroki w bankowości pod okiem doświadczonych specjalistów i mentorów. Sprawdź, jak się z nami pracuje.

Materiał ma charakter wyłącznie informacyjny. Upowszechniamy go w celu reklamy i promocji usług mBanku S.A. Nie można traktować go jako wiążącego zobowiązania jakiegokolwiek osoby, w tym mBanku S.A. z jakiegokolwiek tytułu. Materiał nie jest ofertą w rozumieniu art. 66 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 1964 r., Nr 16 poz. 93 z późn. zm.). Nie gwarantujemy, że zawarte w nim informacje są kompletne. mBank S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Prosta 18, 00-850 Warszawa, zarejestrowany przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, KRS 0000025237, NIP 526-021-50-88 wpłacony w całości kapitał zakładowy, który na 01.01.2022 r. wynosi 169.539.536 złotych.

European Open Science Cloud

AGNIESZKA KAMIŃSKA

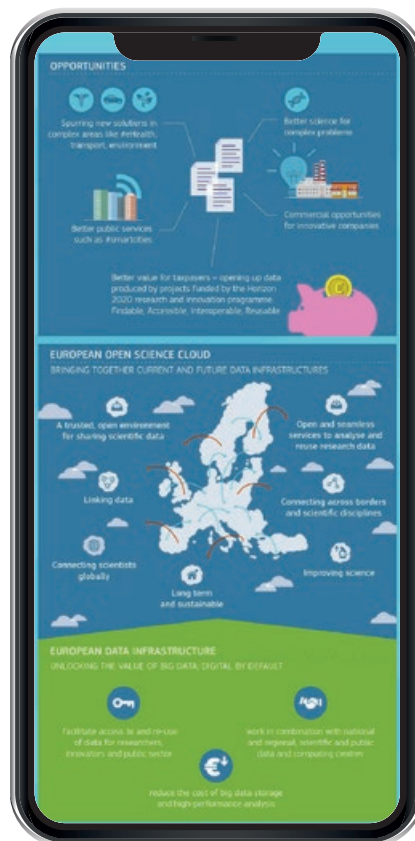
NAUKA W NAJLEPSZYM CYFROWYM WYDANIU

W Europie jest 1,7 mln badaczy oraz 70 mln osób zajmujących się zawodowo nauką i technologią. Stary Kontynent jest też jednym z największych na świecie producentów danych naukowych. Jednak dane na ogół nie są przygotowywane do ponownego użycia. Z perspektywy grantodawców prac badawczych prowadzi to do sytuacji, w której fundusze publiczne są oferowane w celu wspierania badań, podczas gdy dane przygotowane do badań w rzeczywistości mogą już istnieć. Raport powstały na zlecenie Komisji Europejskiej w 2018 r. pokazał, że koszt powielania danych postrzeganych jako dobro wspólne może sięgać nawet 10 mld EUR rocznie (European Commission, *A digital single market strategy for Europe. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions*, COM(2015) 192 final, Brussels, 6th May 2015).

Niewystarczająca i niejednorodna infrastruktura informatyczna Europy oznacza, że całkiem pokaźne bogactwo dostępnej wiedzy nie może być w pełni wykorzystane. Dlatego w 2015 r. Komisja Europejska wsparła utworzenie Europejskiej Chmury dla Otwartej Nauki (European Open Science Cloud – EOSC). Celem jest zapewnienie europejskim naukowcom, innowatorom, firmom i obywatelom – w ramach federacyjnej i otwartej multidyscyplinarności – środowiska, w którym będą mogli publikować, wyszukiwać i ponownie wykorzystywać dane, narzędzia oraz usługi do badań. Bez wątpienia jest to dobry sposób na przyspieszenie rozwoju nauki zarówno w Europie, jak i na świecie. Obecnie EOSC jako hub jest także jednym z projektów bogato finan-

Więcej w wersji
online na stronie
→ [GAZETA.SGH.WAW.PL](https://cordis.europa.eu/article/id/124701-revolutionising-future-research-with-the-european-open-science-cloud/pl)

Informację opracowano
na podstawie materiałów z
→ [HTTPS://CORDIS.EUROPA.EU/ARTICLE/ID/124701-REVOLUTIONISING-FUTURE-RESEARCH-WITH-THE-EUROPEAN-OPEN-SCIENCE-CLOUD/PL](https://cordis.europa.eu/article/id/124701-revolutionising-future-research-with-the-european-open-science-cloud/pl) (data
dostęp: 7 stycznia 2023 r.).

sowanych ze środków UE, który ma za zadanie wspierać i ułatwiać ten proces. Idea Europejskiej Chmury dla Otwartej Nauki została zaprezentowana na Uniwersytecie Wiedeńskim, a założenia i działanie są rozwijane w Polsce m.in. przez Uniwersytet Warszawski za pośrednictwem Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego jako jednego z członków EOSC Association (utworzonego 29 lipca 2020 r. przez cztery organizacje założycielskie – GÉANT, CESAER, CSIS i GARR, aktualnie zrzeszającego ponad 200 członków i obserwatorów).

Federacyjna struktura EOSC dynamicznie jest również rozwijana w kontekście Uniwersytetu Europejskiego aliansu CIVICA, co oznacza obecność Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie w tym cyfrowym ekosystemie. Warto jednak zauważyć, że uczestnictwo w projekcie EOSC wiąże się z konsekwencjami w organizacji infrastruktury informatycznej oraz jej dopasowaniem do zasad otwartości i dostępności, a także z całkiem indywidualnymi i świadomymi decyzjami dotyczącymi udostępniania danych. Na zakończenie warto się więc zastanowić, co robimy i co możemy zrobić, aby nasze dane były ponownie wykorzystane.

DR AGNIESZKA KAMIŃSKA, kierowniczka Działu Organizacji Dydaktyki SGH

**So
Food**

To prostu lubię to!
**SO...READY?
SO FOOD!**

**DANIE
GOTOWE
JUŻ W 3 MINUTY!**

Poznaj wszystkie smaki na:

www.facebook.com/sofoodpl

www.sofood.pl

Standardy jakości EHEA

 JAKUB BRDULAK

AKTUALNE TRENDY EUROPEJSKIE W ZAPEWNIANIU JAKOŚCI

„Zapraszamy Państwa do współpracy, zakładając, że system jakości kształcenia pełni przede wszystkim funkcję służebną wobec społeczności akademickiej.

dr hab. **Jakub Brdulak**,
prof. SGH, pełnomocnik
rektora ds. Uczelnianego
Systemu Zarządzania
Jakością Kształcenia
na lata 2020–2024

Zapraszamy również
na stronę zespołu
➔ [HTTPS://WWW.SGH.WAW.
PL/JAKOSC-KSZTALCENIA](https://www.sgh.waw.pl/jakosc-ksztalcenia)

W niniejszym artykule przedstawiam tematy głównych dyskusji, które obecnie toczą się w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego (European Higher Education Area – EHEA). Wątków tych nie będę odnosić do debat prowadzonych w Polsce (może to być przedmiot oddzielnego artykułu), które, oczywiście, są zbieżne z dyskusjami europejskimi.

Głównymi inicjatorami polemik dotyczących standardów jakości w szkolnictwie wyższym na poziomie europejskim są, w mojej opinii, dwie instytucje.

1. European University Association – EUA ([HTTPS://WWW.EUA.EU](https://www.eua.eu)). W Radzie EUA zasiada Polak – prof. Marcin Pałys, rektor Uniwersytetu Warszawskiego w latach 2012–2020. Pod względem formy działania instytucja ta w zasadzie odpowiada polskiemu KRASP (Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich).
2. The European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA ([HTTPS://WWW.ENQA.EU](https://www.enqa.eu)). Na tę instytucję można spojrzeć pod kątem Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jednakże główną różnicą pomiędzy ENQA a PKA jest aktywność tej pierwszej w tworzeniu europejskich standardów jakości w szkolnictwie wyższym. Głównym dokumentem, który ENQA opracowało w tym zakresie, jest *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (ESG). Do tego dokumentu musi referować Polska Komisja Akredytacyjna, aby utrzymać swoją pozycję w Europejskim Rejestrze Komisji Akredytacyjnych (*The European Quality Assurance Register for Higher Education* – EQAR).

Jest jeszcze wiele innych instytucji aktywnie uczestniczących w dyskusjach na temat zapewniania standardów jakości w szkolnictwie wyższym na poziomie europejskim, np. Europejski Samorząd Studentów (European Students' Union – ESU) czy EURASHE (The European Association of Institutions in Higher Education). Jednakże głównym mechanizmem działalności wszelkich grup eksperckich, związanych z zapewnianiem jakości, jest Erasmus+. Dodam, że obecność SGH w CIVICA jest właśnie finansowana z tego programu i niedawno nasza uczelnia koordynowała projekt europejski w ramach Erasmus+ DASCHE (*Development, assessment and validation of social competences in higher education*) – WWW.DASCHE.EU.

Sama logika i struktura realizacji działań w odniesieniu do zapewniania standardów jakości w szkolnictwie wyższym na poziomie europejskim, z jednej strony, wygląda na dość skomplikowaną, z drugiej zaś, jeśli pozna się poszczególnych „aktorów”, staje się dość zdroworozsądkowa. Obecnie dyskusja w EHEA obejmuje trzy kluczowe kwestie.

Pierwszą kwestią jest zapewnianie jakości w mikropoświadczeniach (*micro-credentials*, por. [HTTPS://GAZETA.SGH.WAW.PL/KONFERENCJE-DEBATY-SPORTKANIA/ROZMOWY-PRZY-DRUGIEJ-KAWIE-CZYM-SA-MICROCREDENTIALS](https://gazeta.sgh.waw.pl/konferencje-debaty-sportkania/rozmowy-przy-drugiej-kawie-czym-sa-microcredentials), data dostępu: 18 stycznia 2023 r.). W pewnym uproszczeniu można przyjąć, że wprowadzenie na szeroką skalę mikropoświadczeń do sektora szkolnictwa wyższego uelastyczni programy studiów i umożliwi uczelniom czerpanie aktualnej wiedzy z otoczenia społeczno-gospodarczego. Dobrą praktyką w tym obszarze są rozwiązania krajowe, funkcjonujące w Irlandii. Jednocześnie Komisja Europejska zaczyna wprowadzać rekomendacje dotyczące mikropoświadczeń, stąd też Polska już teraz stara się reagować na ten trend. W dyskusji nad mikropoświadczeniami konieczne jest uwzględnienie ryzyka ekspansji potencjalnych „drukarni dyplomów”, stąd też rozwiązania legislacyjne powinny też redukować prawdopodobieństwo wystąpienia tego zagrożenia.

Drugą kluczową kwestią jest zapewnianie jednolitych standardów jakości dla uczelni z różnych krajów realizujących wspólne projekty, w szczególności Uniwersytetów Europejskich. Przy okazji warto tutaj wspomnieć o:

- 1) *European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes* – europejskim podejściu do zapewniania jednolitych standardów jakości we wspólnie realizowanych programach studiów; jest to dokument, który rekomenduje, w jaki sposób dokonywać oceny we wspólnych przedsięwzięciach; warto przypomnieć, że SGH jest partnerem we wspólnym programie EMLE ([HTTPS://EMLE.ORG/](https://emle.org/)), który przez Komisję Europejską jest traktowany jako dobra praktyka w tym obszarze;
- 2) *Developing a European Approach for Comprehensive QA of (European) University Ne-*

tworks (EUniQ) – projekcie zrealizowanym m.in. przez holenderską komisję zapewniającą jakość, którego celem było wypracowanie wspólnych standardów jakości dla uczelni z różnych krajów; obecnie europejskie standardy jakości coraz większe znaczenie przypisują ocenom instytucjonalnym (w Polsce zwanym „ocenami kompleksowymi”) niż ocenom programowym, stąd też w tym obszarze EUniQ miał zaproponować konkretne rozwiązania; kontynuacją tego projektu jest IMINQA (*Implementation and Innovation in Quality Assurance through peer learning*), w ramach którego mają być wypracowane jednolite standardy jakości dla Uniwersytetów Europejskich.

Trzecia kwestia, nad którą toczą się dyskusje, jest włączenie zarówno fundamentalnych wartości, jak również kryteriów oceny programów i uczelni do standardów jakości w szkolnictwie wyższym na poziomie europejskim. Niewykluczone, że kolejna wersja ESG (obecna obowiązuje od 2015 r.) będzie zawierać takie właśnie kryteria. Osobiście uważam, że ten kierunek jest obciążony ogromnym ryzykiem, ponieważ nie znam skutecznych i wspierających mechanizmów oceny wartości. Przykładowo, przy tworzeniu narzędzi kształtowania kultury organizacji generalnie „nie pracuje się” na wartościach. Jednakże ambicją Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego jest wypracowanie mechanizmów umożliwiających ocenę i motywowanie uczelni do uwzględniania fundamentalnych wartości w swojej aktywności. To zagadnienie jest traktowane m.in. jako odpowiedź na wojnę w Ukrainie – stwierdzono, że obecne standardy jakości w małym stopniu obejmują kwestie wartości w nauczaniu i uczeniu się. Jeśli taka zmiana nastąpi (jest to dość prawdopodobne), jestem bardzo ciekawy, w jaki sposób Polska Komisja Akredytacyjna zamierza oceniać uczelnie w tym obszarze...

Język niniejszego artykułu może się wydawać dość hermetyczny, ale jeśli ktoś z Państwa przebrnął przez jego treść i interesuje się powyższymi kwestiami, to **serdecznie zapraszam do współpracy**. Razem z dr. Jackiem Lewickim, dyrektorem ORSE, reprezentujemy Polskę w paru europejskich panelach, dyskutujących na opisane przeze mnie tematy. Im więcej osób w SGH zainteresuje się tą tematyką, tym będzie lepiej dla całej naszej społeczności akademickiej.

DR HAB. JAKUB BRDULAK, prof. SGH, Katedra Zarządzania Strategicznego, Kolegium Zarządzania i Finansów SGH, pełnomocnik rektora ds. Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w SGH na lata 2020-2024

INSIGHT

analizy podsumowania prognozy

2022: Elżbieta Adamowicz / Konrad Walczyk
/ Mariusz-Jan Radło / Krzysztof Michał Książkowski
/ Anna Masłoń-Oracz / Monika Raulinajtys-Grzybek
/ Barbara Więckowska / Adam Czerniak
/ Waldemar Rogowski / Andrzej Rzońca
/ Agnieszka Chłoń-Domińczak
/ Paweł Kubicki / Dominik Jan Gajewski
/ Wojciech Kurowski / Andrzej Sobczak
/ Paulina Roszkowska / Bartosz Radomski

GAZETA.SGH.WAW.PL/ARCHIWUM

Badanie świadomości etycznej pracowników SGH – II edycja

 EWA JASTRZĘBSKA

Wprowadzenie Kodeksu etyki pracowników SGH, a także Polityki antymobbingowej i antydyskryminacyjnej, obliguje nas – jako uczelnię – do regularnego monitoringu wdrażania obu tych dokumentów. Z tego powodu 7–21 grudnia 2022 r. przeprowadzono II edycję Badania świadomości etycznej pracowników SGH (w 2021 r. I edycja została zrealizowana w ramach szerszego badania, na temat społecznej odpowiedzialności uczelni). Podobnie jak rok wcześniej, ankieta była anonimowa i składała się z maksymalnie pięciu pytań zamkniętych oraz trzech otwartych, dotyczących ewentualnych zachowań nieetycznych.

W badaniu wzięło udział 299 pracowników, o 24% więcej niż w 2021 r. (241). Spośród nich najwięcej osób, bo 51%, zadeklarowało, że pamięta większość kluczowych wartości SGH (w I edycji badania odsetek ten był wyższy i wynosił 63,9%), 29% słyszało, że mamy takie wartości, ale nie wie, jakie one są (25,7%), a 16,4% uznało, że potrafi je wszystkie wymienić (9,5%). Tylko 3,7% odpowiedziało, że nigdy nie spotkało się z wartościami SGH (0,8%).

Na pytanie dotyczące Kodeksu etyki SGH (wyniki nie do końca są porównywalne, ponieważ w 2021 r. było to pytanie wielokrotnego wyboru, z jedną opcją odpowiedzi więcej) 49,2% pracowników (50,6% rok wcześniej) odpowiedziało, że miało okazję przejrzeć ten dokument, ale nie korzysta z niego, 21,7% zgodziło się, że jest potrzebny, ale nie zapoznało się z nim (14,1%), a 17,4% korzysta z niego w codziennej pracy (18,7%). Z kolei 7,3% badanych przyznało, że go nie zna (3,7%), a 4,3% uważa, że jest zbędny (2,9%).

Większość pracowników zaprzeczyła, odpowiadając na pytanie, czy spotkała się z przypadkami nieetycznego zachowania w SGH. Najwięcej respondentów, bo 38,1%, było świadkiem nieetycznych zachowań wobec innych pracowników w SGH (w 2021 r. odsetek ten wynosił 17%). Wśród opisywanych sytuacji ankietowani najczęściej wymieniali: mobbing (10 przypadków); nierówne traktowanie (8); przywłaszczanie cudzej pracy (7); brak komunikacji, w tym nieodpowiadanie na maile (7); pomówienia (7); brak szacunku (7). Aż 33,1% pracowników osobiście dotknęły nieetyczne zachowania w SGH (29,5% w 2021 r.).

W tym kontekście najczęściej wymieniano takie sytuacje, jak opresyjna, nieestosowna komunikacja (11); mobbing (9); nierówne traktowanie (9). Najrzadziej osoby badane były świadkami nieetycznych zachowań wobec studentów w SGH (12% względem 2,9% w 2021 r.). Do najczęściej opisywanych sytuacji należały nieprzychylenie na zajęcia oraz seksistowskie i obraźliwe komentarze (po 3 wskazania).

Krótko podsumowując II edycję badania z grudnia 2022 r., należy podkreślić, że na podstawie pogorszenia wskaźników w jednym roku nie można wnioskować o negatywnym trendzie, ale na pewno uzyskane wyniki są niepokojące i dowodzą zasadności prowadzenia systematycznego monitoringu, a także edukacji (Dzień Wartości SGH zbliża się wielkimi krokami). Natomiast w kontekście często pojawiających się w ankiecie głosów dotyczących mobbingu i dyskryminacji trzeba zauważyć, że nie zostało złożone żadne oficjalne zgłoszenie tego rodzaju, a wniesienie skargi przez poszkodowanego jest konieczne, by można było rozpocząć postępowanie. Niemniej zdając sobie sprawę z wagi zagadnienia, na naszej uczelni jest przygotowywane szkolenie antydyskryminacyjne i antymobbingowe, kierowane do całej społeczności SGH. Z kolei dostrzegając problemy komunikacyjne, Komisja Rectorska ds. Społecznej Odpowiedzialności SGH we wrześniu 2022 r. zorganizowała warsztat o dialogu, a przygotowane rekomendacje przekazała JM Rektorowi.

Wszystkim, którzy zdecydowali się wziąć udział w II edycji badania, bardzo dziękuję. Zachęcam też Państwa do zaglądania na stronę Etyka w SGH (www.sgh.waw.pl/etyka-w-sgh), a przede wszystkim do zapoznania się, korzystania i powoływania się na obowiązujący nas wszystkich Kodeks etyki pracowników SGH, bo odnosi się on do tych sytuacji, które były opisywane przez respondentów w niniejszym badaniu.

DR EWA JASTRZĘBSKA, rzeczniczka etyki SGH

IMPACT STORIES

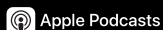
Lubisz słuchać podcastów?

Chcesz się rozwijać, poznawać świat biznesu od kuchni i szukasz inspiracji?

Jeśli tak, to koniecznie zasubskrybuj Impact Stories – podcast prowadzony przez studenckich Ambasadorów Deloitte z różnych uczelni w całej Polsce!

Gospodarze podcastu, wspólnie z zaproszonymi ekspertami Deloitte i nie tylko, poruszają tematy m.in. z zakresu rekrutacji, rozwoju osobistego, budowania ścieżki kariery, przedsiębiorczości czy wellbeingu.

Znajdziesz nas również na:

kariera.deloitte.pl

**Zeskanuj
kod QR
do Impact
Stories!**

allegro

A gdyby tak... zaczynać od odpowiedzi?

W Allegro działamy tak, by zawsze być o krok do przodu – tak tworzymy wiodącą platformę e-commerce w Polsce.

Wierzymy, że wymiana wiedzy to dobry sposób na lepsze zarządzanie projektami i rozwijanie produktów, dlatego w codziennej pracy uczymy się od siebie nawzajem.

W Allegro żadna decyzja nie jest przypadkowa. Pracujemy w oparciu o dane i najlepsze praktyki – by spełniać oczekiwania sprzedających i kupujących.

Chcesz wyznaczać trendy w e-commerce?

Dołącz do nas na: allegro.pl/praca

W SGH coraz mniej barier w dostępie do edukacji

JUSTYNA KAPTURKIEWICZ

KSZTAŁTUJEMY KULTURĘ OTWARTOŚCI NA RÓŻNORODNE POTRZEBY

Minał rok od rozpoczęcia realizacji projektu „Inkluzywna SGH – bez barier w dostępie do edukacji (inSGH)”, więc nadszedł dobry czas na podsumowanie dotychczasowych działań. Dzięki dofinansowaniu ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, w wysokości 3 674 419,05 zł, udało nam się już dokonać kilku ważnych inwestycji, a kolejne jeszcze przed nami.

Projekt inSGH ma na celu znaczne zwiększenie dostępności naszej uczelni dla osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami poprzez zarówno realizację działań zmierzających do dostosowania struktury organizacyjnej, procesów edukacyjnych, architektury oraz obszarów cyfrowego i informacyjnego, jak i zbudowanie kultury otwartości w społeczności SGH. Projekt jest podzielony na sześć zadań, realizowanych w pięciu obszarach: 1) komunikacja i informacja, 2) struktura organizacyjna i procedury, 3) technologie wspierające, 4) procesy włączające, 5) szkolenia. To duże i złożone przedsięwzięcie, w które mocno jest zaangażowanych wiele jednostek SGH, w tym w szczególności: Biuro ds. Dostępności i Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Dział Obsługi Projektów, Centrum Karier i Relacji z Absolwentami, Dział Inwestycji, Dział Zamówień i Logistyki, Centrum Otwartej Edukacji, Centrum Technologii Informatycznych i Infrastruktury, Dział Rekrutacji, Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu, Centrum Nauki Języków Obcych. To dzięki współpracy, zaangażowaniu i połączeniu różnych kompetencji z sukcesem wdrażamy kolejne rozwiązania służące dostępności.

SYSTEM NAWIGACYJNO-INFORMACYJNY UŁATWI ORIENTACJĘ W PRZESTRZENI

Dzięki pozyskanemu finansowaniu wdrożyliśmy m.in. system nawigacyjno-informacyjny. Na terenie SGH zainstalowano łącznie 50 znaczników, które – poprzez udźwiękowienie przestrzeni – są

FOT. ARCHIWUM SGH

1

Oznaczenie miejsca, w którym można skorzystać z pomocy tłumacza języka migowego.

2

Oznaczenie sali z pętlą indukcyjną – urządzenia wspomagającego słyszenie.

3

Znacznik systemu nawigacyjno-informacyjnego TOTUPOINT®

pomocne dla osób z niepełnosprawnościami, szczególnie z niepełnosprawnością wzroku. Wystarczy zainstalować i włączyć bezpłatną aplikację TOTUPOINT®, która automatycznie wykrywa znaczniki i pomaga dotrzeć do celu (znaczniki generują komunikat głosowy z opisem lokalizacji). Dodatkowo są w niej dostępne szczegółowe informacje, dotyczące najbliższego otoczenia. Znaczniki znajdują się wewnątrz i na zewnątrz budynków, co umożliwia łatwiejsze zlokalizowanie zarówno całego kampusu, jak i kluczowych punktów uczelni.

Znaczniki zamontowano w: bibliotece (6 szt.), budynku A (3 szt.), budynku C (6 szt.), budynku G (30 szt.) i pozostałych obiektach (po 1 szt.). Z komunikatem dźwiękowym i opisem każdego znacznika można zapoznać się na stronie systemu nawigacyjno-informacyjnego TOTUPOINT® ([HTTP://WWW.TOTUPOINT.PL](http://www.totupoint.pl)). Jest to szczególnie pomocne dla osób z niepełnosprawnościami, które dopiero poznają uczelnię (np. dla kandydatów, nowych studentów, słuchaczy studiów podyplomowych czy pracowników). Dzięki opublikowanym informacjom nie tylko wcześniej dowiedzą się one, jak szybko i sprawnie dotrzeć do celu, ale także zostaną poinformowane o ewentualnych przeszkodach w przypadku np. okresowych remontów, gdyż opisy w takich sytuacjach są na bieżąco aktualizowane.

PLANY TYFLOGRAFICZNE POMOGĄ ZAPOZNAĆ SIĘ Z UKŁADEM POMIESZCZEŃ

Osoby niewidome i słabowidzące dodatkowo mogą zapoznać się z topografią budynków uczelni dzięki planom tyflograficznym. Zawierają one wypukłe i kontrastowe oznaczenia oraz opisy

w alfabecie Braille'a. Plan każdego budynku jest przygotowany w formie książki, w której każdą kondygnację przedstawiono na osobnej karcie. Plany są wykonane w formacie A3 z wytrzymałego i lekkiego tworzywa. Można je wypożyczyć (dzięki temu osoba z niepełnosprawnością poświęca na rozpoznanie przestrzeni dokładnie tyle czasu, ile potrzebuje), co znacznie zwiększa ich funkcjonalność i komfortowe użytkowanie. Przygotowanie planów tyflograficznych jest efektem ścisłej współpracy pomiędzy Działem Inwestycji oraz Biurem ds. Dostępności i Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami.

PĘTLE INDUKCYJNE POPRAWIAJĄ JAKOŚĆ SŁYSZENIA PODCZAS WYKŁADÓW I KONFERENCJI

Dzięki uzyskanemu finansowaniu, przy współpracy z Zespołem Instalacji Niskoprądowych oraz Działem Inwestycji, łącznie dziewięć sal wyposażyliśmy w stacjonarne powierzchniowe pętle indukcyjne w budynku C. Urządzenia te wspomagają słyszenie osób korzystających z aparatów i implantów słuchowych. Dzięki temu, że dźwięk trafia bezpośrednio do aparatu czy procesora, są pomijane wszelkie zewnętrzne zakłócenia oraz znacznie zwiększają się komfort i jakość słyszenia np. treści wykładu czy referatów podczas konferencji. Pętle działają zawsze w przypadku korzystania z nagłośnienia. Są na stałe włączone, a wyposażone sale zostały wyraźnie oznaczone, co sprawia, że osoba korzystająca z tej formy wsparcia nikomu wcześniej nie musi zgłaszać takiej potrzeby. Pętle znajdują się w następują-

↓ Szkolenie z wykorzystania krzesła ewakuacyjnego

cych pomieszczeniach: auli I (od drugiego rzędu w górę), auli II, 1A – sali wykładowej, 1B – sali wykładowej, 2E – sali seminaryjnej, 3A – sali wykładowej, 4B – sali wykładowej, 5A – sali wykładowej, 5D – sali komputerowej. Dodatkowo zakupiliśmy trzy mobilne stanowiskowe pętle indukcyjne, które mogą być pomocne np. przy obsłudze studentów.

STAŁY DOSTĘP DO TŁUMACZA UMOŻLIWI KONTAKT Z UCZELNIĄ W POLSKIM JĘZYKU MIGOWYM (PJM)

Kolejnym rozwiązaniem wspierającym osoby z niepełnosprawnością słuchu jest usługa tłumacza języka migowego, dostępna z poziomu serwisu SGH. Umożliwia ona wygodny kontakt dla osób komunikujących się w polskim języku migowym (PJM) z pracownikami poszczególnych jednostek organizacyjnych uczelni. Usługa jest bezpłatna i dostępna od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00–16:00. Wcześniej nie trzeba umawiać się z tłumaczem. Pracownik uczelni, za pośrednictwem komputera z kamerą lub tabletu, może połączyć się z tłumaczem języka migowego (PJM oraz SJM), który będzie pośredniczył w rozmowie odbywającej się w czasie rzeczywistym. Aby skorzystać z usługi, wystarczy kliknąć w ikonkę widoczną w stopce każdej strony naszego serwisu.

DBAMY O BEZPIECZNĄ EWAKUACJĘ

Udało nam się także zakupić nowoczesne krzesła ewakuacyjne, które zostały rozlokowane na różnych kondygnacjach w budynkach uczelni. Dzięki nim, w sytuacji zagrożenia, można szybko i sprawnie sprowadzić w bezpieczne miejsce osoby z różnymi niepełnosprawnościami (np. te, które mają trudności w samodzielnym poruszaniu się). Z obsługi krzeseł zostali przeszkoleni przedstawiciele straży akademickiej i administratorzy budynków. Ponadto trwają prace nad aktualizacją procedur, które uwzględnią dodatkowe zasady ewakuacji osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami.

LIKWIDUJEMY BARIERY ARCHITEKTONICZNE

Jednym z zaplanowanych w projekcie inSGH i już zrealizowanych zadań była instalacja tzw. elektrozaczepów do ciężkich drzwi wydzielenia przeciwpożarowego w budynku C. Pozwoliło to na wyeliminowanie bariery w zakresie dostępności architektonicznej tego obiektu. We wdrożenie obu powyższych rozwiązań zaangażowany był zaangażowany Zespół Infrastruktury Informatycznej i Technicznej.

ZWIĘKSZAMY ŚWIADOMOŚĆ I KSZTAŁTUJEMY POSTAWY

Realizując projekt inSGH, nie tylko koncentrujemy się na likwidowaniu barier architektonicznych, cyfrowych czy komunikacyjnych, ale przede wszystkim staramy się kształtować kulturę otwartości na różnorodne potrzeby. Chcemy, aby każdy czuł się u nas dobrze, bezpiecznie i mógł otrzymać odpowiednie wsparcie, jeśli tego potrzebuje. Duże znaczenie ma przy tym poszerzanie wiedzy, a następnie kształtowanie odpowiednich postaw wśród naszej społeczności. W związku z tym prowadzimy działania promujące dostępność m. in. poprzez cykl kampanii plakatowych np. na temat sposobów komunikowania się osób z bardzo różnymi niepełnosprawnościami, a ostatnio odnośnie spektrum autyzmu. Zaprezentowane hasła nie są przypadkowe. Zapytaliśmy studentów w spektrum, jaki komunikat chcieliby przekazać naszej społeczności.

Staramy się promować kulturę dostępności różnymi kanałami. Jednym z nich są podcasty przygotowywane przez Centrum Kariery i Relacji z Absolwentami. Cykl „Inkluzywniak SGH. 15 minut dla dostępności” dostarcza całej społeczności akademickiej informacji i wiedzy związanej z funkcjonowaniem osób ze szczególnymi potrzebami w uczelni i na rynku pracy. W każdym z nich doradca kariery rozmawia z ciekawymi gośćmi i przełamuje kolejne stereotypy. Podcasty są publikowane z napisami i tłumaczeniem na polski język migowy w kanale YouTube SGH. Ponadto kończymy pracę nad publikacją, która będzie kompendium dobrych praktyk w zakresie dostępności procesu kształcenia. Znajdą się w niej cenne informacje zarówno dla kadry akademickiej, jak i administracji.

PODNOŚIMY KOMPETENCJE

Rok 2023 będzie kluczowy dla realizacji projektu inSGH z uwagi na zaplanowany cykl szkoleń, które pozwolą zarówno podnieść kompetencje kadry akademickiej w zakresie dostępności, jak również zwiększyć świadomość społeczną i otwartość na osoby z niepełnosprawnościami oraz – w szerszym ujęciu – osoby ze szczególnymi potrzebami. Aby eliminować istniejące bariery i zapobiegać tworzeniu nowych w dostępie do procesu kształcenia i prowadzenia badań naukowych, szkolenia będą służyć: uwrażliwieniu, wzmocnieniu postaw tolerancji i empatii, poszerzeniu wiedzy ogólnej na temat funkcjonowania i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz szczególnymi potrzebami w środowisku akademickim, a także zwiększeniu wiedzy i umiejętności specjalistycznych pracowników uczelni, niezbędnych w związku z pełnionymi obowiązkami. Szkolenia przygotowuje i koordynuje zespół Centrum Otwartej Edukacji.

ZWIĘKSZAMY DOSTĘPNOŚĆ PROCESU KSZTAŁCENIA

Dzięki współpracy z Działem Rekrutacji i dodatkowemu finansowaniu od ubiegłego roku, podczas dni otwartych, jest dostępne tłumaczenie na język migowy, tak by kandydaci z niepełnosprawnością słuchu w pełni mogli zapoznać się z prezentowanymi informacjami. W projekt jest zaangażowane także Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu i dzięki temu od tego roku akademickiego studenci mają możliwość wyboru spośród 22 zajęć sportowych, specjalnie opracowanych i dostosowanych do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami. Są to m.in.: żeglarstwo, pilates, joga, lekkoatletyka, koszykówka, nauka i doskonalenie pływania, zajęcia korekcyjne z elementami rehabilitacji. Podobnie Centrum Nauki Obcych realizuje cykl dodatkowych lektoratów językowych dla studentów z niepełnosprawnościami wzroku i słuchu.

Przed nami miesiące intensywnej pracy, których efektem będą m.in. kolejne inwestycje zwiększające dostępność architektoniczną i cyfrową SGH. Ponadto pracujemy nad strategią dostępności i zarządzeniami, które szczegółowo będą regulowały wsparcie uczelni oraz zasady dostępności.

JUSTYNA KAPTURKIEWICZ, kierownik projektu „Inkluzywna SGH

– bez barier w dostępie do edukacji (inSGH)”, Biuro ds. Dostępności i Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami

Kariera w instytucjach europejskich

 MAŁGORZATA MOŁĘDA-ZDZIECH

W podsumowaniach naszego członkostwa w Unii Europejskiej, które pojawiają się zazwyczaj przy kolejnych rocznicach akcesji, najczęściej miejsca poświęca się korzyściom ekonomicznym, wynikającym z bycia w europejskiej wspólnocie. Mniej miejsca zajmuje poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, co zrobić, by dobrze wykorzystać swoje miejsce w UE i aktywnie uczestniczyć w kształtowaniu polityk europejskich, pracując w instytucjach unijnych. Dlatego warto przyjrzeć się możliwym ścieżkom dostępu do forum europejskiego.

Szkoły wyższe są miejscem, w którym warto rozpowszechniać takie informacje oraz przedstawiać studentkom i studentom istniejące możliwości, m.in. zachęcając ich do aplikowania na płatne kilkumiesięczne staże. Najpopularniejszy z nich to Blue Book Traineeship. Trwa on 5 miesięcy, jest otwarty dla osób, które ukończyły co najmniej 3 lata studiów, i w jego przy-

padku nie obowiązuje limit wieku. W tym roku aplikacje można było składać do 31 stycznia. Zakwalifikowani stażysty trafią do instytucji UE już w październiku 2023 r.

CO DAJE STAŻ W INSTYTUCJACH EUROPEJSKICH?

Odbываяc staż w strukturach unijnych, ma się przede wszystkim możliwość poznania ich od wewnątrz, przekonania się, jak działa na co dzień „europejski labirynt”. Obecność w instytucjach UE to praca w środowisku międzynarodowym, a zatem jest to okazja do poznania innych stylów pracy, życia, weryfikowania stereotypów narodowych. Warto pamiętać, że nawiązane kontakty to początek budowania własnej ścieżki kariery zawodowej, a także więzi koleżeńskich. Jednym słowem – wielka przygoda, zatem warto podjąć takie wyzwanie.

Jako pełnomocniczka rektora ds. współpracy z UE 25 października 2022 r., w ramach Dnia Kariery SGH, po raz pierwszy zorganizowałam – wraz z Centrum Karier i Relacji z Absolwentami – cykl spotkań na temat możliwości odbycia staży i podjęcia pracy w instytucjach unijnych. W Księgarni SGH rozmawiałam ze studentami o tym, dlaczego warto zainteresować się europejską ścieżką kariery zawodowej. W tym dniu odbyła się również, w języku angielskim, prezentacja online *Schuman Traineeship* (z udziałem przedstawicieli Parlamentu Europejskiego) oraz zorganizowano spotkanie z pracownikami Stowarzyszenia Network PL, dotyczące Blue Book Traineeship.

Dane pokazują, że instytucje UE zatrudniają obecnie ponad 40 000 osób – głównie w Europie, a także w przedstawicielstwach i delegaturach na całym świecie. W Komisji Europejskiej pracuje prawie 1500 Polaków na różnych stanowiskach, co stanowi zaledwie 4,5% wszystkich zatrudnionych (8,2% to pula zarezerwowana dla Polski). Naszych rodaków brakuje na stanowiskach zarządczych zarówno średniego, jak i wysokiego szczebla. Z tych właśnie powodów członkowie Stowarzyszenia Network PL, z którym SGH podpisała porozumienie o współpracy, przygotowali Strategię wspierania Polaków w instytucjach Unii Europejskiej. Ze skróconym jej opisem można zapoznać się w tekście Andrzeja Lisieckiego-Zurowskiego.

Do dyskusji na temat staży i pracy w instytucjach UE wrócimy w ramach cyklu webinarów „SGH w UE, UE w SGH”.

Więcej informacji o stażach w strukturach europejskich można znaleźć na

➔ [HTTPS://TRAINEESHIPS.EC.EUROPA.EU/](https://traineeships.ec.europa.eu/)

✦ Studentki z Senegalu i Mauritiusa, przebywające w ramach projektu „New Business Leaders for a New World – BUSINESS LEAD”, z dr Anną Mastoń-Orac i dr hab. Małgorzatą Mołędą-Zdziech, prof. SGH

✦ Zdjęcie ze spotkania ze studentami pierwszego roku SGH podczas Dnia Kariery SGH

DR HAB. MAŁGORZATA MOŁĘDA-ZDZIECH, prof. SGH, pełnomocniczka rektora ds. współpracy z UE, ekspertka sieci Team Europe Direct Polska, kierownik Katedry Studiów Politycznych, Instytut Studiów Międzynarodowych, Kolegium Ekonomiczno-Społeczne SGH

FOT. ARCHIWUM SGH

Polacy w strukturach Unii Europejskiej

 ANDRZEJ LISIECKI-ŻUROWSKI

STRATEGIA ZWIĘKSZANIA **POLSKICH** WPŁYWÓW W INSTYTUCJACH UE

Przygotowaniem planu poszerzenia puli miejsc pracy dla Polaków w instytucjach UE zajęło się stowarzyszenie polskich pracowników organizacji międzynarodowych – Network PL. Strategia wspierania Polaków w instytucjach Unii Europejskiej, której główne założenia przedstawiam poniżej, to wynik pracy Network PL na rzecz znalezienia rozwiązań mogących pomóc naszym rodakom w zdobyciu wyższych stanowisk unijnych.

Punktem wyjścia strategii jest konstatacja, że mimo ponad 18 lat członkostwa Polski w UE jesteśmy niedostatecznie reprezentowani w jej instytucjach. Ogranicza to możliwości skutecznego prezentowania przez Polskę swojego stanowiska i negatywnie wpływa na jej sprawczość w unijnym procesie decyzyjnym. Tymczasem decyzje podejmowane przez te struktury w coraz większym stopniu wpływają na sytuację w naszym kraju. Jednocześnie w interesie UE leży eliminowanie dysproporcji poprzez zapewnienie adekwatnej reprezentacji obywateli wszystkich krajów członkowskich w jej instytucjach. Odbyna się to jednak przy aktywnym udziale rządów. Pomimo utworzenia stanowiska Szefa Służby Zagranicznej, którego mandat pokrywa większość zagadnień podnoszonych w strategii, Polska wykazuje ograniczoną aktywność, a niekiedy wręcz utrudnia swoim obywatelom starania o uzyskanie awansów w strukturach decyzyjnych UE. Należy to zmienić poprzez wprowadzenie w życie strategii promującej wszystkich Polaków reprezentujących nasze barwy w Unii Europejskiej, podobnie jak to robią znaczące kraje członkowskie.

Wyraźna dysproporcja w nominacjach na wyższe stanowiska w instytucjach UE, na nieko-

rzyć państw Europy Centralnej i Wschodniej, została podkreślona w raporcie *European Democracy Consulting* z 2021 r. ([HTTPS://EUDEMOCRACY.EU/GEOGRAPHICAL-REPRESENTATION-EU-LEADERSHIP-OBSERVATORY](https://eudemocracy.eu/geographical-representation-eu-leadership-observatory), data dostępu: 8 stycznia 2023 r.). Polacy stanowią jedynie 4,5% personelu Komisji Europejskiej – największej instytucji unijnej, obsadzając przy tym niecałe 4% stanowisk kierowniczych. Tymczasem, według ustalonej w UE metodologii kadrowej, pełna reprezentatywność oznaczałaby obsadzenie przez nas 8,2% wszystkich stanowisk w Komisji. Niepokoją także statystyki naboru do pracy w tej instytucji: od 2010 r. Polacy stanowią jedynie 2% laureatów konkursów.

Aby to zmienić, potrzebne są długofalowe działania ze strony polskiego rządu, przy wsparciu sektora akademickiego i NGO. Kluczowe znaczenie ma zrozumienie, iż charakter instytucji UE oraz wynikające z niego prawa i zakres oddziaływania pracowników na wszystkich szczeblach struktur różnią się od tych obowiązujących w polskiej administracji. Proces opracowywania, opiniowania i kształtowania decyzji, dokumentów czy wyjściowych opracowań, przekazywanych oficjalnie na zewnątrz systemu, często opiera się na pracy analitycznej i rekomendacjach osób zajmujących szeregowie stanowiska w strukturze organizacji. Oprócz urzędników mianowanych (AD – administratorzy i AST – asystenci) są to agenci kontraktowi (CA), agenci tymczasowi (TA) i eksperci krajowi (SNE). Dlatego tak ważne jest wspieranie wielowymiarowej obecności Polaków na wszystkich szczeblach administracji UE. Powinno to być komplementarne z działaniami, które należy podejmować w kraju, by promować wiedzę na temat możliwości kariery w strukturach unijnych.

Głównym celem strategii jest zwiększenie liczby Polaków pracujących w instytucjach UE zarówno na stanowiskach menedżerskich, „przedmenedżerskich” oraz bazowych, ponieważ można ich potem promować na wyższe stanowiska. Szeroka reprezentacja umożliwia łatwiejsze zidentyfikowanie odpowiednich kandydatów na pozycje, które – z punktu widzenia polskiego interesu – są kluczowe, oraz na te mogące stać się kluczowymi w przyszłości.

Dla powodzenia takiej strategii ważna jest rola Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE. Po-

FOT. SAWYI & PARTNERS (CC-BY-SA-4.0)

✦ Jajo Van Rompuya
– jeden z budynków
Rady Europejskiej,
będącej najważniejszą
instytucją unijną, która
jest odpowiedzialna
za nominacje na
eksponowane
stanowiska w UE

dobnie jak w przypadku innych państw członkowskich polska misja dyplomatyczna powinna stać się zwornikiem, który łączy i wspiera Polaków oraz prowadzi aktywną politykę w tym obszarze, skierowaną zarówno do rodaków, jak i instytucji UE.

Opracowana przez Network PL strategia jest oparta na trzech filarach: 1) rozpoznaniu, 2) promocji i 3) działaniach wspierających.

FILAR 1. ROZPOZNANIE

Identyfikacja możliwości rozwoju polskich pracowników powinna być rozpoczęta od zrozumienia bieżących i długookresowych potrzeb instytucji UE w celu przygotowania polskiego zaplecza kadrowego oraz polskich centrów edukacji kadr administracji unijnej. Wczesne rozpoznanie zbliżających się znaczących zmian w kierunkach rekrutacyjnych umożliwi polskim obywatelom udział w tworzeniu się nowych struktur administracyjnych, co jest kluczem do szybkiego zdobywania pozycji na stanowiskach decyzyjnych.

Rozpoznanie powinno się zacząć od wyznaczenia osoby do kontaktu w Stałym Przedstawicielstwie RP przy UE i umieszczenia tej informacji w dedykowanej zakładce strony internetowej, poświęconej pracownikom instytucji unijnej. Osoba ta powinna aktualizować i prowadzić listę Polaków pracujących w strukturach UE, uwzględniającą doświadczenie, stopień zaszerogowania oraz kwalifikacje osobiste. Identyfikacja osób z potencjałem kierowniczym i kluczową ekspertyzą powinna być połączona z wypracowaniem efektywnego mechanizmu zbierania informacji o planowanych dostępnych stanowiskach i możliwościach awansu, przeszerogowania lub relokacji do innych dyrekcji generalnych.

W ramach rozpoznania niezbędne są również identyfikacja (z wyprzedzeniem) kluczowych dla Polski obszarów i konsekwentne działania, mające na celu wypełnienie ich polskimi pracownikami. W interesie naszego kraju jest bowiem, by Polacy zajmowali stanowiska szczególnie w tych dyrekcjach generalnych, które mają największe znaczenie z punktu widzenia polskich interesów zarówno obecnie, jak i w perspektywie średnio- i długookresowej.

FILAR 2. PROMOCJA

Mając zidentyfikowane kluczowe obszary oraz wiedzę na temat przyszłych wakatów, jak również pulę odpowiednich kandydatów, niezbędne jest proaktywne i konsekwentne promowanie najbardziej obiecujących Polaków na odpowiednie stanowiska. Promocja powinna odbywać się na zasadzie dobrowolności i obejmować pracowników zainteresowanych taką formą wsparcia.

Ze względu na dysproporcję płci na poziomie kadry menedżerskiej wyższego szczebla (pod koniec 2019 r. kobiety zajmowały 35% stanowisk) jednym z działań, dzięki którym Polska mogłaby zwiększyć swoją reprezentację w tym samym segmencie, powinno być aktywne promowanie Polek w tym obszarze.

FILAR 3. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE

Równocześnie wraz z pracami podejmowanymi w ramach rozpoznania i promocji należy podjąć działania wspierające, mające na celu zwiększanie kwalifikacji i, tym samym, szans Polaków w zakresie obejmowania wyższych stanowisk oraz lepszą integrację naszych rodaków już pracujących w instytucjach UE. Przykładem takich działań jest baza danych zawierająca pytania, które pojawiały się podczas rozmów kwalifikacyjnych, centrów oceny itp., a także zbieranie doświadczeń i sugestii osób biorących w nich udział. Osoba, która uczestniczyła w procesie rekrutacyjnym, powinna mieć możliwość, a zarazem moralny obowiązek (związany z udzielonym wcześniej wsparciem), przesłania informacji o jego przebiegu i wyciągniętych wnioskach.

Dodatkowo powinny być prowadzone regularne szkolenia, podczas których będzie można przekazywać zebrane doświadczenia osobom, które przeszły preselekcję (tzw. testy rozumowania) w konkursach na pracowników mianowanych, oraz tym zamierzającym ubiegać się o wyższe stanowisko na każdym poziomie (urzędnicy mianowani niższego szczebla, agenci tymczasowi i kontraktowi). Działania te mogłyby być wsparte przez sieć Polaków – Network PL – już pracujących w instytucjach europejskich. 📄

ANDRZEJ LISIECKI-ŻUROWSKI, dyplomata

polski i unijny, ekspert w zakresie Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa. Pracował w Stałym Przedstawicielstwie RP przy Unii Europejskiej w Brukseli podczas pierwszej polskiej prezydentury w Radzie UE oraz jako konsul RP w Zatoce Perskiej. W Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych w Brukseli zajmował się finansowaniem polityki zagranicznej UE. Od roku 2021 jest związany z Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej – Frontex. W latach 2019–2022 był sekretarzem Zarządu Network PL, odpowiedzialnym za współpracę ze Szkołą Główną Handlową w Warszawie i promocję Strategii wspierania Polaków w instytucjach UE. Członek zarządu europejskiego Stowarzyszenia Absolwentów College of Europe (Brugia i Natolin). Kontakt: warszawa@network-pl.org

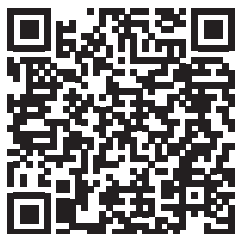
Pełna wersja Strategii wspierania Polaków w instytucjach Unii Europejskiej, wraz z 11 postulatami działań, jest dostępna na stronie
✦ [HTTPS://WWW.NETWORK-PL.ORG/STRATEGIA-WSPARCIA/](https://www.network-pl.org/strategia-wsparcia/) (data dostępu: 8 stycznia 2023 r.).

Rozbujaj swoją karierę po stażu w ING

Zostań doradcą klienta korporacyjnego

W ING naszą misją jest tworzenie #najlepszegoBankuDlaFirm. Od wielu lat dbamy o to, aby potrzeby naszych klientów były na pierwszym miejscu. Dlatego do naszego zespołu sieci sprzedaży korporacyjnej szukamy stażystów, którzy będą zdobywać wiedzę i doświadczenie pod okiem naszych ekspertów.

Zobacz, co jeszcze możesz zyskać.

FOT. ARCHIWUM SGH

I edycja IMPK w ramach Business Lead

 MAŁGORZATA CHROMY

BUSINESS LEAD to innowacyjny autorski projekt, który łączy komponent dydaktyczny (krótkie intensywne formy kształcenia) z promocją dziedzictwa narodowego (polskiej kultury, tradycji, historii) oraz wpisuje się w szerszy kontekst umiędzynarodowienia i społecznej odpowiedzialności uczelni.

W Szkole Głównej Handlowej w Warszawie 17–28 października 2022 r. odbywała się I edycja Intensywnego Międzynarodowego Programu Kształcenia (IMPK), w ramach realizowanego projektu NAWA Spinaker „New Business Leaders for a New World – BUSINESS LEAD”. Głównym elementem przedsięwzięcia jest kształcenie studentek z rozwijających się krajów Afryki oraz budowanie ich osobistych i zawodowych kompetencji w zakresie prowadzenia biznesu. Dzięki zrealizowanym przez zespół projektowy wizytom studyjno-szkoleniowym na uczelniach w Senegalu, Kenii, Tanzanii i na Mauritiusie możliwe było przygotowanie przedmiotów jak najlepiej dostosowanych do realiów krajów, z których pochodziły uczestniczki IMPK.

W murach SGH podczas I edycji gościliśmy studentki oraz ich opiekunki z Mauritiusu i Se-

negalu. W ramach dwutygodniowego programu studentki uczestniczyły w interaktywnych zajęciach z zakresu modeli biznesowych i przedsiębiorczości kobiet, wykorzystując najnowsze studia przypadku. Specjalnie na potrzeby programu stworzono również grę biznesową, w ramach której uczestniczki mogły dokonywać symulacji realnych sytuacji biznesowych. Kolejne elementy programu to spotkania networkingowe z przedstawicielami Klubu Partnerów SGH, polskimi przedsiębiorczyniami z Sieci Przedsiębiorczych Kobiet oraz badaczkami przedsiębiorczości kobiet i przedsiębiorczyniami w ramach modułu „Business is a Woman”. Uczestniczki IMPK miały również możliwość odwiedzenia CIC Warsaw, MindSpace Koszyki (przestrzeń coworkingowa) oraz Google. Podsumowaniem zrealizowanych zajęć i spotkań networkingowych były prezentacje *pitch deck*, co dało studentkom możliwość zaprezentowania swoich pomysłów biznesowych i uzyskania profesjonalnego doradztwa.

Równie istotnym elementem IMPK był moduł poświęcony historii i kulturze Polski oraz różnicom międzykulturowym. Na moduł ten składały się warsztaty online, wizyty w muzeach warszawskich oraz weekendowy wyjazd do Krakowa (połączony ze zwiedzaniem kopalni soli w Wieliczce). Nie zabrakło również elementów mniej oficjalnych, takich jak udział studentek w Silent Disco w SGH i innych wydarzeniach sprzyjających nawiązywaniu kontaktów ze studentkami i studentami naszej uczelni. Kolejne dwie edycje IMPK są zaplanowane na marzec i maj br.

MAŁGORZATA CHROMY, zastępca dyrektora Centrum Współpracy Międzynarodowej SGH

FOT. ARCHIWUM SGH

Sprawdź się na starcie do kariery!

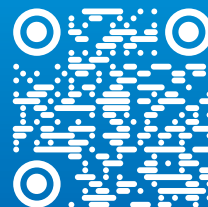
Jesteś absolwentem lub studentem studiów STEM?
Sprawdź się **na stażu!**

Co otrzymujesz:

- ▶ 6-miesięczny płatny staż
- ▶ Rozwojowe projekty
- ▶ Mentoring
- ▶ Zdalnie lub hybrydowo
- ▶ Platformę wellbeingową
- ▶ Szansę na zatrudnienie

Dowiedz się
więcej!

GRUPA BIK

W cieniu piramidy Cheopsa

MIROŚLAW JAROSIŃSKI, ANETA SZYDŁOWSKA

GRADUACJA **CEMS 2022** W KAIRZE

W dniach 29 listopada–3 grudnia 2022 r. odbywało się, pierwsze po pandemii, stacjonarne spotkanie wszystkich interesariuszy CEMS (przedstawicieli uczelni oraz partnerów korporacyjnych i społecznych, studentów i absolwentów programu), nazywane CEMS Annual Events. Złożyło się na nie kilka dni intensywnych spotkań i obrad (zarówno formalnych, jak i nieformalnych, na wielu szczeblach organizacji) zwieńczonych wspianą galą podsumowującą cały rok wspólnej pracy. Głównym akcentem wydarzenia było wręczenie dyplomów absolwentom programu CEMS Master's in International Management (CEMS MIM).

Tegoroczne spotkanie miało miejsce w Kairze, a jego gospodarzem był The American University in Cairo – uczelnia o ponadstuletniej tradycji, która w aliansie CEMS funkcjonuje dopiero

Gospodarzem CEMS Annual Events 2022 był Amerykański Uniwersytet w Kairze (The American University in Cairo). Za rok absolwenci CEMS spotkają się w The London School of Economics and Political Science (LSE).

od kilku lat. Większość spotkań odbywała się na olbrzymim kampusie uczelni, który ze względu na zbudowane z kamienia budynki, drogi i place, a przede wszystkim rozległe ogrody i sadzawki, bardziej przypomina średniowieczny hiszpański alcázar niż teren uczelni wyższej. Mimo że jak wszyscy goście byliśmy zachwyceni tymi widokami, na co dzień wolimy nasze swojskie Ogrody Rektorskie SGH.

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie na spotkaniu była reprezentowana przez: JM Rektora SGH prof. Piotra Wachowiaka i prorektora ds. współpracy z zagranicą dr. hab. Jacka Prokopa, prof. SGH (przedstawicieli naszej uczelni we władzach CEMS); dyrektora akademickiego CEMS dr. hab. Mirosława Jarosińskiego, prof. SGH; menedżera programu CEMS w SGH mgr. Grzegorza Augustyniaka; starszego wykładowcę SGH mgr Annę Przedmojską-Glińską – członka zespołu językowego CEMS.

✦ W znakomitym gronie absolwentów, przedstawicieli władz uczelni członkowskich oraz osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację programu CEMS nie zabrakło również delegacji SGH

W tym roku podczas posiedzenia plenarnego alians CEMS poszerzył się o nowych partnerów korporacyjnych: Accracy, Capgemini Invent, CHUBB, Raiffeisen Bank International, Roboyo, Sanofi, Technogym. Zostali także zaakceptowani nowi członkowie CEMS Strategic Board – przedstawiciele partnerów korporacyjnych. Do tego zacnego grona dołączył prezes Arkadiusz Przybył z Santander Bank Polska.

Tytuł szkoły roku otrzymała Wysoka szkoła ekonomiczna (VSE) z Pragi – cieszy nas sukces kolejnej szkoły biznesu z naszego regionu. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie tym razem zajęła zaszczytne drugie miejsce w wewnętrznym rankingu CEMS.

Elementem wyróżniającym CEMS Annual Events 2022 była wspólna sesja warsztatowa Komitetu Akademickiego CEMS i członków CEMS General Assembly posiadających prawo głosu, zatytułowana The CEMS Graduate Profile. Sesja ta w praktyce była poświęcona rozwojowi CEMS, a podbudowę do niej stanowiły studia literaturowe na temat przyszłości edukacji w zakresie zarządzania oraz ankiety przeprowadzone wśród partnerów korporacyjnych, społecznych i studentów. Wspólna sesja okazała się bardzo produktywna, a wnioski z niej będą stanowiły podstawę dalszych działań podejmowanych przez alians CEMS.

Absolwenci CEMS stanowią już znaczącą grupę (ponad 18 000), która powiększyła się w tym roku o 1224 osoby. Liczba absolwentów z SGH to 881 osób (tegorocznych absolwentów było 66). Uroczyste wręczenie dyplomów tym razem odbyło się na wolnym powietrzu. Absolwenci wkraczali na scenę ustawioną w cieniu piramidy

Cheopsa w Gizie. Uroczysta kolacja (Graduation Dinner) miała miejsce w ogrodach pobliskiego hotelu, co wszystkim jej uczestnikom pozwoliło podziwiać nocne iluminacje zespołu piramid.

Kolejne CEMS Annual Events jest planowane w Londynie na 6–9 grudnia 2023 r. Niestety, przedstawiciele The London School of Economics and Political Science na ten czas nie mogli nam obiecać takiego słońca, jakie mieliśmy w Egipcie. Raczej możemy liczyć na deszcz lub deszcz ze śniegiem, ale na pewno tym razem graduacja odbędzie się pod dachem. 🇪🇬

✦ Absolwenci CEMS otrzymali swoje dyplomy w cieniu piramidy Cheopsa w Gizie

DR HAB. MIROSŁAW JAROSIŃSKI, prof. SGH, dyrektor akademicki CEMS; **ANETA SZYDŁOWSKA**, menedżer ds. relacji korporacyjnych CEMS, Centrum Współpracy Międzynarodowej SGH

Targi pracy w SGH – Jobmesse 2022

 GALINA WANDEL

W Szkole Głównej Handlowej w Warszawie 24 listopada 2022 r. po raz drugi odbyły się Targi Pracy „Jobmesse 2022” z udziałem firm z krajów niemieckojęzycznych, a także polskich przedsiębiorstw i instytucji, które współpracują z rynkiem niemieckojęzycznym i poszukują pracowników z biegłą znajomością języka niemieckiego.

Grupą docelową byli przede wszystkim studenci Polsko-Niemieckiego Forum Akademickiego, ale oczywiście targi były otwarte dla wszystkich zainteresowanych. Organizatorzy wydarzenia, Polsko-Niemieckie Forum Akademickie (Forum) i nowo powołane Studenckie Koło Naukowe Współpracy Polsko-Niemieckiej, mieli własne stanowisko. Pracownik biura programu z chęcią poinformował studentów o rozmaitych ofertach Forum, w tym o możliwości ukończenia w SGH jedynej w Polsce ekonomicznej niemieckojęzycznej specjalizacji międzykierunkowej – Zarządzania niemiecko-polskimi stosunkami gospodarczymi. Specjalizacja ta jest prowadzona w kooperacji z Johannes Gutenberg-Universität Mainz i Universität Duisburg-Essen oraz finansowana przez Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej z Bonn – DAAD (więcej informacji na WWW.SGH.WAW.PL/PNFA).

Przedstawiciele firm Accenture, Deloitte, zeb, DATEV, Profitia i PwC opowiedzieli studentom o możliwościach rozwoju kariery zawodowej z wykorzystaniem języka naszych zachodnich sąsiadów oraz przedstawili swoje oferty praktyk i pracy. Oprócz tego goście wydarzenia mogli spotkać pracowników DAAD, którzy z chęcią przybliżyli swoje programy edukacji i możliwość wyjazdów na studia do Niemiec.

Ministerstwo Finansów również zaprezentowało swoje oferty pracy i praktyk. Polsko-Niemieckie Forum Akademickie stale współpracuje z tym ministerstwem i proponuje studentom SGH staże w ministerialnym Departamencie Analiz Podatkowych. Celem departamentu jest znalezienie najszybszych rozwiązań i narzędzi zagranicznych, które mogą pozytywnie wpłynąć na uszczelnienie lub uproszczenie systemu podatkowego w Polsce, a oprócz tego będą korzystne dla przedsiębiorców.

Dodatkowo w ramach targów pracy pracownicy firmy Profitia (lidera w zakresie doradztwa zakupowego na rynku Europy Środkowej), prowadzonej przez jednego z pierwszych absolwentów Polsko-Niemieckiego Forum Akademickiego Łukasza Mazurowskiego, dwukrotnie przeprowadzili case study w ję-

FOT. ARCHIWUM SGH

zyku niemieckim dla ponad 50 studentów SGH. Ponadto Katarzyna Więclawska z Działu Personalnego (HR) firmy Profitia wygłosiła kolejny wykład w języku polskim – „Dlaczego warto rozwijać kompetencje przyszłości?”. Podczas wydarzenia na pytania studentów odpowiadała również Kinga Strzelecka – doradca kariery SGH, psycholog i trener biznesu z bogatym doświadczeniem w obszarze rekrutacji, selekcji, szkoleń i rozwoju pracowników.

Podsumowaniem targów pracy było spotkanie absolwentów Forum z przedstawicielami firm z krajów niemieckojęzycznych, które również odbyło się 24 listopada. W związku z tym kolejny wykład był poświęcony aspektom rozwoju kariery. Bardzo interesującym mówcą był dr Rainer Zitelmann – historyk, socjolog, autor, odnoszący sukcesy przedsiębiorca z tytułem doktora. W swoim wykładzie w języku niemieckim, zatytułowanym „Wolność finansowa. Siedem reguł finansowego sukcesu”, i podczas późniejszej dyskusji z uczestnikami pokazał (na podstawie własnego doświadczenia, a także innych przedsiębiorców odnoszących sukcesy), na czym tak naprawdę opiera się udana przedsiębiorczość i towarzyszące jej wysokie dochody, i wskazał, które czynniki są decydujące, a które często są przeceniane. Po zakończeniu wykładu, podczas części nieformalnej z poczęstunkiem w klubie „Jajko”, prelegent odpowiadał na różne pytania studentów, a także przedstawicieli innych firm i instytucji, takich jak zeb i Profitia (obie zarządzane przez jednych z pierwszych absolwentów Polsko-Niemieckiego Forum Akademickiego SGH). Późnym wieczorem ostatni goście w dobrym nastroju opuścili spotkanie, wzbogaceni o wiele nowych inspiracji i nowe kontakty.

GALINA WANDEL, Centrum Współpracy Międzynarodowej SGH

EASY

Poznanie siebie i swoich skilli
to klucz do udanej kariery.

Ty też poznaj swoje mocne strony
i certyfikuj je dzięki EY Certified.

Wejdź na **eycertified.pl**

Zeskanuj mnie!

FOT. ARCHIWUM SGH

Kalejdoskop wydarzeń z udziałem Klubu Partnerów SGH

PATRYCJA DUTKIEWICZ

✦ W ubiegłorocznej edycji Dnia Kariery SGH wzięli udział przedstawiciele: Accenture, Banku Pekao, Deloitte, EY, ING, Makro, P&G, PwC, PZU, Santander, Puls Biznesu i UNICEF

Jesień w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie jest zawsze wielobarwna, bez względu na pogodę za oknem uczelnia tętni życiem, zachęcając studentów i studentki do włączania się w przeróżne aktywności. Rozpoczynając studia w SGH, młodzi ludzie są na początku swojej

drogi planowania kariery i niezależnie od tego, w którym kierunku się udadzą, warto, by poznali wszystkie dostępne opcje. Dlatego w mapę jesiennych eventów już na dobre wpasowało się ważne wydarzenie z udziałem biznesowych partnerów uczelni – **Dzień Kariery SGH**. Tego dnia Aula Spadochronowa jest przepelniona gwarem, interesującymi rozmowami na temat staży, praktyk oraz programów ambasadorskich czy konkursów. Nasza uczelnia zamienia się wtedy w kolorowy miks kultur organizacyjnych – firm z Klubu Partnerów SGH. Jednego dnia studenci i studentki mogą poznać zarówno aspekty pracy w bankowości, jak i tajniki i wyzwania, które oferują firmy konsultingowe, albo też poszukiwać możliwości rozwoju w innych obszarach. Podczas tego wydarzenia młodzi ludzie uniesieni aromatem pysznej kawy, mogą oddawać się rozważaniom, która z firm prezentuje wartości najbliższe ich własnym.

Aula Spadochronowa to niewątpliwie serce uczelni – jednego dnia zamienia się np. w tor F1, by drugiego stać się zieloną oazą spokoju i relaksu. Prawie każdego dnia spotykamy w niej organizacje studenckie promujące swoje projekty oraz studentów i studentki angażujących się w wydarzenia charytatywne. Jednak od czasu do czasu, właśnie podczas Dnia Kariery, aula mieni się kolorami firm z Klubu Partnerów SGH – żółtym, pomarańczowym, zielonym czy niebieskim. W tych dniach wyjątkowo dobrze można poznać daną firmę, jej wartości, możliwości rozwoju, oferty pracy (Deloitte, EY, ING, KMPG). Ci, którzy jednak na własne oczy wolą przekonać się, jak

wygląda biuro oraz kultura organizacyjna firm partnerskich, mogą skorzystać z organizowanych przez nie warsztatów połączonych z networkin-giem (Lindt, Mastercard, P&G).

„Jest tylko jeden sposób nauki – poprzez działanie”. Te słowa Paulo Coelho przyświecają partnerom SGH w tworzeniu programów rozwojowych i serii szkoleń, dzięki którym można zdobyć nagrodę w postaci nie tylko wiedzy i umiejętności, ale również wartościowych kontaktów. W minionym semestrze, w ramach działań Klubu Partnerów SGH, udało się zrealizować m.in.:

- 1) Samsung Galaxy Campus – w rytmach znanych utworów społeczność SGH mogła posłuchać eksperckich wykładów w kreatywnej przestrzeni, w której (z różnych perspektyw) pokazano, jak technologia wpływa na wiele aspektów naszego życia i stymuluje do tworzenia nie tylko nowych produktów, ale też idei i relacji społecznych;
- 2) „Say hEY” – cykl warsztatów rozwojowych, podczas których studenci i studentki, dzięki starannie dobranym przez specjalistów z EY tematom warsztatów, mogli rozwinąć kompetencje miękkie przydatne zarówno podczas studiów, jak i w późniejszym życiu zawodowym;
- 3) „Kompetencje jutra” – cykl warsztatów i webinarów zorganizowanych przez Bank ING, w trakcie których (wraz z ekspertami) studentki i studenci w praktyczny sposób mogli przećwiczyć swoje umiejętności w obszarze współpracy w grupie, kreatywności czy myślenia krytycznego;
- 4) „Stypendium Rozwojowe Santander Universidades: Podstawy inwestowania na giełdzie” – bezpłatny cykl szkoleń online z podstaw inwestowania na giełdzie, obejmujący zagadnienia niezbędne w inwestowaniu, takie jak: funkcjonowanie rynku kapitałowego i giełdy, zasady inwestowania, analiza spółek, sposoby oceny ryzyka, psychologia inwestowania i wiele innych.

Jeśli studenci i studentki SGH mieli ochotę bezpośrednio porozmawiać z rekruterem konkretnej firmy, mogli to zrobić podczas **Tygodnia z Doradcami Kariery SGH**. Ten cykliczny projekt, w znanej formule rozmów *face to face* online, podczas których można zapoznać się z propozycją rozwoju w wybranej firmie, stanowi unikatową szansę na uzyskanie informacji, jak pokierować swoją edukacją, by znaleźć wymarzoną pracę.

Po raz pierwszy, w tej edycji Dnia Kariery SGH, studenci i studentki mogli poznać również **możliwości staży i pracy w strukturach unijnych**. „Kariera w Unii Europejskiej” to cykl warsztatów, podczas których odbywają się dyskusje z pełnomocniczką rektora ds. współpracy z UE dr hab. Małgorzatą Molędą-Zdziech, prof. SGH, przedstawicielami Parlamentu Europejskiego oraz przedstawicielami Stowarzyszenia Network PL na temat Blue Book Traineeship.

PATRYCJA DUTKIEWICZ, dyrektorka Centrum Współpracy z Biznesem SGH

Gdy akwen zamarza...

CEZARY STERNICKI

Niesamowita prędkość, adrenalina, szybko podejmowane decyzje, zaawansowane materiały – wszystko to kojarzy się z wyścigami bolidów Formuły 1. Podobnie jest z pojazdami napędzanymi wiatrem i poruszającymi się po lodzie – bojerami. To właśnie niskie współczynniki tarcia płóz¹ o lód pozwalają ślizgom lodowym² osiągać niewyobrażalne prędkości, dochodzące nawet do 160 km/h! Dodajmy, że taka konstrukcja jest napędzana wyłącznie wiatrem i może przekroczyć jego rzeczywistą³ prędkość nawet czterokrotnie! Właśnie ten szczegół jest głównym aspektem odróżniającym żeglarstwo lodowe od klasycznego żeglarstwa wodnego. Podczas żeglowania na wodzie opory żaglówki, która mknie po powierzchni, rosą wraz ze wzro-

- ¹ Płozą – element styku bojera z lodem. Na płozę składają się korpus i osadzony w nim kawałek stali, który styka się z lodem. Płozę można porównać do łyżew.
- ² Ślizg lodowy – inne określenie bojera.
- ³ Wiatr rzeczywisty – wiatr, który jest wywołany przez naturę. Jeżeli coś jest w ruchu wywołanym własnym napędem (np. łódź), nie działa już na to wiatr rzeczywisty, lecz wiatr pozorny.
- ⁴ Latać na bojerze – mówi się tak, ponieważ ślizg kilkukrotnie może przekroczyć prędkość wiatru. Można również powiedzieć, że na bojerze się żegluguje, ale na pewno nie to, że się pływa!

stem prędkości, jednak na lodzie jest nieco inaczej. Opory związane z ruchem bojera nie zależą od jego ekstremalnej szybkości. Oczywiście nie oznacza to, że zawodnicy zawsze żeglują tak szybko. Jest to przede wszystkim zależne od panujących warunków. Kiedy lód jest miękki, chropowaty i z lekką pokrywą śnieżną, a wiatr wieje umiarkowanie, bojer będzie poruszał się znacznie wolniej niż w przypadku, gdy pokrywa lodowa będzie twarda i gładka, a wiatr – mocny.

Czy ten sport jest bezpieczny? Tak, jeżeli przestrzega się podstawowych zasad bezpieczeństwa. Żeglowanie po lodzie odbywa się wyłącznie na akwenach wcześniej sprawdzonych pod kątem bezpieczeństwa. Przestrzegam przed wchodzeniem na lód, kiedy nie ma się doświadczenia i odpowiedniej wiedzy!

Na bojerach lata się⁴ jedynie na naturalnie zamarzniętych akwenach, nie ma do tego specjalnie przygotowanych zbiorników wodnych czy lodowisk. Gdzie więc można uprawiać żeglarstwo lodowe? Jeżeli ograniczamy się jedynie do granic naszego kraju, najlepszym miejscem, od którego warto zacząć poszukiwania lodu, są Mazu-

- ↑ Usterka przed startem – Mistrzostwa Świata Juniorów w klasie DN, 2022 r.
- ✗ Zamarznięte jezioro Czost
- ➔ 3, 2, 1... START! – regaty na Jeziorze Żegrzyńskim

FOT. ARCHIWUM WŁASNE AUTORA (3)

FOT. MARIUSZ KLUK

✦ Pełne skupienie
– Mistrzostwa Polski
Juniorów w klasie DN,
2021 r.

ry. Mnogość różnorodnych jezior (od tych dużych i głębokich po te mniejsze i płytsze) sprawia, że znalezienie odpowiedniego zbiornika wodnego do żeglowania po lodzie jest kwestią determinacji, a czasem odrobiny szczęścia. Akwenów, na których można żeglować zimą, jest wiele, a wymienienie ich wszystkich nie miałoby większego sensu (wspomnę jeszcze tylko o Zalewie Żegrzyńskim, który nie należy do zbiorników szybko zamarzających – gdy niskie temperatury nie utrzymują się przez dłuższy czas, w ogóle nie zamarza). Ważnymi kryteriami przy doborze akwenu są jego wielkość i głębokość. Kiedy szukamy pierwszego lodu, z pewnością powinniśmy ograniczyć się do płytkich i małych jezior, gdyż to one pierwsze zamarzają. Gdy w Polsce zima jest długa i mroźna, zazwyczaj większość zbiorników staje się żeglowna. Oczywiście, na lodzie można także żeglować poza granicami naszego kraju – warunki często są znacznie lepsze. Chłodniejszy klimat sprawia, że w krajach, takich jak Szwecja, Finlandia, Estonia, zimy są dłuższe i mroźniejsze, co przekłada się na szybsze zamarzanie oraz późniejsze rozmarzanie akwenów. W Polsce sezon przeciętnie trwa od połowy grudnia do końca lutego, a za granicą – od początku października nawet do początku kwietnia!

Na koniec warto wspomnieć, że polscy zawodnicy są wielką potęgą bojerową, mamy wielu medalistów mistrzostw świata i Europy, którzy czynnie ścigają się i z roku na rok poprawiają swoje żeglarskie umiejętności. Czasem mówi się, że „mistrzostwa Polski to takie małe mistrzostwa świata”. Zapraszam więc wszystkich na lód, a widok floty bojerów mknących po zamrożonym jeziorze pozostawia niezapomniane wrażenia! 📸

CEZARY STERNICKI, kierownik Sekcji Żeglarskiej AZS SGH, brązowy medalista Mistrzostw Świata Juniorów w klasach DN i Ice-Optimist oraz brązowy medalista Mistrzostw Europy Juniorów w klasie DN

„ (...) polscy zawodnicy są wielką potęgą bojerową, mamy wielu medalistów mistrzostw świata i Europy, którzy czynnie ścigają się i z roku na rok poprawiają swoje żeglarskie umiejętności. Czasem mówi się, że «mistrzostwa Polski to takie małe mistrzostwa świata».

FOT. ARCHIWUM WŁASNE AUTORA

✦ Co tu właściwie się zepsuło? – Mistrzostwa Świata Juniorów w klasie DN, 2022 r.

FOT. ARCHIWUM SGH/MARCIN FLIS

Pierwszy postpandemiczny Dzień AZS SGH

 MAGDALENA BRYK

Po dwóch latach pandemicznej przerwy w ostatni piątek października ubiegłego roku Aulę Spadochronową ponownie zajęła najbardziej wysportowana organizacja w Wielkiej Różowej, czyli AZS SGH. Wcześniej, przed pandemią COVID-19, tradycją było, że w jeden z pierwszych piątków roku akademickiego całą aulę zajmują członkowie AZS, pokazując, że studenci w SGH żyją nie tylko samą nauką. Niestety, w okresie pandemii nauczanie było w pełni zdalne, a więc i wydarzenia promocyjne były odwołane lub przeniesione do sieci. Dlatego z tym większą radością studenci sportowcy wzięli się do organizacji Dnia AZS SGH 2022.

FOT. ARCHIWUM SGH/MARCIN FLIS

↑ Drużyna JM Rektora SGH wygrała w pokazie bocci

→ Proroktor dr hab. Krzysztof Kozłowski, prof. SGH, próbuje swoich sił w golfie

FOT. ARCHIWUM SGH/MARCIN FLEJS

- ✦ Piłkarzyki, jak zawsze, cieszyły się dużym zainteresowaniem
- ✦ Dziękujemy i do zobaczenia za rok!

Jak zawsze, cel był jeden – pokazać, że na uczelni ekonomicznej sport też istnieje, a zajęcia i pracę jak najbardziej można pogodzić z treningami i startem w zawodach akademickich. Była to też okazja, aby poznać członków AZS SGH oraz dowiedzieć się więcej na temat treningów i funkcjonowania różnych sekcji sportowych, które – mimo pandemicznej przerwy – przetrwały i zmotywowane wróciły do ćwiczeń w normalnej formie. Przedstawiciele sekcji tłumnie

zjawili się na standach i chętnie odpowiadali na liczne pytania dotyczące zarówno zajęć, jak i zawodów w poszczególnych dyscyplinach sportu. Podczas pierwszej przerwy do porannego rozruchu wszystkich obecnych zaprosiła Sekcja Aerobiku na czele z trenerką Anną Milińską-Tymendorf. Na drugiej przerwie, podczas której gościem specjalnym był JM Rektor SGH prof. Piotr Wachowiak, społeczność Wielkiej Różowej mogła poznać tajniki gry w boccę (jej zasady są bardzo proste, a głównym celem jest integracja graczy niezależnie od poziomu sportowego).

W trakcie całego dnia na gości czekały różne atrakcje, przygotowane przez członków AZS SGH – piłkarzyki, chodzenie po linie czy krótki sprawdzian z nagrodami na dystansie 200 m na ergometrze wiosłarskim. Warto wspomnieć również o inicjatywie pod nazwą Szkoła Główna Golfowa, dzięki której każdy mógł spróbować swoich sił w tej dyscyplinie sportu. Uwag instruktora wysłuchał m.in. prorektor ds. dydaktyki i studentów dr hab. Krzysztof Kozłowski, prof. SGH.

Dzień AZS SGH 2022 był ogromnym sukcesem i mamy nadzieję, że każda następna odsłona tego wydarzenia będzie tylko lepsza, a wszystkich zainteresowanych dołączeniem do naszego AZS zapraszamy do kontaktu za pośrednictwem fanpage'a na Facebooku. 📷

MAGDALENA BRYK, członek Zarządu KU AZS SGH

FOT. KUBONG STUDIOS (HTTPS://LINKTREE/KUBONGSTUDIOS)

Czytając Tennenbauma...

GRZEGORZ SZULCZEWSKI

HENRYK TENNENBAUM (1881–1946)

– ZAPOMNIANY PROFESOR Z SGH

FOT. ARCHIWUM SGH

Jeszcze trzy lata temu wydawało się, że nie pozostanie nam nic innego jak korzystanie z dobrodziejstw rozkwitu gospodarczego, który zawdzięczamy, *de facto*, zakończeniu zimnej wojny. Europa, jak złudnie sądzi-

liśmy, udowadniała, że można rozwijać się w sposób pokojowy. Żyliśmy nadzieją, a właściwie byliśmy już prawie pewni, że wreszcie udało się oderwać naszemu pokoleniu – ostatecznie i raz na zawsze – od demonów przeszłości: wojny, głodu, chorób, a przede wszystkim nienawiści. Wydawało się, że głównym zadaniem kolejnych roczników będzie uczenie się korzystania z coraz to nowszych wynalazków z dziedziny IT, i w chwilach wolnych przeglądanie niezliczonej liczby stron i dawanie lajków, a nam wszystkim dany jest najpiękniejszy okres w historii Polski, kiedy możemy wreszcie korzystać z życia.

Od czasu wybuchu pandemii, a potem agresji na Ukrainę, nic nie jest już tak proste. Przyszłość jest coraz bardziej nie do wyobrażenia, a nawet nie wiadomo, co jeszcze dzisiaj może się wydarzyć. W takiej sytuacji istnieje szczególna potrzeba budowania naszej duchowej tożsamości, która odróżni nas od agresywno-destrukcyjnej osobowości wszelkiej maści totalitarnych i totalizujących dyktatorów czy – w wersji soft – paternalistycznych przywódców. Często dla odróżnienia od ich rządów mówi się, że przede wszystkim wspólnota transatlantycka stara się realizować wymogi demokracji liberalnej.

W grudniu ubiegłego roku mogliśmy uczestniczyć w uroczystości upamiętnienia prezydenta z SGH – Stanisława Wojciechowskiego, który do końca starał się być wierny zarówno idei demokratycznej praworządności, jak i idei demokratycznego kapitalizmu w postaci propagowania spółdzielczości. Pora zatem przypomnieć o naszym wkładzie w rozwój drugiej idei leżącej u podstaw koncepcji ustroju demokratycz-

no-liberalnego, a mianowicie samego liberalizmu.

Nawet rodzinie SGH mało znany jest fakt, że w naszej uczelni (do czasu emigracji wojennej) wykładał wybitny przedstawiciel polskiego liberalizmu – Henryk Tennenbaum. Jest to postać ze wszech miar godna upamiętnienia i to nie tylko dlatego, że była, jak to mówi się trochę niemodnie, zacnym człowiekiem. Wystarczy bowiem przypomnieć, że angażował się on w instytucjonalny ruch niepodległościowy, gdyż był członkiem Centralnego Komitetu Narodowego w Warszawie oraz ekspertem od spraw gospodarczych polskiej delegacji na konferencji pokojowej w Paryżu w 1919 r., a w czasie II wojny światowej – doradcą premierów Władysława Sikorskiego i Stanisława Mikołajczyka.

W pierwszym etapie kształtowania swojej ekonomicznej koncepcji uczony głosił poglądy liberalne, a potem – po wielkim kryzysie – coraz bardziej akceptował rozwiązania keynesowskie. Warto jednak skupić się na jego liberalnej wizji gospodarki, szczególnie dzisiaj, gdy „liberalizm” jest jednym z terminów używanych w walce politycznej – dla jednych sprowadza się do realizacji postulatu wolnego rynku i wyzwolenia obyczajowego, a dla drugich stanowi niebezpieczeństwo zapanowania korporacji nad społeczeństwem i erozję tradycyjnych wartości. W ujęciu Tennenbauma działania wolnej konkurencji należy bronić w tych obszarach gospodarki, w których inicjatywa prywatna daje najlepsze rezultaty. Jednak to nie wyklucza realizowania wolności gospodarczej przy wsparciu państwa i szczególnie tam, gdzie jedynie ono może zapewnić konkurencyjność Polski. Profesor wspierał więc projekty centralnej rozbudowy infrastruktury, np. budowy Portu Gdynia czy magistrali węglowej ze Śląska na wybrzeże.

W jednej z jego głównych prac z okresu liberalnego (opublikowanej w 1929 r.), pt. *Ośrodki dyspozycji gospodarczej w Polsce*, możemy odczytać – bardzo aktualne i dzisiaj – przemyslenia na temat strategii rozwoju gospodarczego w obliczu załamania starego porządku światowego. Tennenbaum zadał pytanie o receptę na „uchwycenie przez Polskę nowoczesnego rytmu gospodarczego państw zachodnich”, a dokładniej, jak wykorzystać nowe możliwości, jakie stworzyło odzyskanie niepodległo-

ści, i jaką rolę ma odgrywać w tym państwo. Prawem analogii możemy zadać te pytania w obecnej sytuacji, również załamania starego porządku światowego, którego przyczynami stały się pandemia, agresja na Ukrainę, a przede wszystkim rewolucja 4.0. Chodzi w tej sytuacji o znalezienie dla Polski miejsca w nowym międzynarodowym podziale pracy i cyrkulacji kapitału. Szczególnie problem dopływu kapitału zagranicznego i stworzenia takich warunków do jego inwestowania w kraju, by pracował na rzecz społeczeństwa, było jedną z głównych trosk Tennenbauma.

Profesor starał się również odpowiedzieć na pytanie, jak chronić działanie wolnej konkurencji przy rosnącym zaangażowaniu państwa w gospodarkę, co rodziło i nadal rodzi niebezpieczeństwa dla zdrowego funkcjonowania gospodarki narodowej. Pierwszym zagrożeniem jest zaangażowanie państwa w gospodarkę poprzez działalność przedsiębiorstw państwowych, które znajdują się pod parasolem ochronnym państwa. W swojej pracy *Ośrodki dyspozycji gospodarczej w Polsce* (wydanej w 1929 r.) Tennenbaum ostrzegał, że „(...) państwo w roli wytwórcy wkracza na niższe piętra układu gospodarczego i traci [tym samym] zdolność należytego skoordynowania interesów występujących na wszelkich piętrach tego układu”. Polityka publiczna ma natomiast za zadanie zapewniać element trwałości i różnorodności form w życiu gospodarczym i nie stanowić, jak ujmował to uczony, „narzędzia opiekuńczej dyktatury państwa w sferze gospodarki”.

Państwo silnie angażując się w życie gospodarcze, wykazuje tendencję do faworyzowania własnych przedsiębiorstw, ale traci tym samym konieczną, zdaniem Tennenbauma, bezstronność wobec podmiotów gospodarczych, gdyż nie występuje już jedynie w roli strażnika równouprawnienia wszystkich podmiotów gospodarczych, jak i neutralnego arbitra w sporach gospodarczych. Tym samym projekty przedsiębiorstw państwowych tych wspieranych przez państwo nie zawsze podlegają, w wystarczającym stopniu, weryfikacji za sprawą kalkulacji ekonomicznej i konkurencji rynkowej. Zbytne preferowanie nie tylko przedsiębiorstw państwowych, ale i nieracjonalnego wspierania przez państwo rodzimych producentów i usługodawców

stwarza niebezpieczeństwo tego, że produkty i usługi okażą się anachroniczne pod względem zastosowanych na świecie rozwiązań technicznych i będą niekonkurencyjne cenowo na rynku, mimo że te podmioty gospodarcze nie zbankrutują.

Krytyczne uwagi Tennenbauma uświadamiają nam, że również dzisiaj stajemy przed trudnym pytaniem, a właściwie dylematem z zakresu polityki publicznej. Dotyczy on tego, czy w obliczu niebywałego postępu w dziedzinach, w których nie mamy doświadczenia, należy forsować własne, krajowe projekty, tym bardziej że środki, które przeznaczamy na ich realizację, są relatywnie małe w stosunku do tych angażowanych w najbardziej zaawansowane technicznie światowe przedsięwzięcia.

Drugim niebezpieczeństwem, przed którym ostrzegał uczony, jest – zauważoną już w II Rzeczypospolitej – tendencja do kierowania się w obsadzaniu stanowisk w przedsiębiorstwach państwowych względami politycznymi, a nie fachowymi. Te, w których to się dokonywało, nazywał „nowoczesnymi królewskimi”. W książce *Skomercjalizowana racja stanu* (wydanej w 1927 r.) opisał on szkody, jakie doznaje zarządzanie zakładami państwowymi poprzez praktykę, która funkcjonuje nieprzerwanie i to niezależnie od układu politycznego, a nawet ustroju (np. w socjalizmie była tzw. nomenklatura). Z kolei w publikacji *Uwagi o kryzysie*, wydanej w 1931 r., zadaje pytanie (również bardzo aktualne i niestety upolitycznione kosztem rzetelnej argumentacji), czy prowadzić politykę antykryzysową ekspansywną, wywołującą inflację, czy przeciwnie – restrykcyjną, która grozi z kolei załamaniem gospodarczym i deflacją.

I tak dalej... Czytając prace Tennenbauma, znajdziemy w nich bardzo wiele rzetelnie opracowanych zagadnień i koniecznych do podjęcia wyzwań, przed którymi stoimy i dzisiaj. Co więcej, zarówno zwolennicy ekonomii liberalnej, jak i keynesiści znajdą coś dla siebie w bogatej twórczości tego uczonego. Dbajmy więc o to, by Henryk Tennenbaum nie został zapomnianym profesorem z SGH.

DR HAB. GRZEGORZ SZULCZEWSKI, prof.
SGH, Kolegium Ekonomiczno-Społeczne, Instytut
Filozofii, Socjologii i Socjologii Ekonomicznej, Zakład
Filozofii SGH

Nostalgicznie o Trójmieście

PAWEŁ TANEWSKI

ZIMOWY WYPAD NAD ZATOKĘ GDAŃSKĄ

Trójmiasto ma swój nieodparty urok o każdej porze roku, w co czasem trudno uwierzyć. To zrozumiałe, że przyciąga w lipcu i sierpniu, gdy panują upały, ale że np. w grudniu albo styczniu, kiedy dzień jest krótki i szybko się ściemnia, to już jest nieco trudniejsze do pojęcia. Chyba że mówimy o sylwestrze lub karnawale.

Zacznijmy od Gdańska. Najbardziej popularna trasa turystyczna wiedzie przez oszalałymi wielkością i rozmachem Długi Targ do Motławy. Długi Targ podobno robi wrażenie nawet na wielu zagranicznych turystach, przywykłych do średniowiecznego i renesansowego bogactwa Europy Zachodniej. Dotrzemy Długim Targiem do Motławy, przystaniemy przy słynnym Żurawiu, może wejdziemy na pokład „Sółdka” (pierwszego statku zbudowanego w Polsce po II wojnie światowej), zajrzymy do Narodowego Muzeum Morskiego. Proponuję jednak odbić nieco od tej trasy i przy Dworcu Głównym w Gdańsku udać się w przeciwnym kierunku – przeciąć osiedle kilkupiętrowych domów czynszowych, wzniesionych gdzieś na początku zeszłego wieku, i przystanąć przy pomniku stoczników poległych w grudniu 1970 r. Makietą tego monumentu, jeszcze przed odsłonięciem w grudniu 1980 r., stała w Auli Spadochronowej naszej uczelni. Rodziła się wtedy z rozmachem pierwsza „Solidarność”, organizowali się studenci, nastał czas 16 miesięcy względnej wolności od panującego w Polsce autorytarnego systemu politycznego (aż do grudnia następnego roku, gdy wprowadzono stan wojenny). Myślę, że w grudniu 1970 r. najtragiczniejszy los spotkał stoczników, którzy po kilku dniach zamieszek i strajków postanowili, na wezwanie ówczesnych władz, powrócić do pracy. Gdy 17 grudnia rano tłumnie szli do stoczni, wojsko otworzyło do nich ogień. Poległo dziesięciu

robotników. Myślę też czasem o tych stocznikowcach, którzy na wezwanie rządzących nie ruszyli do pracy. Uznali, że to niebezpieczne, więc pozostali w domach. Kim byli? Zapewne w momencie, gdy w portach i stoczniach wybuchły strajki, przyłączyli się do nich, ale chyba nie na tyle, by wejść w skład komitetów strajkowych albo wyjść na ulicę. Po prostu później sprzeciwili się władzy, nie stawiając się do pracy. Groziło im za to wyrzucenie ze stoczni, jakiś wilczy bilet i to wszystko. Pokazali jednak w ten sposób, że gdy władze nie panują nad rzeczywistością, uwłaczają ludzkiej godności, wydają zbrodnicze w skutkach decyzje, wówczas mogą spotkać się właśnie z taką reakcją, lekceważeniem i formą samoobrony. Zresztą wielu stocznikowców pokochało Trójmiasto autentyczną miłością. Przybyli z głębi kraju za chlebem do portów i stoczni, ale nie tylko pieniądze były dla nich ważne – także urok rozległego kompleksu miejsko-przemysłowego i uzdrowskiego. Harowali nieraz niehumanitarnie po kilkanaście godzin dziennie, by zdobyć własne mieszkanie albo domek nad morzem. Spawacze, elektrycy i monterzy to byli prości ludzie, ale nie prostacy. Ich dyrektorzy też musieli się starać, np. gdy przyszło nagle i niespodziewane zamówienie z ZSRR. Mieli podobno swoje sposoby, by złagodzić ciężar tego niewykonalnego czy rujnującego radzieckiego obrotu, a najlepiej, żeby w ogóle go nie zrealizować.

Spod pomnika bohaterów grudnia ruszamy dalej, brzegiem zatoki w kierunku Sopotu. Po drodze mijamy Brzeźno (Brösen) – pierwszy kurort w tym miejscu, cieszący się popularnością w początkach zeszłego wieku. Na Westerplatte, znanym ze słynnej obrony we wrześniu 1939 r., nie było wtedy żadnych instalacji wojskowych, a tylko mnóstwo pensjonatów. Stateczki krążyły zatem pomiędzy Westerplatte i Brzeźnem, przewożąc setki wczasowiczów, którzy w Brzeźnie schodzili na ląd i wędrowali deptakiem w stronę Sopotu. My jednak idziemy brzegiem zatoki. Mijamy gigantyczne socjalistyczne blokowisko o nazwie Gdańsk Zaspą. Powstało ono w miejscu dawnego niemieckiego lotniska, które funkcjonowało jeszcze na początku lat siedemdziesiątych. Ze względów bezpieczeństwa lokalizacja była wprost idealna. Samoloty wylatywały znad lądu i podchodziły do lądowania od strony zatoki. Wczasowicze zadzierali z zaciekawieniem głowy, zwłaszcza dzieci. Ja też. Wokół lotniska Niemcy planowali wzniesienie rozległe osiedle domków jednorodzinnych dla stoczników, ale powstały bloki z wielkiej płyty. Na Zaspie zachował się fragment dawnego betonowego pasa. Tak mi

się wydaje. O dawnej nazwie stacji kolejki miejskiej Gdańsk Lotnisko pamięta już mało kto. Jest Gdańsk Zaspą i już.

W ten sposób prawie doszliśmy do słynnego uzdrowiska. W okresie międzywojennym Sopot to był naprawdę kurort o światowej sławie. Docierały tu wówczas największe i najbardziej luksusowe transatlantyki z zamożną klientelą, zostawiającą pieniądze w Cassino Sopot. O kuracjach mało kto myślał. Kuracjusze to były stateczne osoby polskiego i niemieckiego pochodzenia, wynajmujące pokoje w pensjonatach albo mieszkania dla siebie i rodzin na cały lipiec lub sierpień. Moja ciocia, z bardzo bliskiej rodziny, córka zamożnego kupca z Pomorza, z tego powodu okropnie nudziła się w sierpniu. W lipcu uczepiona kajaka, pływała po jeziorze w rodzinnym mieście, co było o wiele bardziej zabawne, może cokolwiek niebezpieczne, ale ktoś by się bał wody w jej wieku.

Będąc już w Sopocie, warto wspomnieć postać znakomitego ministra skarbu II RP – **Jerzego Zdziechowskiego** (1880–1975). Pełnił on swój urząd od grudnia 1925 r. do kwietnia 1926 r. Za jego rządów kurs złotego w stosunku do innych walut ustabilizował się na poziomie gospodarczo uzasadnionym. Nie był ani za wysoki, ani za niski, po prostu w sam raz, by i produkcja krajowa, i eksport się opłacały. Budżet państwa został zmniejszony o 25%, a ściąganie podatku majątkowego było praktycznie zaniechane. Kto to słyszał, żeby płacić duży podatek od posiadanej nieruchomości, co wymyślił poprzednik Zdziechowskiego, słynny **Władysław Grabski** (1874–1938), wykładowca WSH w latach dwudziestych. Nawet jeśli ktoś mieszka w pałacu, to z tego tytułu wcale nie wynika, że posiada dużo płynnej gotówki dla zachłannego i rozrzućnego państwa. Zdziechowski nie stworzył żadnej wymyślnej doktryny ekonomicznej, umiał za to dobrze liczyć. Wiedział, co to przychód, rozchód i że budżet państwowy musi być zrównoważony, a nie zadłużony. Niestety, Zdziechowski szybko ustąpił z urzędu, gdyż wszedł w skład gabinetu koalicyjnego z udziałem PPS. **Józef Piłsudski** (1867–1935), który akurat szykował się do zamachu stanu, przekonał PPS do zerwania koalicji. Po niej nastąpiły zaledwie kilkudniowe rządy **Wincentego Witosa** (1874–1945), a później słynny zamach i wieloletnie, fatalne w skutkach, rządy sanacji. Tacy logicznie myślący Zdziechowscy nie mogli rządzić. Piłsudski lub ktokolwiek inny musiał dokonać zamachu, żeby w państwie było zasadniczo gorzej, a lepiej działało się jedynie rządzącym i ich klienteli.

Zdziechowski ustąpił z urzędu, ale co to była za postać! Wielowymiarowa. Trzy rzeczy na pewno udało mu się niezależnie od rozwoju wypadków politycznych. Miał ładną córkę. To po pierwsze i może najważniejsze. W latach dwudziestych kupił ponadto pensjonat w Sopocie (blisko morza, o wdzięcznej nazwie „Meeres Blick” – „Wi-

JERZY ZDZIECHOWSKI

FOT. NAC

STANISŁAW PLENKIEWICZ

FOT. ARCHIWUM SGH

dok na Morze”) i napisał świetną powieść sensacyjno-obyczajową *Czeki bez pokrycia*. Pomyśleć, że autorem był ekonomista, były minister skarbu przepadający za statystyką i długimi kolumnami liczb. Ciekawe, który z obecnych ekonomistów-polityków byłby w stanie stworzyć poczytne dzieło literackie. W przypadku takiego osobnika można sobie wyobrazić atrakcyjną córkę albo reprezentacyjną nieruchomość, ale powieści jego autorstwa już raczej nie. Rządzi nami, zarówno z lewa, jak i z prawa, przeciętność – w decyzjach, w sposobie wypowiadania się, o pisaniu już nie wspominając.

Wędrujemy dalej. Dotarliśmy do najdłuższego mołu podobno zjednoczonej Europy i teraz idziemy już pod górę deptakiem – ulicą Bohaterów Monte Cassino. W latach 1945–1956 nazywała się ona Konstantego Rokossowskiego (dla uczczenia radzieckiego marszałka żyjącego w latach 1899–1968, wyzwającego ziemie polskie spod okupacji niemieckiej w latach II wojny światowej), a jeszcze wcześniej – Seestrasse, bo przecież prowadziła do morza. Przy ówczesnej Rokossowskiego mieszkał **Stanisław Plenkiewicz** (1877–1951) – absolwent Akademii Handlowej w Antwerpii, wykładowca WSH/SGH w latach 1909–1939. Po wojnie został on profesorem w Wyższej Szkole Handlu Morskiego, która powstała w słynnym kurorcie. Jedyne syn, Roman

Plenkiewicz (1919–1944), ps. „Jarząbek”, poległ w powstaniu warszawskim. Wdowa po uczonym, Julia Plenkiewicz (1883–1970), jeszcze przez pewien czas utrzymywała kontakt z SGPiS.

Jesteśmy już w górnym Sopocie. Warto przy tej okazji wspomnieć innego naszego uczonego – **Konrada Ilskiego** (1885–1963), wiceprezydenta Warszawy. W latach 1913–1924 wykładał handel międzynarodowy na Wyższych Kursach Handlowych im. Augusta Zielińskiego i później w WSH. Jednocześnie bardzo angażował się w działalność polityczną. Związany z ruchem narodowo-demokratycznym wszedł do pierwszej warszawskiej rady miejskiej, wyłonionej w wyborach samorządowych zarządzonych przez Niemców w 1916 r. W wolnej Polsce został wybrany na posła do Sejmu pierwszej kadencji, obradującego w latach 1922–1927. Narodowy demokrat Ilski przyczynił się do stworzenia atmosfery napięcia politycznego po wyborze **Gabriela Naru-**

utowicza (1865–1922) na pierwszego prezydenta odrodzonej Rzeczypospolitej, co nastąpiło 9 grudnia 1922 r. Endecja nie mogła mu darować, że został wybrany głosami mniejszości narodowych. W efekcie prezydent długo nie sprawował urzędu i został zamordowany przez artystę malarza **Eligiusza Niewiadomskiego** (1869–1923) w warszawskiej Zachęcie po siedmiu dniach od zaprzysiężenia. W latach 1923–1927 Konrad Ilski sprawował urząd wiceprezydenta Warszawy, a w kolejnych (1927–1934) był radnym miasta stołecznego Warszawy. Podobnie jak Plenkiewicz, dotarł on do Sopotu zapewne dopiero po II wojnie światowej. Po latach takie fakty trudno ustalić. Został pochowany na tutejszym cmentarzu katolickim, a obok niego spoczęła żona **Leokadia Nowacka-Ilaska** (1887–1979) – pianistka i pedagog Akademii Muzycznej w Gdańsku. W pobliżu znajdują się miejsca wiecznego spoczynku ewangelików i Żydów. Wielokulturowość w mikroskali.

W tym momencie przypomina mi się rozmowa sprzed dziesięciu lat z pewnym przedstawicielem znanej warszawskiej rodziny przemysłowców i intelektualistów. Powiedział mi wtedy: „Proszę Pana, jak tylko w 1945 r. dowiedziałem się, że Sopot będzie należał do Polski, od razu tu przyjechałem i zamieszkałem”. Musiało to być zapewne zimą, a najpóźniej wczesną wiosną 1945 r., bo nieco później było już bardzo trudno znaleźć tu jakąś wolną kwaterę.

Na koniec jeszcze o tych kwaterach. Wiele typowych sopockich pensjonatów i willi zostało zaprojektowanych i zbudowanych przez zwykłych majstrów budowlanych, którzy umieli rysować, mieli wycucie panującego stylu i znali technikę budowania z tradycyjnych materiałów, takich jak wapno, cement i drewno (stal i cement należały wtedy do rzadkości). Żeby poznać ich wyjątkowe artystyczne rzemiosło, należy nieco odbić od ruchliwej ulicy Bohaterów Monte Cassino, zanurzyć się w pełnych uroku sopockich uliczkach, popatrzeć na domy z werandami, wstąpić do dobrego lokalu. Wczesny zimowy wieczór dopełni nostalgicznego nastroju.

KONRAD ILSKI

FOT. NAC

→ Strona tytułowa broszury Ilskiego

DR PAWEŁ TANEWSKI, starszy kustosz dyplomowany,
Biblioteka SGH

Połącz karierę z pasją

i rozwijaj się
w międzynarodowym
środowisku

Aplikuj

Dlaczego warto:

- **Płatne praktyki** z elastycznymi godzinami pracy i możliwością pracy zdalnej
- Możliwość podjęcia **długoterminowej współpracy** po zakończeniu praktyk w pełnym wymiarze godzin
- **Ambitne projekty** dla najbardziej prestiżowych klientów na świecie

Wymagania:

- Aktywny status **studenta**
- Dostępność w wymiarze **30h/tyg**
- Bardzo dobra znajomość **języka angielskiego** (min. B2)
- Chęci i gotowość do **nauki**
- Dodatkowe **zdolności i umiejętności** w zależności od działu, do którego aplikujesz

Przyjaciele zawsze żyją w naszych sercach

ELŻBIETA ADAMOWICZ, IRENA ELŻBIETA KOTOWSKA

PROFESOR **MARIA KONSTANCJA**
PODGÓRSKA (1949–2022)

FOT. ARCHIWUM SGH

W dniu 2 grudnia 2022 r. odeszła prof. Maria Podgórska, a dla nas ciągle od 50 lat – Marysia. Była związana z uczelnią przez całe zawodowe życie: pierwszy dziekan Studium Podstawowego, dyrektor Instytutu Ekonomometrii w latach 1992–2019, absolwentka ekonometrii, którą studiowała na Wydziale Finansów i Statystyki SGPiS w latach 1967–1972. Studia kontynuowała w ramach utworzonego w 1971 r. Międzywydziałowego Studium Doktoranckiego SGPiS. Tam się spotkałyśmy. Wówczas, na etapie naszego wkraczania w dorosłość, rozpoczęła się nasza przyjaźń.

Marysia uczestniczyła w seminarium doktorskim, prowadzonym przez prof. Iry Koźniewską – promotorkę jej pracy magisterskiej. Wyróżniała się w grupie seminarzystów profesorem i była jej najbliższą współpracowniczką. W efekcie ich ścisłej współpracy powstała rozprawa doktorska o modelach odnowy zbiorowości środków trwałych (1976 r.) oraz wspólna książka *Modele odnowy, niezawodności i masowej obsługi* (PWN, Warszawa 1978), uhonorowana Nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Kontynuując tę problematykę badawczą w swoim rozwoju naukowym, z czasem stała się jednym z najwybitniejszych polskich specjalistów z tego zakresu.

W seminarium doktorskim prof. Iry Koźniewskiej uczestniczyły także Nina Józwiak i Ela Kotowska. Panie zgłębiały nie tylko tajniki łańcuchów Markowa i ich wykorzystania do modelowania rzeczywistych zjawisk, ale były także spragnione wiedzy ekonomicznej i dyskusji na tematy gospodarcze. Włączyły zatem do swojego grona doktorantkę z seminarium Katedry Ekonomii Politycznej na Wydziale Handlu Wewnętrznego. Bardzo szybko naszym spotkaniom i dyskusjom na uczelni zaczęły towarzyszyć kontakty towarzyskie, a nasze relacje zmieniły się z koleżeńskich w przyjacielskie.

Po ukończeniu studiów doktoranckich kontynuowałyśmy nasze związki z uczelnią, prowadząc badania i pracując w różnych jednostkach naszych macierzystych wydziałów. Doktor Maria Podgórska podjęła pracę w Instytucie Ekonometrii. Pokonując kolejne szczeble kariery aka-

FOT. ARCHIWUM SGH

„Była osobą wyjątkową – o niezwykłym połączeniu cech umysłu, charakteru i serca, które decydowały o jej sukcesach zawodowych i jednocześnie budziły sympatię i zaufanie, a także podziw. Miałymy wielkie szczęście, że obdarzyła nas swoją wieloletnią przyjaźnią, która wywarła głęboki wpływ na nasze życie. Dziękujemy za ten dar. Ból utraty pozostanie z nami. Niech pamięć o niej zostanie na zawsze z osobami, które się z nią spotkały. Zrobiła tak wiele dla tak wielu.

demickiej, razem cieszyliśmy się z sukcesów i wspierałyśmy się w niepowodzeniach. Krytycznie oceniałymy zarówno sztywną strukturę wydziałową SGPiS (ograniczającą możliwość współpracy interdyscyplinarnej), jak i ówczesną ofertę programową uczelni. Miałymy szczęście razem uczestniczyć w reformowaniu naszej Alma Mater. Profesor Maria Podgórska była pierwszą dziekanem Studium Podstawowego, powołanego w zreformowanej SGH. Zaproszona przez prof. Janusza Beksiaka (dziekana Kolegium Analiz Ekonomicznych, powstałego w 1992 r.) do utworzonej przez niego Rady Starców, mogła aktywnie uczestniczyć w tworzeniu podstaw działania tej wyjątkowej struktury. W roku 1993 przyjęła propozycję dziekana Beksiaka, by objąć funkcję dyrektora Instytutu Ekonometrii. W trudnej sytuacji dezintegracji zespołu, przy wsparciu prof. Ireneusza Nykowskiego, dokonała zasadniczej przebudowy instytutu, tworząc podstawy jego obecnej struktury. Na tym stanowisku pracowała do 2019 r.

Profesor Maria Podgórska była osobą o wybitnych zdolnościach i silnej osobowości. W zupełnie wyjątkowy sposób łączyła wysokie wymagania z życzliwością i gotowością wsparcia w razie potrzeby. Tworząc rozwijając swoje zainteresowania naukowe, obejmujące metody probabilistyczne (teoria i zastosowania łańcuchów Markowa,

modele odnowy, niezawodności, masowej obsługi, zapasów i ubezpieczeń), matematykę finansową, metody i narzędzia badania koniunktury, troszczyła się również o rozwój powierzonej jej kadry naukowej. Przyciągała do współpracy utalentowanych studentów, proponując im nie tylko atrakcyjne kierunki studiów, ale także angażując do badań prowadzonych w instytucie. Wypromowała bardzo wielu magistrów i doktorów. Inspirowała i wspierała pracowników w dążeniach do uzyskania kolejnych stopni i tytułów naukowych, zachęcając przy tym do przejmowania odpowiedzialności za funkcjonowanie instytutu i podejmowania odpowiedzialnych funkcji poza nim. Pod jej kierunkiem instytut stał się największą i wyróżniającą się jednostką badawczą i dydaktyczną Kolegium Analiz Ekonomicznych, mocno zaznaczającą swoją obecność w SGH, a także w krajowym i międzynarodowym środowisku naukowym.

Była zwolenniczką badań o charakterze interdyscyplinarnym i współpracy naukowej między jednostkami kolegium. Przykładem jest współpraca Instytutu Ekonometrii z Instytutem Rozwoju Gospodarczego i udział pracowników kierowanej przez prof. Podgórską jednostki w badaniach koniunktury. Z jej odejściem społeczność akademicka traci znakomitą badaczkę, oddaną wartościom akademickim, którym była wierna, nigdy z nich nie rezygnując w imię kariery czy korzyści materialnych. Przez całe życie pokazywała, że sukces można osiągnąć dzięki rzetelnej pracy dla wspólnego dobra.

Pierwszą osobą, która odeszła z naszego grona przyjaciół, była Nina Jóźwiak – rektor przełomu w SGH, sprawująca tę funkcję przez dwie kadencje w latach 1993–1999. W roku 2016 żegnałyśmy ją wierszem Ewy Chmieleckiej, także należącej do naszego przyjacielskiego grona:

*„Płoną na drugim brzegu rzeki
przyjaciół naszych tych ogniska
których obecność już nie bliska
tę nam zawiesza u powieki
brzeg drugi widny niedaleki
i ku przeprawie ścieżka śliska (...).*

Tę drogę prof. Maria Podgórska już pokonała, a my bardzo tęsknimy za obiema przyjaciółkami. Pozostały nam jednak wspomnienia tej niezwykłej przyjaźni, która tak wzbogacała nasze życie. Jesteśmy za to wdzięczne. Pamięć o tych wspólnie przeżytych latach pomaga w strasznym okresie żałoby, którą przeżywamy. 📖

PROF. DR HAB. ELŻBIETA ADAMOWICZ, Instytut Rozwoju Gospodarczego, Kolegium Analiz Ekonomicznych SGH

PROF. DR HAB. IRENA ELŻBIETA KOTOWSKA, Instytut Statystyki i Demografii, Kolegium Analiz Ekonomicznych SGH; Instytut Gospodarstwa Społecznego, Kolegium Ekonomiczno-Społeczne SGH

Lektura obowiązkowa

JAN TOPOROWSKI: **MICHAŁ KALECKI.**
BIOGRAFIA INTELEKTUALNA

 ELŻBIETA MACZYŃSKA

JAN TOPOROWSKI, *Michał Kalecki.*
Biografia intelektualna,
WYDAWNICTWO KRYTYKI POLITYCZNEJ,
WARSZAWA 2022

W tak charakterystycznym obecnie gąszczu pojawiających się na krajowym i zagranicznym rynku wydawniczym publikacji ekonomicznych nietrudno o przegapienie tych szczególnie doniosłych, tym bardziej że właśnie takie nierzadko są mało intensywnie czy natrączywie reklamowane. Do doniosłych z pewnością należy wielkie dzieło brytyjskiego ekonomisty Jana Toporowskiego, ostatnio wydane przez Wydawnictwo Krytyki Politycznej, pt. *Michał Kalecki. Biografia intelektualna*.

Ta licząca 536 stron książka jest wynikiem ogromu, trwających ponad 30 lat, prac naukowych i dociekań **Jana Toporowskiego**. Ten urodzony w 1950 r. w Oksfordzie brytyjski ekonomista – związany z brytyjskim (i nie tylko) światem akademickim, specjalizujący się w problematyce kryzysów finansowych, a przede wszystkim teorii Kaleckiego – ma tak interesujący życiorys, że sam zasługuje na odrębne dzieło o nim i jego dorobku naukowym. Polskie korzenie, historia wojennej emigracji rodziców Toporowskiego i wpajane mu patriotyczne wychowanie oraz moralno-etyczne wartości z pewnością skutkowały wielką jego wrażliwością na kwestie społeczne, w tym dotyczące funkcjonowania polskich rodzin za granicą. Toporowski tak sam o sobie pisał na portalu PTE, w tekście pod znamennym tytułem *Moja Polska i moje podejście do ekonomii*: „Moje pochodzenie

i przeżycia przekonały mnie, że w społeczeństwach głęboko rozwarstwionych ekonomista, w swojej działalności zawodowej, ma szczególnie obowiązek wykazania troski o los ludzi najuboższych". Takie podejście można zarazem uznać za jedną z przyczyn zainteresowania się Toporowskiego życiem i twórczością Kaleckiego, któremu – mimo wielu trudnych do pokonania barier – udało się naukowo zakotwiczyć w brytyjskim naukowym środowisku ekonomistów najwyższej rangi, takich jak przede wszystkim John Maynard Keynes i Joan Robinson, oraz badać kwestie bezrobocia, zatrudnienia i płac w kontekście kryzysów, jak też sposobów ich zapobiegania.

Fascynacja Toporowskiego teorią Kaleckiego była tak silna, że poświęcił temu niemal całe swoje życie naukowe. Dzieło Toporowskiego wymagało niezwykle żmudnych poszukiwań – rozrzuconej w różnych krajach i miejscach – archiwalnej dokumentacji dotyczącej Kaleckiego, w tym nie tylko jego dokonań naukowych, lecz także losów prywatnych. Notabene, informacje na ten temat Toporowski pozyskał m.in. podczas odbytego w 1980 r. stażu naukowego w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie.

Michał Kalecki, urodzony w 1899 r. w Łodzi, a zmarły w 1970 r. w Warszawie, już w latach trzydziestych XX wieku wizjonersko przestrzegał przed zagrożeniami w funkcjonowaniu gospodarki kapitalistycznej i ryzykiem narastania jej kryzysogenności. Wskazywał na to m.in. w takich dziełach, jak *Próba teorii koniunktury* (1933 r.) i *Teoria cyklu koniunkturalnego* (1935 r.), oraz w innych opracowaniach, publikowanych także w wydawnictwach zagranicznych po wyjeździe w 1936 r. do Wielkiej Brytanii. Kalecki pracował kolejno w London School of Economics, na Uniwersytecie Cambridge, a w latach 1939–1945 – Uniwersytecie Oksfordzkim. W latach 1946–1954 był wicedyrektorem Departamentu Ekonomicznego w Sekretariacie ONZ. Pełnił też funkcję doradcy ekonomicznego wielu rządów w różnych krajach. W latach 1957–1963 był wiceprzewodniczącym Rady Ekonomicznej przy Radzie Ministrów. Za opublikowaną w 1963 r. książkę pt. *Zarys teorii wzrostu gospodarki socjalistycznej* otrzymał prestiżową Nagrodę im. Oskara Langego, przyznaną

przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne. W Szkole Głównej Planowania i Statystyki tworzył i popularyzował polską szkołę wzrostu gospodarczego. Niestety, w 1968 r., wskutek wydarzeń marcowych i prowadzonej wówczas polityki rządowej, praca ta została brutalnie przerwana.

Intelektualne dzieło Kaleckiego nie doczekało się tym samym należytej popularyzacji ani w praktyce, ani w teorii, ani w dydaktyce. Działo się tak, mimo że – jak twierdził Jerzy Osiatyński (badacz dorobku naukowego Kaleckiego) – ten wybitny ekonomista byłby bardzo poważnym kandydatem do Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii, gdyby nie przedwczesna śmierć w 1970 r. Na szczęście od kilkunastu lat ma miejsce swego rodzaju „powrót do Kaleckiego” i rośnie zainteresowanie jego teorią. Przełom pod tym względem przyniósł światowy kryzys finansowy z 2008 r. Wówczas wielu renomowanych ekspertów przyznawało i eksponowało, że gdyby świat przywiązywał większą wagę do rekomendacji Kaleckiego, takiemu kryzysowi można byłoby zapobiec. Wskazywał na to m.in. noblista Paul Krugman.

Choć w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie nikomu nie trzeba przedstawiać profesora Michała Kaleckiego, to nawet dla tego środowiska lektura książki Toporowskiego z pewnością będzie zaskoczeniem, zważywszy przede wszystkim na wielość podawanych w niej, nieznanych dotychczas lub mało znanych, faktów na temat zarówno intelektualnych poczynąń Kaleckiego, jak i jego życia, także prywatnego. Toporowski wyjaśnia i dokumentuje m.in., dlaczego ten ekonomista, mający międzynarodową renomę w latach trzydziestych i czterdziestych XX wieku, czyli w okresie triumfu keynesizmu, pozostawał jednak w cieniu Keynesa. Działo się tak, mimo że Kalecki rozwijał swoje koncepcje niezależnie od Keynesa, o czym świadczy chociażby – wskazana już – książka tego pierwszego z 1933 r., podczas gdy fundamentalne dzieło keynesowskie, *Ogólna teoria zatrudnienia, procentu i pieniądza*, ukazało się trzy lata później. W publicystyce na ten temat wskazuje się na ogół, że główny wpływ na to miał fakt, że Kalecki początkowo publikował wyłącznie w języku polskim i niekiedy w języku francuskim. Jednak Toporowski dowodzi, że przyczyny były jednak bardziej

złożone i szczegółowo je charakteryzuje w swojej książce.

Choć Michał Kalecki jest uznawany w świecie za najbardziej oryginalnego polskiego ekonomistę rangi światowej (obok Oskara Langego), na co wskazywał m.in. noblista Milton Friedman, to we własnym kraju jego dzieło długo było marginalizowane. To typowy, niestety nader częsty, przejaw – zauważonego już w XIX wieku przez polskiego pisarza i pedagoga Stanisława Jachowicza (1796–1857) – syndromu: „Cudze chwalić, swego nie znacie, sami nie wiecie, co posiadacie”.

Książka Toporowskiego niewątpliwie będzie służyć lepszemu poznaniu dzieła i życia Kaleckiego. Jest to tym bardziej istotne, że jego naukowe dociekania, co podkreśla wydawca książki, wciąż są kluczem do rozumienia tego, „jak działa system kapitalistyczny i jak można go przekroczyć”. Świadczy o tym chociażby – często w mediach cytowana po kryzysie z 2008 r. – następująca rekomendacja Kaleckiego: „Co zrobić, jeżeli obsługa długu publicznego stanie się zbyt kosztowna? Wtedy ministrowie powinni uzyskać więcej środków nie poprzez zwiększanie podatków od zwyczajnych zarobków czy wydatków, co doprowadziłoby do spowolnienia gospodarki, ale poprzez opodatkowanie próżniaczego majątku”.

Toporowski przekonująco dowodzi, że w XXI wieku w teorii ekonomii konieczny jest powrót do wizji Kaleckiego (również Langego) na temat rozwoju społeczno-gospodarczego, koncepcji, w której jest uwzględniany nie tylko wzrost gospodarczy, lecz także postęp społeczny i poprawa jakości życia ludzi. Dlatego książka zaprezentowana w niniejszym artykule powinna stanowić lekturę obowiązkową nie tylko dla ekonomistów i środowiska akademickiego, lecz także – a może przede wszystkim – dla polityków i wszystkich głównych kreatorów życia społeczno-gospodarczego. ■

PROF. DR HAB. ELŻBIETA MACZYŃSKA, honorowa prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego

NOWOŚCI OFICYNY WYDAWNICZEJ SGH

**Skuteczność interwencji publicznej
w zakresie mobilności miejskiej**
MICHAŁ WOLAŃSKI

— Książka stanowi efekt zainteresowania autora badaniami mobilności miejskiej. Jest skierowana do osób interesujących się nie tylko szeroko pojętą tematyką ekonomiki transportu, mobilności, miast i samorządów, ale również polityką gospodarczą i funduszami unijnymi. Osią narracji jest analiza, dlaczego w jednych miastach liczba pasażerów transportu publicznego rośnie, a w innych – mimo inwestycji – maleje. Jednocześnie praca stanowi studium nieskuteczności unijnego programu pomocowego. Koncentracja na projektach inwestycyjnych i brak wyciągania wniosków z porażek kolejnych perspektyw powodują niedostrzeganie przyczyny nieskuteczności, którą jest brak odpowiedniego finansowania operacyjnego i pisanie strategii „do szuflad”. Autor postuluje odejście od wspierania projektów inwestycyjnych na rzecz kompleksowego wspierania polityk publicznych.

Michał Wolański

Rola energii w zrównoważonym rozwoju
JACEK BRDULAK, DARIUSZ KOTLEWSKI,
MARTA KRULAYA, MARCIN MOLENDĄ,
MACIEJ MRÓZ, DOROTA NIEDZIÓŁKA, PIOTR
PAWLAK

— Książka jest syntetycznym podsumowaniem statutowych prac badawczych zespołu pracowników Collegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH i Instytutu Transportu Samochodowego w Warszawie. Na produkcję i zużycie energii nakładają się coraz wyraźniej problemy związane z ograniczonością zasobów energetycznych, odpowiedzialnością środowiskową producentów energii, koniecznością zapewnienia ludzkości zrównoważonego, mądrego rozwoju i ostatnio także z bezpieczeństwem energetycznym. Każdy z poruszanych w książce wątków badawczych otwiera pole do dalszych dociekań naukowych, urealnia wprowadzanie niektórych projektów elektroenergetycznych, jak choćby elektromobilności w transporcie samochodowym. Publikacja potwierdza całkowicie strategiczny, infrastrukturalny wymiar produkcji energii dla rozwoju współczesnego życia społeczno-gospodarczego.

Jacek Brdulak

**Analiza finansowa z perspektywy HR
Business Partner**
KATARZYNA KRECZMAŃSKA-GIGOL,
TOMASZ GIGOL

— Podręcznik ma pomóc HR Business Partners w stawianiu się lepszymi współpracownikami biznesowej części kadry menedżerskiej. Dlatego zawiera podstawy analizy finansowej, potrzebne do dobrego rozumienia organizacji i jej sytuacji finansowej z punktu widzenia zysku oraz wartości przedsiębiorstwa. Jednocześnie wprowadza Czytelników w wiele zagadnień związanych z zarządzaniem zasobami ludzkimi, zawsze jednak odnosząc się konkretnie do ich wpływu na sytuację finansową przedsiębiorstwa. Jest więc połączeniem finansowego i zarządczego podejścia do organizacji. Pomoże to Czytelnikom – zarówno studentom, jak i praktykom HR – w bardziej pewnym wykonywaniu tego zawodu. Podręcznik umożliwi zdobycie umiejętności potrzebnych do odgrywania roli HR Business Partner, a także umacniania strategicznego usytuowania funkcji zarządzania zasobami ludzkimi w organizacji.

Katarzyna Kreczmańska-Gigol, Tomasz Gigol

System z Bretton Woods i jego dziedzictwo. Od pieniądza złotego do cyfrowego

RED. RYSZARD BARTKOWIAK, JANUSZ OSTASZEWSKI, ZBIGNIEW POŁAŃSKI

— Książka dotyczy skutków jednego z najważniejszych wydarzeń w historii pieniądza i finansów, bankowości i polityki pieniężnej, jakim było ostateczne odejście od wymienialności dolara amerykańskiego na złoto. Stało się to w sierpniu 1971 r. wraz z załamaniem się tzw. systemu z Bretton Woods, stworzonego po II wojnie światowej. W historii pieniądza odejście od złota oznaczało również odejście od pieniądza towarowego, jaki powstał już u zarania naszej cywilizacji. Nieprzypadkowo stwierdza się niekiedy, że upadek systemu z Bretton Woods, który definitywnie nastąpił w drugiej połowie lat siedemdziesiątych XX wieku, rozpoczął nowy – współczesny – etap historii gospodarczej świata.

Praca składa się z trzech głównych części: „Historia” (cztery rozdziały), „Współczesność” (rozumiana jako okres od lat siedemdziesiątych XX wieku – osiem rozdziałów) oraz „Przyszłość” (dotyczy powstawania pieniądza cyfrowego zarówno prywatnego, jak i publicznego – cztery rozdziały). Autorami są przedstawiciele różnych pokoleń ekonomistów – pracownicy kilku ośrodków akademickich, a także praktycy gospodarczy. Książkę przygotowano z myślą o pracownikach naukowych, studentach ekonomii i finansów wszystkich trzech stopni oraz – generalnie – osobach zainteresowanych problematyką pieniądza i finansów w wymiarze międzynarodowym i w perspektywie historycznej.

Zbigniew Polański

Funkcjonowanie sądownictwa administracyjnego na tle zmian koniunktury gospodarczej: perspektywa Ekonomicznej Analizy Prawa

RED. DOMINIK J. GAJEWSKI

— Monografia jest próbą wielowarstwowego opracowania, w którym zaprezentowano zagadnienia z zakresu kontroli sprawowanej przez sądy administracyjne nad legalnością działań administracji publicznej, uwzględniając perspektywę Ekonomicznej Analizy Prawa. Autorzy podejmują próbę przezwyciężenia „partykularyzmów” ekonomii i prawa, wskazując, że ekonomia doceniła znaczenie instytucji prawnych, zaś prawnictwo wypracowało postulat „integracji zewnętrznej nauk prawnych”. Monografia przedstawia różne aspekty funkcjonowania podmiotów gospodarczych wchodzących w interakcje z organami administracji, które w pewnych przypadkach przybierają formę sporów rozstrzyganych przez sądy, a także analizę procesów zmian w systemie sądownictwa administracyjnego jako instytucji publicznej w określonym kontekście ekonomicznym w perspektywie interdyscyplinarnej.

Dominik J. Gajewski

Sprawozdanie finansowe jako narzędzie efektywnej komunikacji spółki publicznej

EDYTA ŁAZAROWICZ

— Głównym celem monografii jest przedstawienie problemu efektywnej komunikacji spółki publicznej z otoczeniem za pomocą sprawozdania finansowego oraz identyfikacja praktyk wybranych spółek w tym zakresie. W rozdziale pierwszym opisano pojęcie komunikacji w nauce o komunikacji, tradycje badawcze w tej nauce oraz determinanty efektywnej komunikacji. W rozdziale drugim przedstawiono pojęcie komunikacji rachunkowości oraz przegląd literatury zagranicznej i polskiej dotyczącej badań naukowych z tego zakresu. Rozdział trzeci jest poświęcony różnym inicjatywom na rzecz efektywnej komunikacji poprzez sprawozdawczość finansową. Ostatni rozdział zawiera wyniki badania empirycznego, dotyczącego praktyk spółek publicznych w zakresie efektywnej komunikacji poprzez informacje dodatkowe (noty) w sprawozdaniach finansowych.

Edyta Łazarowicz

OPRACOWAŁA: Elżbieta Jednorowska

Zapraszamy do naszej księgarni stacjonarnej w godzinach 10:00-16:00: Oficyna Wydawnicza SGH, al. Niepodległości 162 (Budynek Główny, parter).

Oferta Oficyny Wydawniczej SGH

→ WWW.WYDAWNICTWO.SGH.WAW.PL

Wyraź siebie z akcesoriami zaprojektowanymi przez Microsoft

Wybieraj spośród wielu różnych kolorów
i łącz w zestawy akcesoria, takie jak pióra, myszy,
klawiatury i nie tylko.

Global Mobility Services Internship Program

W rocznym programie, **co 3 miesiące dołączasz do kolejnego zespołu i zdobywasz doświadczenie pod okiem ekspertów KPMG**

Sprawdź się w aż 4 różnych zespołach:

Central Team

Global Equity Consulting

Global Payroll Manager

Technology

Po przejściu przez cały cykl rotacji to Ty decydujesz, w którym zespole chcesz zostać z nami na dłużej!

**Odkryj
więcej**

10 000 Stypendiów Santander Angielski i IELTS z British Council

 Dla każdego 18+

 Bezpłatnie

 Przełam barierę językową
i zdobądź certyfikat IELTS

Aplikuj do 14 maja

